

ROMÂNIA
CONSILIUL CONCURENȚEI

RAPORT
PRIVIND
AJUTOARELE DE STAT ACORDATE
ÎN ROMÂNIA
ÎN PERIOADA 2008-2010

Cuprins

CAPITOLUL 1.....	3
1.1. CONSIDERAȚII GENERALE	3
1.2. CONSIDERAȚII CU CARACTER METODOLOGIC	7
CAPITOLUL 2.....	8
AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL, ACORDAT DIN BUGETUL DE STAT ȘI DIN FONDURI COMUNITARE, ÎN PERIOADA 2008-2010.....	8
2.1. CARACTERIZARE GENERALĂ	8
2.2. DOMENIILE CARE BENEFICIAZĂ DE AJUTOR DE STAT	13
2.2.1. Instrumente financiare utilizate.....	17
2.3. CLASIFICAREA AJUTOARELOR DE STAT ÎN FUNCȚIE DE OBIECTIVUL PRINCIPAL	18
2.4. CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE	23
CAPITOLUL 3.....	26
AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL DIN PERSPECTIVA SCOREBOARD-ULUI COMISIEI EUROPENE	26
3.1. ROMÂNIA ÎN CONTEXTUL UNIUNII EUROPENE	26
3.2. AJUTORUL DE STAT ACORDAT ÎN ROMÂNIA ȘI ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE	27
3.3. CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE.....	33
CAPITOLUL 4.....	35
AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL ACORDAT PENTRU PRINCIPALELE RAMURI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE	35
4.1. AJUTORUL DE STAT ACORDAT INDUSTRIEI ÎN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2008 - 2010.....	35
4.1.1. Ajutorul de stat acordat agenților economici ce își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare	35
4.1.2. Ajutorul de stat acordat agenților economici ce își desfășoară activitatea în cadrul industriei extractive	39
4.1.2.1. Ajutoarele de stat acordate pentru industria cărbunelui	44
4.1.3. Concluzii și perspective	48
4.2. AJUTORUL DE STAT ACORDAT AGRICULTURII	48
4.2.1. Volum și tendințe	48
4.2.2. Furnizorii de ajutor de stat	53
4.2.3. Domenii beneficiare	55
4.2.4. Instrumente financiare utilizate.....	57
4.2.5. Concluzii și perspective	59
4.3. AJUTOARE DE STAT ACORDATE ÎN SECTORUL TRANSPORTURI, ÎN PERIOADA 2008 - 2010	60
4.3.1. Volum și tendințe înregistrate	60
4.3.2. Subdomeniile beneficiare de ajutor de stat în sectorul transporturi ..	62
4.3.1.1. Ajutorul de stat acordat transporturilor feroviare	64
4.3.1.2. Ajutorul de stat acordat transporturilor aeriene.....	65

4.3.1.3. Ajutorul de stat pentru transportul auto combinat.....	66
4.3.1.4. Ajutorul de stat pentru alte subdomenii ale transporturilor - S.C. Metrorex S.A.	67
CAPITOLUL 5.....	68
ALTE AJUTOARE DE STAT ACORDATE ÎN ROMÂNIA	68
5.1. AJUTOARELE DE MINIMIS ACORDATE ÎN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2008 - 2010.....	68
5.2. AJUTOARELE DE STAT ACORDATE ÎN BAZA CADRULUI TEMPORAR	71
5.3. CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE:	74
ANEXA I.....	75
ANEXA TEHNICĂ.....	75
I. Sfera ajutoarelor de stat analizate în Raport	75
II. Categorii și obiective ale ajutorului de stat.....	76
III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor	79
ANEXA II	82
LISTA ACTELOR NORMATIVE	82
ANEXA III.....	100
ANEXA STATISTICĂ	100

CAPITOLUL 1

1.1. CONSIDERAȚII GENERALE

Politica de concurență are un rol vital în a face ca piețele să funcționeze mai bine în beneficiul agenților economici și al consumatorilor.

În cadrul acesteia, politica în domeniul ajutoarelor de stat este o parte integrantă, ajutoarele de stat reprezentând măsuri selective de sprijin financiar public acordate unor întreprinderi, zone sau activități în vederea atingerii unor obiective de interes general, cum ar fi protecția mediului, dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, dezvoltarea zonelor defavorizate, salvarea sau restructurarea unor agenți economici strategici etc. Chiar dacă sprijinul acordat întreprinderilor de către autorități susține un interes public major, acesta poate denatura mediul concurențial normal.

De aceea, este necesară elaborarea și aplicarea cu strictețe a regulilor cu privire la modalitățile în care autoritățile pot interveni pe piață prin acordarea de ajutoare de stat. Ajutorul de stat poate fi compatibil dacă urmărește obiective de interes comun clar definite, având efecte benefice generale asupra dezvoltării economice, și nu afectează comerțul cu statele membre ale Uniunii Europene.

Comisia Europeană încurajează statele membre să acorde prioritate acțiunii de consolidare a competitivității economiei lor, precum și de consolidare a coeziunii sociale și regionale.

Reforma în domeniul politicii concurenței, întreprinsă de Comisie în ultimii ani, vizează și domeniul ajutoarelor de stat. Astfel, se dorește redirectionarea ajutoarelor către obiectivele stabilite prin Strategia Europa 2020, precum cercetarea, dezvoltarea și inovarea, măsuri de capital de risc, formare profesională, energii regenerabile și alte măsuri de protecție a mediului. Reglementările comunitare impun părților interesate să verifice dacă ajutorul de stat reprezintă un instrument politic adecvat pentru atingerea obiectivelor de interes comun. Controlul ajutoarelor de stat contribuie, astfel, la evitarea utilizării neraționale a resurselor publice, pentru care, în final, cetățenii sunt cei care trebuie să plătească.

Pentru Consiliul Concurenței, anul 2007 (primul an al aderării) a marcat exercitarea unui nou rol, acela de „*autoritate națională de contact*” în problematica ajutorului de stat,

asigurând interfața între Comisia Europeană, pe de o parte, și autoritățile naționale inițiatoare sau furnizoare de ajutor de stat, pe de altă parte.

Astfel, aderarea României la Uniunea Europeană a condus la modificarea competenței de autorizare a ajutoarelor, atribuție ce a fost transferată către Comisia Europeană. De la data aderării, reglementările comunitare în materie de ajutor de stat au devenit direct aplicabile în România, iar acordarea oricărui ajutor de stat trebuie să fie, ca regulă, precedată de obținerea unei decizii de autorizare din partea Comisiei Europene. Aceasta implică o responsabilitate sporită pentru România, care va trebui să fundamenteze corespunzător, din punct de vedere juridic și economic, orice intenție de acordare a unui ajutor de stat.

În fapt, în materie de ajutor de stat, prin prevederile *O.U.G. nr. 117/2006*, au fost reglementate procedurile naționale, în vederea aplicării art. 87-89 din *Tratatul de instituire a Comunității Europene*¹ și a legislației secundare adoptate în baza acestuia, direct și imediat aplicabile după 1 ianuarie 2007.

Ajutoarele de stat reprezintă o pârghie esențială pentru guvernanți. Astfel, măsurile de sprijin luate de către guvernele statelor membre pot remedia eșecurile pieței, pot promova investițiile, pot crea locuri noi de muncă și proteja mediul sau, mai nou, pot preveni colapsul sistemului bancar.

Urmare a reformelor inițiate în domeniul ajutorului de stat, multe din măsurile de ajutor de stat au beneficiat de exceptare de la obligația notificării, conform regulamentului Comisiei Europene², pentru o proporție mult mai mică fiind necesară transmiterea unor notificari la Bruxelles.

În România, în perioada 2008 - 2010 au fost inițiate de către furnizori și avizate de către Consiliul Concurenței, în vederea transmiterii spre informare Comisiei Europene, un număr de 24 scheme exceptate de la notificare dintre care 14 au ca obiectiv dezvoltarea regională, 2 vizează serviciile de interes economic general (SIEG), 3 stimularea IMM-urilor, 2 agricultura și câte o schemă pentru obiective precum cercetare – dezvoltare, formare profesională și ocuparea forței de muncă. Totodată, trebuie menționat faptul că furnizorii au transmis Consiliului Concurenței pentru informare și consultare un număr de 68 scheme de minimis.

¹ În prezent art. 107-109 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

² Regulamentul nr. 800/2008 din 6.08.2008 publicat în JO L 214/09.08.2008

În ceea ce privește măsurile de ajutor de stat notificate Comisiei Europene de România, în vederea autorizării, menționăm că în perioada 2008 - 2010 Comisia a emis un număr de 18 Decizii de autorizare.

Monitorizarea de către Comisia Europeană a ajutoarelor de stat acordate de către statele membre ale Uniunii Europene reprezintă una din activitățile cheie ale politicii comunitare în domeniul ajutorului de stat. Rezultatele acestei activități se concretizează într-un raport numit Scoreboard³, care reflectă situația la nivelul Uniunii Europene.

În acest context, România are obligația de a monitoriza în plan intern acordarea ajutoarelor de stat și de a raporta Comisiei Europene toate datele și informațiile solicitate de către aceasta.

Conform prevederilor *O.U.G nr. 117/2006*, Consiliul Concurenței elaborează, anual, raportul privind ajutoarele de stat acordate în România, care cuprinde informații despre ajutoarele de stat acordate în ultimii 3 ani, inclusiv anul pentru care se face raportarea, în special cu privire la valoarea, obiectivul, tipul și modalitățile de acordare a acestora.

Spre deosebire de Scoreboard-ul ajutoarelor de stat, publicat de către Comisia Europeană, Raportul anual tratează ajutoarele de stat acordate în toate sectoarele economice, inclusiv sectorul Serviciilor de Interes Economic General, precum și ajutoarele de minimis acordate agenților economici fie sub formă de scheme de ajutor, fie individual.

Prezentul raport cuprinde analiza volumului, structurii și tendințelor înregistrate în acordarea ajutoarelor de stat în România în perioada 2008 - 2010 și este al XII-lea Raport elaborat de România.

Raportul reprezintă un instrument statistic, destinat asigurării transparenței în materia ajutorului de stat, și a fost întocmit pe baza datelor și informațiilor transmise de furnizorii de ajutor de stat precum și de organisme care administrează surse ale statului sau ale colectivităților locale, în conformitate cu prevederile *Regulamentului privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat*, emis de Consiliul Concurenței⁴.

³ Instrument statistic al Comisiei Europene

⁴ Regulamentul privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat, pus în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 175/20.06.2007, publicat în Monitorul Oficial nr. 436/28.06.2007; Regulamentul înlocuiește Regulamentul Consiliului Concurenței din 13 iunie 2005 privind procedurile de raportare și monitorizare a ajutoarelor de stat, publicat în Monitorul Oficial cu numărul 564 din data de 1 iulie 2005, aflat în vigoare până la data de 1 ianuarie 2007

Pentru o analiză comparativă cu Scoreboard-ul Comisiei Europene, ediția actuală a Raportului anual prezintă evoluția ajutorului de stat național pentru perioada 2008 - 2010, evidențiindu-se separat ajutoarele acordate nu numai sectoarelor transporturi, pescuit și agricultură, dar și cele pentru servicii de interes economic general și ajutoarele de minimis.

Raportul conține și informații dedicate măsurilor de ajutor de stat acordate în baza Cadrului Temporar în contextul crizei economice, măsuri incluse și în Inventarul ajutoarelor de stat, anexă la raport.

Măsurile de sprijin financiar inițiate de autorități reprezintă, în condițiile respectării reglementărilor în domeniul ajutorului de stat, instrumente eficiente pentru îndeplinirea obiectivelor de interes național. Dacă sunt bine direcționate, acestea pot să corecteze anumite disfuncționalități ale pieței și să contribuie la creșterea competitivității agenților economici, precum și la reducerea disparităților regionale.

Cu toate acestea, ajutorul de stat trebuie utilizat numai atunci când reprezintă un instrument adecvat pentru realizarea unor obiective precise, atunci când crează motivațiile corespunzătoare, când este proporțional cu scopul urmărit și distorsionează concurența într-o mică măsură.

Aderarea României la Uniunea Europeană a presupus eforturi susținute, orientate spre atingerea obiectivelor stabilite de Comisia Europeană în „*Planul de acțiune în domeniul ajutorului de stat*”⁵, al cărui deziderat, mereu actual, este acordarea de **ajutoare de stat mai puține, dar mai bine orientate**.

Consiliul European din martie 2005 a dat un nou impuls Strategiei de la Lisabona și a solicitat Statelor Membre să acționeze, ca parte a unei politici active de concurență, pentru reducerea nivelului general al ajutoarelor de stat, astfel încât acesta să se situeze la mai puțin de 1% din PIB, fără a compromite scopul acestora, și anume, corectarea eșecurilor pieței.

În ultimii ani, Uniunea Europeană a trebuit să facă față celei mai lungi și mai grave crize financiare și recesiuni economice din istoria Uniunii, cu probleme legate de deficite bugetare exagerate și datorii greu de imaginat înainte. Văzând cum s-au estompat țintele Strategiei Lisabona, care își propunea ca până în 2010 să facă din economia Uniunii cea mai dinamică și competitivă economie mondială, Comisia Europeană a elaborat, încă din 2009, și

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0107:FIN:EN:PDF>

a prezentat pe 3 martie 2010, o strategie pentru următorii zece ani - Europa 2020, menită să revigoreze economia și societatea în ansamblu.

1.2. CONSIDERAȚII CU CARACTER METODOLOGIC

Elaborat pe baza raportărilor anuale primite, potrivit legii, de la instituțiile furnizoare de ajutor de stat responsabile, Raportul 2008 - 2010 cuprinde indicatori de volum exprimați, ca regulă, în prețuri curente (lei, respectiv euro). De asemenea, au fost calculați indicatorii respectivi și în prețuri constante 2007, în vederea facilitării conturării/desprinderii tendințelor de dinamică. În Raport sunt prezentate atât datele anuale aferente ajutorului de stat acordat în perioada analizată 2008-2010, precum și acelea corespunzătoare anului 2007, considerat an de bază. La elaborarea prezentului Raport, au fost operate corecții și s-au actualizat datele raportate în perioada anterioară (2007 - 2009).

În **Anexa I** sunt prezentate informații despre sfera ajutoarelor de stat analizate în raport, categoriile și obiectivele ajutorului de stat, precum și sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor de stat.

Actele normative care au generat efecte în perioada 2008 - 2010 sunt menționate în **Anexa II** „Lista actelor normative care conțin scheme de ajutor de stat sau ajutoare individuale”.

Situația sintetică a ajutoarelor de stat acordate anual în România în perioada 2008 - 2010 pe obiective și naturi, cuprinse în Inventarul întocmit de Consiliul Concurenței, este prezentată în **Anexa statistică**.

Raportul 2008 - 2010 extinde perioada analizată în Raportul 2007 - 2009, prin adăugarea în analiză a ajutoarelor de stat acordate în anul 2010 cât și a celor din perioada anterioară. S-a urmărit, astfel, atât asigurarea comparabilității informațiilor cât și clarificarea metodologică în concordanță cu noile reglementări în domeniul ajutoarelor de stat. La elaborarea acestui raport s-a aplicat metodologia și tipologia utilizată în Scoreboard-ul ajutoarelor de stat. Astfel, în vederea unei comparații, în termeni reali, cu statele membre ale Uniunii Europene s-a utilizat, după caz, ajutorul de stat național, respectiv valoarea acestuia exclusiv agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis.

CAPITOLUL 2

AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL, ACORDAT DIN BUGETUL DE STAT ȘI DIN FONDURI COMUNITARE, ÎN PERIOADA 2008-2010

2.1. CARACTERIZARE GENERALĂ

Parte a politicii economice naționale și comunitare, domeniul ajutoarelor de stat are un rol extrem de important în realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020, însușită de toate statele Uniunii Europene, strategie care își propune ieșirea din actuala criză economică mondială a fiecarui stat în parte, mult mai puternic, din punct de vedere economic, și transformarea economiei europene într-o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, cu un grad ridicat de ocupare a forței de muncă, productivitate și o mai bună coeziune socială.

Prezentul Raport al ajutoarelor de stat acordate în perioada 2008-2010, oferă o prezentare generală a ajutoarelor de stat acordate în România, în domenii de o importanță deosebită pentru Strategia Europa 2020, dintre care enumerăm cercetarea, dezvoltarea și inovarea, protecția mediului, dezvoltarea regională, sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii, ocuparea forței de muncă și pregătirea profesională.

Totodată, sunt incluse informații referitoare la nivelul ajutoarelor de stat acordate în domeniul agriculturii, pisciculturii, transporturilor, pentru realizarea serviciilor de interes economic general și despre măsurile de ajutor a căror valoare se situează sub pragul de minimis prevăzut de legislația europeană în vigoare⁶.

În acest capitol sunt prezentate și informații despre sumele primite, începând cu anul 2009, de către beneficiarii de ajutor de stat din fonduri comunitare, ca ajutoare de stat acordate sub forma co-finanțării în cadrul anumitor scheme de ajutor de stat sau ajutoare de minimis.

Evoluția nivelului și a dinamicii ajutorului de stat național în România, în perioada 2008-2010 este redată în Tabelul 2.1.

⁶ Conform Regulamentului (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei din 15 dec. 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutorului de minimis

Tabel 2.1.**Ajutorul de stat identificat la nivel național**

	2007	2008	2009	2010
Ajutorul de stat național exprimat în:				
Mii lei prețuri curente (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG*, ajutoarele de minimis și ajutorul de stat acordat în baza Cadrului Temporar)	850.509,15	973.890,96	745.877,88	876.527,69
Mii euro **	254.849,47	264.450,26	176.026,69	208.206,30
Mii lei prețuri constante 2007***	850.509,15	844.658,25	621.047,36	698.428,44
Dinamica %	100,00	99,31	73,02	82,12
Ponderea ajutorului de stat național în PIB % (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG, ajutoarele de minimis și ajutorul de stat acordat în baza Cadrului Temporar)	0,20	0,19	0,15	0,17
Ajutorul de stat național pe locuitor – lei prețuri constante 2007 (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG, ajutoarele de minimis și ajutorul de stat acordat în baza Cadrului Temporar)	39,44	39,23	28,89	32,54
Ajutorul de stat național pe salariat - lei prețuri constante 2007 (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG, ajutoarele de minimis și ajutorul de stat acordat în baza Cadrului Temporar)	174,09	167,38	130,08	159,60

* SIEG – servicii de interes economic general

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa INSSE;

*** s-a utilizat deflatorul PIB pentru transformarea în prețuri constante 2007, sursa INSSE (deflator PIB anul 2007=100%; 2008=115,3%; 2009=120,1%; 2010=125,5%);

În perioada 2007 - 2010, ajutorul de stat național exprimat în lei prețuri constante 2007, prezintă o tendință generală de scădere de la 850,50 mil. lei în anul 2007 la 698,42 mil. lei în anul 2010.

Analizând ajutorul de stat național ca pondere în Produsul Intern Brut, se constată o tendință de scădere continuă, de la 0,20% în anul 2007 la 0,17% în anul 2010, pe fondul reducerii de către furnizorii de ajutor de stat a ajutoarelor de stat acordate pentru obiective orizontale (respectiv ajutoare de stat acordate pentru salvarea – restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, ajutoare de stat pentru protejarea mediului înconjurător precum și ajutoare de stat acordate pentru crearea de noi locuri de muncă).

Exprimat în euro, ajutorul de stat național are aceeași tendință de scădere, înregistrând valori de la 254,48 mil. euro în anul 2007 la 208,20 mil. euro în anul 2010, cu un minim de 176,02 mil. euro în anul 2009.

Nivelul ușor crescut al ajutoarelor de stat înregistrat în anul 2010 față de anul 2009 s-a datorat, în special, creșterii accentuate a ajutoarelor de stat acordate pentru obiective regionale și a ajutoarelor de stat acordate pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Pentru o imagine mai cuprinzătoare a tabloului ajutoarelor de stat acordate în România s-a inclus în ajutorul de stat național, ajutoarele de stat acordate întreprinderilor pentru realizarea unor servicii de interes economic general, ajutoare monitorizate permanent de către Comisia Europeană, cu un impact major asupra economiei atât la nivel național cât și la nivel comunitar, și care au o pondere foarte mare în România.

Evoluția nivelului și a dinamicii ajutorului de stat național inclusiv ajutoarele de stat acordate întreprinderilor pentru realizarea unor servicii de interes economic general, sunt prezentate în Tabelul 2.2.

Tabel 2.2.

Ajutorul de stat național, inclusiv ajutorul de stat acordat întreprinderilor ce realizează servicii de interes economic general

	2007	2008	2009	2010
Ajutorul de stat național* inclusiv ajutorul de stat acordat întreprinderilor ce realizează servicii de interes economic general (S.I.E.G.) - Total				
Mii lei prețuri curente	2.325.478,61	2.293.506,81	2.163.436,80	2.149.679,74
Mii euro prețuri curente	696.814,37	622.778,62	510.569,66	510.624,89
Mii lei prețuri constante 2007	2.325.478,61	1.989.164,62	1.801.362,86	1.712.892,22
Dinamica %	100,00	98,63	93,03	92,44
Ponderea ajutorului de stat național* inclusiv ajutorul de stat acordat întreprinderilor ce realizează servicii de interes economic general (S.I.E.G) în P.I.B.	0,56	0,45	0,43	0,42

*Ajutorul de stat național exclusiv agricultura, pescuit, transporturi, ajutor de minimis și ajutorul de stat acordat în baza Cadrului Temporar

Tendința anuală de scădere a ajutoarelor de stat se menține și din această perspectivă, atât ca valoare, cât și ca pondere în P.I.B.

În structură însă, volumul ajutoarelor de stat crește considerabil odată cu includerea ajutoarelor de stat acordate pentru realizarea unor servicii de interes economic general, în total ajutor de stat național; subvențiile acordate întreprinderilor ce își desfășoară activitatea în domeniul producției și distribuției energiei termice și a apei sunt ajutoare de stat acordate

pentru realizarea S.I.E.G-urilor, ele reprezentând în anul 2010 aproximativ 60% din total ajutor de stat inclusiv S.I.E.G.

Ajutorul de stat național inclusiv S.I.E.G-urile exprimat în mil. euro prețuri curente, scade de la 696,81 mil. euro în anul 2007 la 510,62 mil. euro în anul 2010, scădere datorată în primul rând nivelului redus al subvențiilor primite de către furnizorii de energie termică în anul 2010.

Ajutorul de stat acordat din Fonduri Comunitare

Acordarea ajutoarelor de stat trebuie să aibă un efect stimulator asupra economiei naționale și în acest sens, un rol foarte important îl au furnizorii de ajutor de stat, respectiv capacitatea acestora de a atrage fonduri comunitare (co-finanțări) în cadrul schemelor de ajutor de stat sau a schemelor de minimis, fonduri europene cu destinații diferite, aprobate de către Comisia Europeană.

Începând cu anul 2009, pe lângă sumele provenite din bugetul de stat, beneficiarii au primit ajutoare de stat și sub formă de granturi, din fonduri structurale și de coeziune, în cadrul programelor operaționale sectoriale, din Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală.

În Tabelul 2.3. sunt prezentate valoarea ajutoarelor de stat provenite din Fonduri Comunitare în perioada 2009-2010 și ponderea lor în Produsul Intern Brut.

Tabel 2.3.

Ajutorul de stat acordat din Fonduri Comunitare. Sume anuale.

	2009	2010
Ajutorul de stat acordat din Fonduri Comunitare – mii lei prețuri curente	95.480,98	598.208,31
Mii euro - prețuri curente	22.533,45	142.095,61
Mii lei – prețuri constante 2009	95.480,98	584.187,80
Dinamica %	100	611,84
Ponderea Ajutorului de stat acordat din Fonduri Comunitare în P.I.B.	0,02	0,12

Valoarea ajutoarelor de stat provenite din fonduri europene, în anul 2010 a fost de 598,20 mil. lei, față de anul 2009 când s-au acordat numai 95,48 mil. lei, înregistrându-se astfel o creștere de peste 600%; ajutoarele de stat provenite din fondurile comunitare au fost

acordate sub forma granturilor, iar cele mai importante valori s-au înregistrat în cadrul schemelor de ajutor de stat inițiate în baza „Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare”⁷, pentru cercetare, dezvoltare și inovare, pentru întreprinderi mici și mijlocii, pentru formare profesională și dezvoltare regională.

În Tabelul 2.4. este prezentată ponderea ajutoarelor de stat acordate din fonduri comunitare, pe principalele obiective de acordare.

Tabel 2.4.

Ponderea ajutoarelor de stat acordat din fonduri comunitare, pe obiective

	2009	2010
Total obiective orizontale (%), din care:	61,14	18,51
➤ Cercetare, dezvoltare, inovare (%)	0,00	0,54
➤ Întreprinderi mici și mijlocii (%)	61,14	16,77
➤ Crearea de locuri de muncă (%)	0,00	0,01
➤ Formare profesională (%)	0,00	1,20
Total Obiective regionale (%)	5,22	43,32
Total Ajutor de minimis (%)	33,63	38,17
Total ajutor de stat acordat din Fonduri Comunitare (mil. lei)	95,48	598,20

În anul 2010, cele mai însemnate ajutoare de stat acordate din fonduri comunitare, au avut **ca obiectiv dezvoltarea regională**, fiind acordate de către Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri prin A.M. P.O.S. C.C.E.⁸ și de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, prin scheme de ajutor de stat exceptate de la notificare, respectiv:

- ***XR 105/2008 – Ordinul nr. 479/2008***⁹, cu modificările și completările ulterioare – „Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv pentru investiții realizate de întreprinderi mari” (M.E.C.M.A. – A.M. P.O.S. C.C.E.);

⁷ Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)

⁸ Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial ”Creșterea Competitivității Economice”

⁹ Ordin nr. 479 /2008 privind aprobarea schemei de ajutor de stat "Sprijin pentru consolidarea si modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de întreprinderile mari", aferentă operațiunii a) "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile", axa prioritară 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice"

- **XR 57/2008 – Ordinul nr. 477/2008¹⁰**, cu modificările și completările ulterioare – „Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv pentru investiții realizate de întreprinderi mici și mijlocii” (M.E.C.M.A. – A.M. P.O.S. C.C.E.);
- **XR 108/2008 – Ordinul nr. 1293/2008¹¹**, cu modificările și completările ulterioare – „Sprijin finanțare proiecte de investiții inițiale în cercetare, dezvoltare și inovare” (M.E.C.M.A. – A.M. P.O.S. C.C.E.);
- **XR 68/2008 – Ordinul nr. 261/2008¹²**, cu modificările și completările ulterioare - „Schema de ajutor de stat pentru dezvoltarea regională prin sprijinirea investițiilor în turism” (M.D.R.T.).

În cazul ajutoarelor de stat acordate din fonduri europene **pentru formarea profesională**, angajații firmelor care au accesat astfel de ajutoare, își vor crește nivelul de competențe și cunoștințe, iar acest lucru va aduce pe termen lung beneficii majore firmelor respective. Trebuie menționat faptul că, în anul 2009, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale a promovat schema de ajutor de stat pentru formare profesională generală și specifică „Bani pentru formare profesională” (X 456/2009), schemă de ajutor de stat exceptată de la obligativitatea notificării, având ca bază legală de acordare *Ordinul nr. 309/2009 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru formare profesională generală și specifică "Bani pentru formare profesională"*; în cadrul acestei scheme **au fost acordate numai ajutoare de stat din fonduri comunitare**, respectiv din Fondul Social European.

2.2. DOMENIILE CARE BENEFICIAZĂ DE AJUTOR DE STAT

Evoluția ajutorului de stat național pe domenii este prezentată în Tabelul 2.5.

¹⁰ Ordin nr. 477/2008 privind aprobarea schemei de ajutor de stat "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de întreprinderile mici și mijlocii", aferentă operațiunii a) "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile", domeniul major de intervenție 1.1 "Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM", axa prioritară 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice"

¹¹ Ordin nr. 1293/2008 pentru aprobarea schemei de ajutor de stat regional "Finanțarea proiectelor de investiții inițiale în cercetare-dezvoltare și inovare", aferentă operațiunilor 2.3.2 "Dezvoltarea infrastructurii C-D în întreprinderi și crearea de noi locuri de muncă în cercetare" și 2.3.3 "Promovarea inovării în cadrul firmelor" din cadrul domeniului major de intervenție 2.3 "Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare (CDI)", axa prioritară 2 "Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare", din Programul operațional sectorial "Creșterea competitivității economice"

¹² Ordin nr. 261/2008 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru dezvoltarea regională prin sprijinirea investițiilor în turism din cadrul Programului operațional regional 2007-2013

Tabel 2.5.

Volumul global al ajutoarelor de stat acordate pe principalele domenii beneficiare în România, în perioada 2008 - 2010

	UM	2007	2008	2009	2010
Ajutor de stat național (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG, ajutoarele de minimis și ajutoare de stat acordate în baza Cadrului Temporar), din care pentru:	mii lei prețuri curente	850.509,15	973.890,96	745.877,88	876.527,69
	mii euro	254.849,47	264.450,26	174.026,69	208.206,30
	%	100,0	100,0	100,0	100,0
➤ industria prelucrătoare	mii lei	140.600,33	161.703,83	125.505,02	269.549,92
	mii euro	42.129,96	43.909,04	29.619,10	64.027,63
	%	16,53	16,60	16,83	30,75
➤ industria cărbunelui	mii lei	374.800,00	338.917,90	284.944,45	249.784,00
	mii euro	112.306,36	92.029,73	67.246,73	59.332,53
	%	44,07	34,80	38,20	28,50
➤ cercetare-dezvoltare, inovare	mii lei	148.867,45	238.331,80	112.409,08	134.217,26
	mii euro	44.607,15	64.716,59	26.528,47	31.881,34
	%	17,50	24,47	15,07	15,31
➤ protecția mediului înconjurător	mii lei	36.485,77	55.756,03	19.144,70	0,00
	mii euro	10.932,72	15.139,99	4.518,14	0,00
	%	4,29	5,73	2,57	0,00
➤ întreprinderi mici și mijlocii*	mii lei	420,99	44,63	14.595,00	25.073,29
	mii euro	126,15	12,12	3.444,41	5.955,79
	%	0,05	0,005	1,96	2,86
➤ media și cultură	mii lei	21.810,06	29.686,40	26.803,00	12.790,00
	mii euro	6.535,24	8.061,04	6.325,49	3.038,08
	%	2,56	3,05	3,59	1,46

*în perioada 2009-2010, sumele aferente ajutoarelor de stat acordate întreprinderilor mici și mijlocii ce își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare, sunt cuprinse atât la nivelul industriei prelucrătoare cât și la nivelul întreprinderilor mici și mijlocii, respectiv 10.785,2 mii lei în anul 2009 și 19.156,5 mii lei în anul 2010.

Din analiza datelor prezentate în tabel rezultă că în anul 2010 cea mai mare pondere este deținută de ajutoarele de stat acordate pentru industria prelucrătoare (30,75%), urmată de cele acordate industriei cărbunelui - extracția huilei (28,50%) și ajutoarele de stat acordate pentru cercetare, dezvoltare și inovare care au înregistrat o pondere de 15,31%.

Astfel:

- ajutoarele de stat acordate în cadrul **industriei prelucrătoare** au crescut treptat, de la 16,53%, cât reprezentau în anul 2007, la 30,75% în anul 2010 în total ajutor de stat

național, în principal, pe fondul creșterii ajutoarelor de stat acordate pentru dezvoltarea regională de către Ministerul Finanțelor Publice, cele mai reprezentative scheme de ajutor de stat fiind următoarele:

- *XR 182/2007* – ajutoare de stat acordate prin **H.G. nr. 1165/2007 pentru stimularea creșterii economice prin sprijinirea realizării de investiții** (Beneficiari: Renault Mecanique Roumanie SRL Argeș, Renault Tehnologie Roumanie SRL Ilfov, Pirelli Tyres Romania SRL Olt);
 - *N 767/2007* – ajutor de stat individual aprobat de către Comisia Europeană, acordat prin **O.U.G nr. 109/2008 privind acordarea de ajutor de stat individual având ca obiectiv dezvoltarea regională** (Beneficiar: S.C. Ford România S.A.);
 - *X 705/2008* – schema de ajutor de stat prevăzută de **H.G. nr. 1680/2008 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind asigurarea dezvoltării economice durabile, cu modificările și completările ulterioare** (Beneficiari: S.C. Automobile Dacia S.A. Argeș, S.C. Delphi Systems Romania Iași, S.C. Premium Aerotec S.R.L Brașov);
- în ceea ce privește ponderea ajutoarelor de stat acordate **industriei cărbunelui** în total ajutor de stat național, aceasta a avut un trend descrescător, fiind de 28,50% în anul 2010 față de 44,04% cât reprezenta în anul 2007. Această lucruri s-a datorat reducerii ajutorului de stat (N 239/2009) aprobat de către Comisia Europeană pentru Compania Națională a Huilei Petroșani, având ca obiectiv restructurarea industriei cărbunelui, ajutor de stat acordat pentru perioada 2007-2010, în concordanță cu sumele autorizate (în anul 2007 Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri a alocat suma de 374 mil. lei, iar în anul 2010 - 249,78 mil. lei).

Cercetarea, dezvoltarea și inovarea reprezintă, la nivel comunitar, un element cheie în efortul de consolidare a competitivității economice europene și de asigurare a creșterii durabile. Prin urmare cercetarea, dezvoltarea și inovarea au fost plasate în centrul strategiei Europa 2020.

În perioada 2009 - 2010, ajutoarele de stat acordate agenților economici care își desfășoară activitatea în domeniul **cercetării, dezvoltării și inovării** au avut un trend crescător, respectiv de la 26,5 mil. euro în anul 2009, la 31,9 mil. euro în anul 2010. Pentru acest sector au fost acordate ajutoare de stat autorizate de către Comisia Europeană prin

Decizia N 542/2007, ajutoare prevăzute în cadrul Planului național de cercetare, dezvoltare și inovare II, pentru perioada 2007-2013, aprobat prin „Hotărârea Guvernului nr. 475/2007 privind aprobarea Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare II, pentru perioada 2007-2013”, furnizor fiind Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică.

Măsura de ajutor de stat prevăzută în cadrul acestei scheme de ajutor de stat este formată din două submăsuri, acordate în cadrul a două programe distincte și anume:

- programul „**Parteneriate**” care are ca obiectiv creșterea competitivității cercetării-dezvoltării prin stimularea parteneriatelor în domeniile științifice și tehnologice prioritare, concretizate în tehnologii, produse și servicii inovatoare pentru rezolvarea unor probleme complexe și crearea mecanismelor de punere în aplicare;
- programul „**Inovare**” al cărui obiectiv este creșterea capacității de inovare și a capacității de dezvoltare tehnologică și de asimilare în producție a rezultatelor cercetării, în vederea îmbunătățirii competitivității economiei și a creșterii calității vieții.

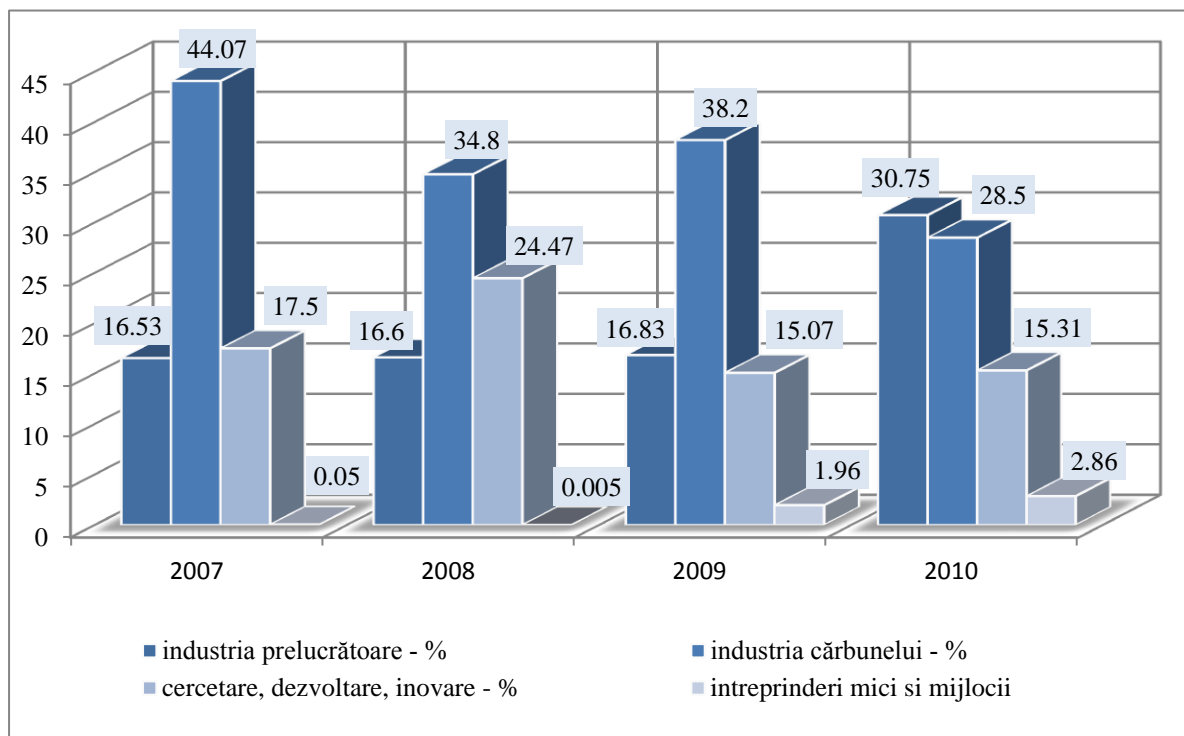
În anul 2010, pentru cercetare, dezvoltare și inovare au fost acordate ajutoare de stat și de către Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri prin *Ordinul nr. 3388/2008*¹³, schemă de ajutor de stat exceptată, pentru finanțarea proiectelor de cercetare, dezvoltare și inovare în cadrul Programului operațional sectorial pentru creșterea competitivității economice.

Ajutoarele de stat acordate pentru întreprinderi mici și mijlocii au înregistrat un trend crescător în perioada analizată, de la 0,05% în anul 2007, la 2,86% în anul 2010, datorită promovării de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a două scheme de ajutor de stat în anul 2008, care au produs efecte începând cu anul 2009. În anul 2010 din bugetul de stat pentru cele două scheme destinate IMM-urilor s-au alocat **5,95 mil. Euro**.

¹³ Ordin nr. 3388/2008 privind aprobarea schemei de ajutor de stat "Finanțarea proiectelor de cercetare-dezvoltare și inovare (CDS) prin Programul operațional sectorial pentru creșterea competitivității economice (POS-CCE)", aferentă operațiunilor 2.1.1 "Proiecte de cercetare în parteneriat între universități/instituții de cercetare-dezvoltare și întreprinderi", 2.1.2 "Proiecte CD de înalt nivel științific la care vor participa specialiști din străinătate" și 2.3.3 "Promovarea inovării în cadrul întreprinderilor";

Graficul 2.1.

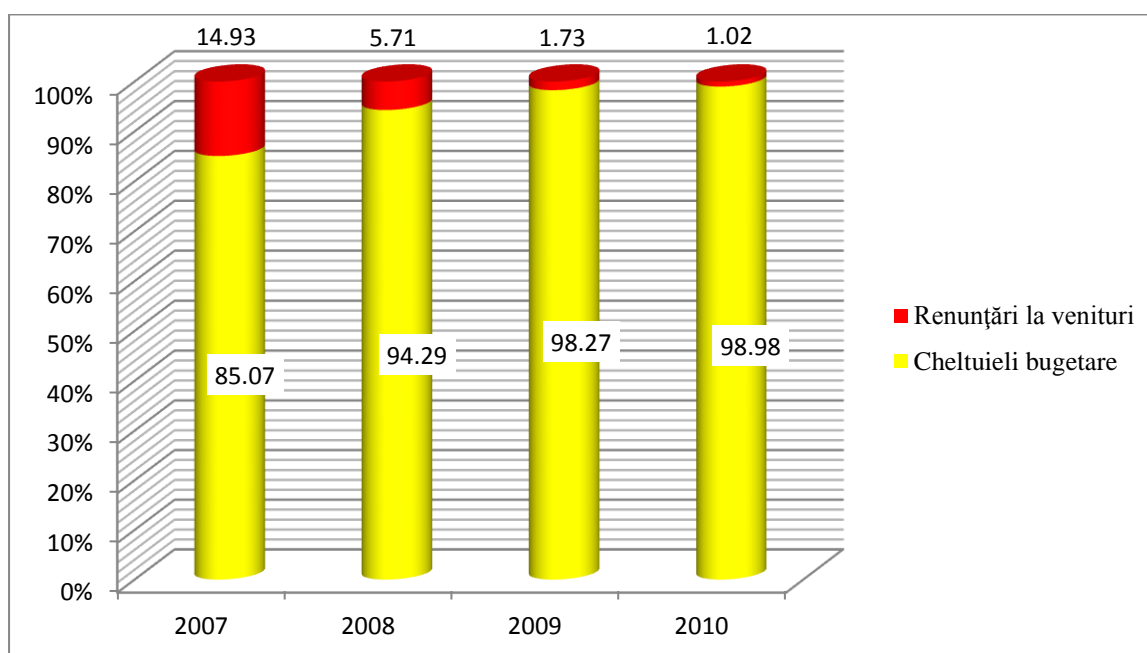
Evoluția structurii ajutorului de stat național pe principalele domenii beneficiare*

* ponderea fiecărui domeniu beneficiar în total ajutor de stat național exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG, ajutoare de minimis și ajutor de stat acordat în baza Cadrului Temporar (prețuri curente).

2.2.1. Instrumente financiare utilizate

În Graficul 2.2. este prezentată structura ajutorului de stat național în funcție de natura acestuia.

Din datele prezentate rezultă că în anul 2010 a continuat tendința de creștere a ponderii ajutoarelor de stat de natura „*cheltuielilor bugetare*” în total ajutor de stat național, în defavoarea ajutoarelor de stat de natura „*renunțărilor la venituri*” din partea statului; în anul 2010 ***cheltuielile bugetare*** au deținut o pondere de 98,98% față de 85,07% cât dețineau în anul 2007, în total ajutor de stat național.

Acest lucru s-a datorat, în special, nivelului ridicat al ajutoarelor de stat de natura subvențiilor, granturilor, alocațiilor, primelor, creditelor cu dobândă subvenționată, altor sume nerambursabile, acordate de către furnizorii de ajutor de stat, în principal agenților economici care își desfășoară activitatea în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, subvențiilor acordate de către Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri pentru Compania Națională a Huilei Petroșani, a granturilor acordate de către Centrul Național al Cinematografiei în baza schemei de ajutor de stat pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural având ca scop susținerea producției de filme, precum și a tuturor ajutoarelor de stat regionale, acordate sub forma cheltuielilor bugetare (granturi).

Ajutorului de stat de natura **renunțărilor la venituri** îi revine, în anul 2010, o pondere de doar 1,02% din ajutorul de stat național, cu o tendință accentuată de scădere, față de 14,93% cât deținea în anul 2007.

Scutirile și reducerile de la plata obligațiilor bugetare au cea mai mare pondere în cadrul ajutorului de stat de natura *renunțărilor la venituri* în anul 2010, ***ajutoarele de stat acordate sub forma reducerii de redevență în zonele libere și a facilităților fiscale din parcurile industriale fiind cele mai importante.***

Furnizorii de ajutor de stat au înțeles faptul că ajutoarele de stat de natura renunțărilor la venituri sunt mult mai puțin transparente decât sumele acordate în mod direct beneficiarilor de ajutor de stat și mult mai dăunătoare unui mediu concurențial normal.

2.3. CLASIFICAREA AJUTOARELOR DE STAT ÎN FUNCȚIE DE OBIECTIVUL PRINCIPAL

În concordanță cu legislația europeană, în prezentul raport grupăm ajutoarele de stat în nouă mari categorii, în funcție de obiectivul principal urmărit la acordare, după cum urmează:

- ajutoare de stat pentru **obiective orizontale**:
 - *cercetare-dezvoltare, inovare;*
 - *mediul înconjurător;*
 - *întreprinderi mici și mijlocii;*
 - *comerț;*
 - *economisirea energiei;*
 - *salvare-restructurare;*
 - *crearea de locuri de muncă;*
 - *pregătirea profesională;*
 - *capital de risc;*
 - *alte obiective;*

- ajutoare de stat pentru **obiective sectoriale**:
 - *siderurgie (oțel);*
 - *construcții navale;*
 - *alte sectoare ale industriei prelucrătoare;*
 - *cărbune;*
 - *transporturi (ajutorul de stat acordat sectorului transporturi face obiectul de analiză al unui capitol distinct în cadrul raportului);*
 - *turism;*
 - *servicii financiare;*
 - *alte obiective sectoriale;*

- **ajutoare regionale;**
- ajutoare de stat acordate pentru **agricultură și pescuit** (care fac obiectul unui subcapitol distinct în Raport);
- **cultură și conservarea patrimoniului;**
- **ajutoare de stat cu caracter social;**
- **ajutoare de stat pentru înlăturarea efectelor cauzate de dezastre naturale;**
- **ajutoare de stat acordate pentru realizarea serviciilor de interes economic general (S.I.E.G.);**
- **ajutoare de minimis.**

În contextul declanșării la începutul anului 2008 a crizei economice mondiale, s-a introdus un nou obiectiv de acordare a ajutoarelor de stat și anume „*Ajutoare de stat acordate în baza Cadrului Temporar pentru eliminarea efectelor crizei*”, ajutoare de stat acordate începând cu anul 2009.

Menționăm că, exceptând agricultura, pescuitul și transporturile, care au un regim special de reglementare în cadrul Uniunii Europene, domeniile beneficiare se regăsesc la nivelul tuturor grupelor de obiective. Spre exemplu: agenții economici beneficiari de ajutor de stat care operează în industria prelucrătoare, se regăsesc ca beneficiari atât în cadrul obiectivelor orizontale și regionale, cât și în mod direct, în profil sectorial.

Tabel 2.6.

Nivelul și structura ajutorului de stat național pe obiective, în perioada 2008-2010

	2007	2008	2009	2010
Ajutorul de stat național (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis) exprimat în:				
Mii lei prețuri curente	850.509,15	973.890,96	745.877,88	876.527,69
Mii Euro prețuri curente	254.849,47	264.450,26	176.026,69	208.206,30
Mii lei prețuri constante 2007	850.509,15	844.658,25	621.047,36	698.428,44
din care pentru:				
➤ obiective orizontale				
Mii lei prețuri curente	306.239,04	370.618,40	176.358,20	174.832,54
Mii Euro prețuri curente	91.762,51	100.637,68	41.620,42	42.528,91
pondere în total ajutor %	36,01	38,06	23,64	19,95
➤ obiective sectoriale (exceptand transporturile)				
Mii lei prețuri curente	480.888,38	452.333,30	391.190,51	262.574,00
Mii Euro prețuri curente	144.095,04	122.826,54	92.320,70	62.370,60
pondere în total ajutor %	56,54	46,45	52,45	29,96
➤ obiective regionale				
Mii lei prețuri curente	63.381,73	150.939,26	178.329,17	439.121,15
Mii Euro prețuri curente	18.991,92	40.986,03	42.085,57	104.306,79
pondere în total ajutor %	7,45	15,50	23,91	50,10
➤ ajutoare de stat acordate pentru servicii de interes economic general				
Mii lei prețuri curente	1.474.969,46	1.319.615,85	1.417.558,92	1.273.152,05
Mii Euro prețuri curente	441.964,90	358.328,36	334.542,97	302.418,60
pondere în total ajutor de stat național inclusiv S.I.E.G.-urile %	63,42	57,53	65,52	59,22

Din analiza detaliată a fiecărui obiectiv în parte, se desprind următoarele aspecte:

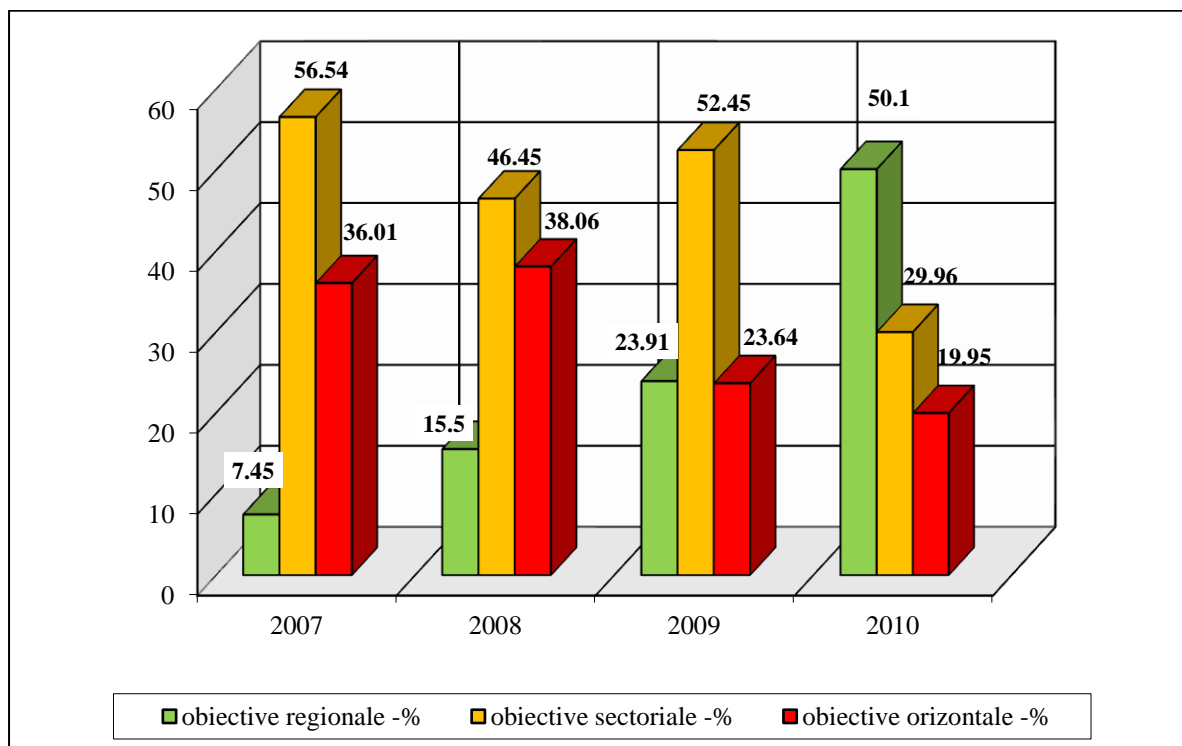
- în ceea ce privește ajutoarele de stat acordate pentru **obiective regionale**, acestea sunt privite la nivelul Comisiei Europene ca un remediu ce trebuie să atenueze diferențele dintre anumite zone defavorizate, promovând coeziunea economică, socială și teritorială a statelor membre, contribuind astfel la atingerea obiectivelor strategiei Europa 2020;
- în anul 2010, se constată pentru prima dată, o creștere a ponderii ajutoarelor de stat de peste **50%**, având ca obiectiv principal **dezvoltarea regională** în ajutorul de stat național (**respectiv 104,30 mil. euro**), creștere explicată, în principal, prin promovarea de către autoritățile române după anul 2007, a unui număr mare de scheme de ajutor de stat notificate și scheme exceptate de la obligația notificării către Comisia Europeană ce au avut ca obiectiv principal dezvoltarea regională;
- cele mai mari ajutoare de stat regionale au fost acordate de către Ministerul Finanțelor Publice, Administrația Fondului pentru Mediu și Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, prin următoarele scheme de ajutor de stat:
 - XR 171/2007 – ajutoare de stat acordate prin *Hotărârea Comitetului de avizare al A.F.M. nr. 7/2007 - Proiect privind reciclarea și depozitarea deșeurilor provenite din activități industriale și gospodării individuale*;
 - X 53/2009 – ajutoare de stat regionale acordate prin *Hotărârea Comitetului de avizare al A.F.M. nr. 6/2008 - Proiect privind promovarea tehnologiilor curate și a producerii energiei din surse regenerabile de energie*;
 - XR 107/2008 – ajutoare de stat acordate prin *H.G. nr.718/2008 privind aprobarea schemei de ajutor de stat orizontal pentru dezvoltarea regională durabilă și reducerea emisiilor* (M.E.C.M.A. – A.M. P.O.S. C.C.E.);
 - XR 182/2007 – ajutoare de stat acordate prin *H.G. nr. 1165/2007 pentru stimularea creșterii economice prin sprijinirea realizării de investiții* (M.F.P.);
- Comisia Europeană încurajează statele membre să promoveze ajutoare de stat acordate pe **obiective orizontale**, fiind considerate mai puțin dăunătoare mediului concurențial; în România însă, aceste ajutoare de stat au avut o pondere în total ajutor de stat național, de numai 19,95% în anul 2010, față de 38,06% în anul 2008 și 36,01% în anul 2007; acest lucru s-a datorat, în special, numărului scăzut al ajutoarelor de stat acordate pentru protecția mediului, pentru restructurarea firmelor

aflate în dificultate, pentru crearea de locuri de muncă și formare profesională; pentru anul 2010 ajutoarele de stat având ca obiectiv principal orizontal *dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii* au deținut o pondere de 2,86% în total ajutor de stat național, însă cea mai mare parte a ajutoarelor acordate pentru întreprinderi mici și mijlocii, în perioada 2007-2010, au fost acordate sub forma ajutoarelor de minimis, ajutoare mult mai permissive și mai ușor de acordat de către furnizorii de ajutor de stat;

- ponderea ajutoarelor de stat acordate pentru **obiectivele sectoriale** a scăzut în anul 2010 la 29,96% din totalul ajutoarelor de stat acordate, față de 56,54% cât reprezenta în anul 2007. Nivelul încă ridicat al acestora este menținut de ajutoarele de stat autorizate de către C.E. și acordate de Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri pentru Compania Națională a Huilei – Petroșani și de ajutoarele de stat acordate de către Centrul Național al Cinematografiei pentru producția de film;
- **ajutoarele de stat acordate întreprinderilor ce realizează servicii de interes economic general** au o influență importantă în economia națională, nu numai prin prisma valorii anuale a subvențiilor pe care autoritățile publice trebuie să le acopere din bugetul propriu, ci și din punct de vedere al impactului major pe care îl au aceste ajutoare de stat asupra sectoarelor strategice ale economiei naționale și nu în ultimul rând asupra populației;
- **în anul 2010**, ajutoarele de stat acordate pentru servicii de interes economic general au avut o valoare de **302,4 mil. Euro**, în scădere față de anul **2007** când s-au acordat **441,9 mil. Euro**;
- cele mai importante scheme de ajutor de stat pentru S.I.E.G.-uri au fost administrate de către autoritățile publice locale, prin următoarele acte normative:
 - *Ordinul nr. 252 din 16 octombrie 2009 pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat acordat operatorilor economici care prestează serviciul de interes economic general de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat către populație*;
 - *O.G. nr. 36/2006 privind instituirea prețurilor locale de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate*, cele mai mari subvenții fiind primite de către Regia Autonomă de Distribuție a Energiei Termice București (R.A.D.E.T.).

Graficul 2.2.

Ajutorul de stat național în funcție de obiectivul principal al acordării, în perioada 2008-2010*

* ponderea fiecărui obiectiv principal de acordare în total ajutor de stat național exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG, ajutoarele de minimis și ajutoarele de stat acordate în baza Cadrului Temporar (prețuri curente)

2.4. CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE

- *în anul 2010, ponderea ajutoarelor de stat acordate în România în Produsul Intern Brut este de numai 0,17%, față de media U.E. - 0,57%;*
- **valoarea ajutoarelor de stat acordate în România este scăzută** față de valoarea ajutoarelor de stat acordate de celelalte state membre ale U.E.; România se situează pe **poziția 20** din cele 27 de state, implicarea statului în economie prin mecanismul ajutoarelor de stat fiind foarte redusă;
- ponderea ajutoarelor de stat acordate pentru obiective orizontale și regionale trebuie să crească în defavoarea ajutoarelor de stat acordate pentru obiective sectoriale;

În contextul **Strategiei Europa 2020** și a îndeplinirii celor trei priorități care se desprind din această strategie, respectiv **creștere inteligentă a economiei europene, creștere durabilă și creștere favorabilă incluziunii** (rata ridicată a ocupării forței de muncă), pentru

perioada următoare autoritățile implicate în inițierea și acordarea ajutoarelor de stat, trebuie să aibă în vedere următoarele aspecte:

1. inițierea și implementarea mai multor scheme de ajutor de stat având ca obiectiv principal **cercetarea, dezvoltarea și inovarea**; aceste ajutoare de stat trebuie concepute astfel încât denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale în cadrul U.E. să fie minimă, iar eficiența cheltuielilor publice să fie maximă;
2. promovarea unor scheme de ajutor de stat pentru **protecția mediului**; în anul 2010, pentru obiectiv orizontal - **protecția mediului înconjurător, furnizorii nu au acordat niciun ajutor de stat**; Ministerul Mediului și Pădurilor, prin Administrația Fondului pentru Mediu este un important furnizor de ajutor de stat, însă majoritatea schemelor promovate au ca obiectiv dezvoltarea regională, acest lucru explicându-se prin intensitatea ridicată a ajutorului de stat regional;
3. trebuie menționat faptul că Orientările C.E. privind ajutorul **pentru protecția mediului** încurajează statele membre să susțină producția de energie regenerabilă și cogenerare eficientă, permițând în acest sens să acorde **ajutoare de exploatare întreprinderilor producătoare de energie regenerabilă (cogenerare de caldură și electricitate)**;
4. ajutoarele de stat pentru **protecția mediului** pot îmbrăca diverse forme, respectiv **ajutoare de stat pentru adaptarea rapidă la standardele U.E., ajutoare pentru realizarea studiilor de mediu, ajutoare pentru încălzire centrală, ajutoare pentru gestionarea deșeurilor** etc;
5. inițierea unor scheme de ajutor de stat care să aibă ca obiectiv **o mai bună economisire a energiei**; astfel de scheme de ajutor implementate pot conduce la scăderea valorii subvențiilor anuale plătite de autoritățile publice pentru realizarea de servicii de interes economic general și la dezvoltarea producției de energie din surse regenerabile;
6. implementarea unor scheme care să țintească **sectorul întreprinderilor mici și mijlocii**. În anul 2010, **un singur furnizor a acordat ajutoare de stat pe două scheme** având ca obiectiv principal de acordare sprijinirea IMM-urile, respectiv

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin *Ordinul nr. 211/2008*¹⁴ (schemele de ajutor de stat XS 13/2008 și XS 28/2008);

7. inițierea unor scheme de ajutor de stat care să stimuleze **crearea de noi locuri de muncă** și dezvoltarea abilităților angajaților printr-o **permanentă formare profesională**;
8. în ceea ce privește **turismul**, autoritățile publice centrale și locale trebuie să promoveze scheme de ajutor de stat mult mai eficiente, modalități de finanțare diverse care să sprijine agroturismul, turismul ecologic și micropensiunile, în această perioadă de criză economică.

¹⁴ Ordin nr. 211 din 25 martie 2008 privind aprobarea schemelor de ajutor de stat "Stimularea IMM-urilor care procesează produse agricole în vederea obținerii unor produse alimentare, altele decât cele prevăzute în anexa 1 la Tratatul CE, precum și a celor care desfășoară activități de procesare a produselor agricole în vederea obținerii și utilizării surselor de energie regenerabilă și a biocombustibililor" și "Stimularea microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase";

CAPITOLUL 3

AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL DIN PERSPECTIVA SCOREBOARD-ULUI COMISIEI EUROPENE

3.1. ROMÂNIA ÎN CONTEXTUL UNIUNII EUROPENE

România, alături de Bulgaria, a devenit stat membru al Uniunii Europene (U.E.) începând cu 1 ianuarie 2007, aceste 2 state reprezentând cele mai noi state din cadrul Uniunii. Împreună cu aceste ultime nou-venite în familia Uniunii Europene, aceasta totalizează un număr de 27 de state membre, un număr de 501.064.211 locuitori (7,3% din populația totală a lumii) răspândiți pe o suprafață totală de 4.324.782 km².

Luată ca o singură entitate, Uniunea Europeană este cel mai mare importator și exportator de bunuri și servicii din lume, situându-se înaintea Statelor Unite ale Americii, Chinei și Japoniei. De asemenea, cu un PIB total de 12.268.797 milioane euro înregistrat în anul 2010, Uniunea Europeană generează și cea mai puternică economie din lume.

Totuși, așa cum era de așteptat, fiecare țară din cele 27 de state membre contribuie în mod diferit la economia Uniunii Europene. Pe de o parte avem țările cu economiile cele mai dezvoltate, în frunte cu Germania, Franța, Marea Britanie și Italia, care contribuie cel mai mult la PIB-ul total realizat în U.E (adunat, cele 4 țări dețin 62,5% din totalul PIB-ului realizat la nivelul U.E.), iar pe de alta parte, avem țările care contribuie mai puțin la PIB-ul total al U.E., din care amintim Malta, Estonia, Letonia sau Lituania.

În medie, PIB-ul pe cap de locuitor (aici luându-se în calcul ajustarea acestuia în funcție de Indicele Prețurilor de Consum, pentru a se asigura o comparabilitate a prețurilor între țări) la nivelul întregii economii a Uniunii Europene este de 24.400 Euro în anul 2010. Din cele 27 de state membre, 13 se situează deasupra mediei, iar restul de 14 se situează sub media U.E.

În anul 2008, cea mai dezvoltată regiune la nivel de NUTS-2 din cadrul Uniunii Europene este centrul Londrei (Inner London) cu un PIB real pe locuitor de 85.800 Euro (care este de 3,5 ori mai mare decât media U.E.), urmată de Luxemburg și Bruxelles. La polul opus, regiunea care este cea mai săracă din cadrul U.E. este regiunea Severozapaden din Bulgaria, în care se înregistrează un PIB real/locuitor de 7.100 Euro, urmată de Zona de Dezvoltare Nord-Est din România și zona Severen Tsentralen din Bulgaria.

Deși România se află pe locul 7 în ceea ce privește numărul populației din cadrul Uniunii Europene, aceasta generează abia al 17-lea nivel al PIB-ului din cele 27 de țări membre. Raportat la nivelul PIB-ului real pe cap de locuitor, România se situează pe penultimul loc (11.400 Euro/locuitor), devansând doar Bulgaria (10.700 Euro/locuitor).

3.2. AJUTORUL DE STAT ACORDAT ÎN ROMÂNIA ȘI ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

Situația ajutoarelor de stat acordate în fiecare țară membră a Uniunii Europene este prezentată în Tabelul 3.1.

Tabel 3.1.

Situația ajutoarelor de stat* acordate în Uniunea Europeană în perioada 2007-2010

Stat membru U.E.	2007		2008		2009		2010	
	mil. Euro**	% în total UE	mil. Euro	% în total UE	mil. Euro	% în total UE	mil. Euro	% în total UE
Germania	13.965,65	27,43%	14.398,69	24,84%	14.801,28	24,37%	14.694,72	24,07%
Franța	8.010,67	15,73%	10.616,77	18,31%	11.777,92	19,39%	12.593,68	20,63%
Spania	4.012,98	7,88%	4.628,38	7,98%	4.826,63	7,95%	4.328,53	7,09%
M. Britanie	3.707,47	7,28%	3.572,55	6,16%	4.040,20	6,65%	4.131,62	6,77%
Italia	4.270,47	8,39%	4.634,42	7,99%	4.583,47	7,55%	3.328,12	5,45%
Suedia	2.935,36	5,76%	2.837,70	4,89%	2.688,72	4,43%	2.643,51	4,33%
Polonia	1.396,89	2,74%	2.350,72	4,05%	2.485,64	4,09%	2.545,22	4,17%
Media UE	1.885,93	-	2.147,12	-	2.249,45	-	2.260,68	-
Austria	1.027,94	2,02%	1.704,45	2,94%	1.798,64	2,96%	2.056,56	3,37%
Danemarca	1.699,07	3,34%	1.753,01	3,02%	2.111,88	3,48%	1.950,59	3,20%
Olanda	1.408,94	2,77%	1.530,18	2,64%	1.795,50	2,96%	1.911,31	3,13%
Ungaria	984,97	1,93%	1.913,25	3,30%	1.344,88	2,21%	1.907,25	3,12%
Belgia	1.130,59	2,22%	1.230,58	2,12%	1.664,58	2,74%	1.833,91	3,00%
Grecia	630,84	1,24%	1.321,30	2,28%	1.824,73	3,00%	1.799,53	2,95%
Portugalia	2.189,83	4,30%	1.582,21	2,73%	1.626,77	2,68%	1.547,25	2,53%
Cehia	890,24	1,75%	1.179,51	2,03%	742,21	1,22%	945,58	1,55%
Irlanda	689,56	1,35%	829,73	1,43%	722,09	1,19%	867,41	1,42%
Finlanda	648,42	1,27%	795,29	1,37%	825,55	1,36%	774,37	1,27%
Slovenia	129,15	0,25%	178,46	0,31%	279,65	0,46%	318,75	0,52%
Slovacia	256,97	0,50%	300,36	0,52%	228,64	0,38%	241,28	0,40%
România	285,46	0,56%	249,10	0,43%	169,79	0,28%	205,53	0,34%
Cipru	67,63	0,13%	79,84	0,14%	65,14	0,11%	88,59	0,15%
Lituania	48,45	0,10%	48,89	0,08%	72,76	0,12%	80,70	0,13%
Luxemburg	50,94	0,10%	56,54	0,10%	99,27	0,16%	74,98	0,12%
Letonia	320,48	0,63%	43,32	0,07%	21,85	0,04%	71,53	0,12%
Malta	118,40	0,23%	105,55	0,18%	96,60	0,16%	69,81	0,11%
Estonia	11,30	0,02%	14,71	0,03%	10,43	0,02%	14,06	0,02%
Bulgaria	31,50	0,06%	16,62	0,03%	30,27	0,05%	13,92	0,02%
TOTAL	50.920,14	100,00%	57.972,11	100,00%	60.735,07	100,00%	61.038,31	100,00%

* exclusiv ajutoarele de stat acordate pentru agricultură, pescuit, transporturi, SIEG, minimis și cele în baza cadrului temporar de criză;

** milioane Euro prețuri constante 2010

Pentru a se putea face o analiză pertinentă a ajutoarelor de stat acordate la nivelul Uniunii Europene, valoarea acestora în cadrul acestui capitol este exprimată în milioane Euro prețuri constante 2010, așa cum sunt ele prezentate pe site-ul Comisiei Europene. În totalul ajutoarelor de stat nu sunt incluse ajutoarele de stat acordate agriculturii, pescuitului, transporturilor, serviciilor de interes economic general, ajutoarele acordate în baza cadrului temporar de criză și ajutoarele de minimis.

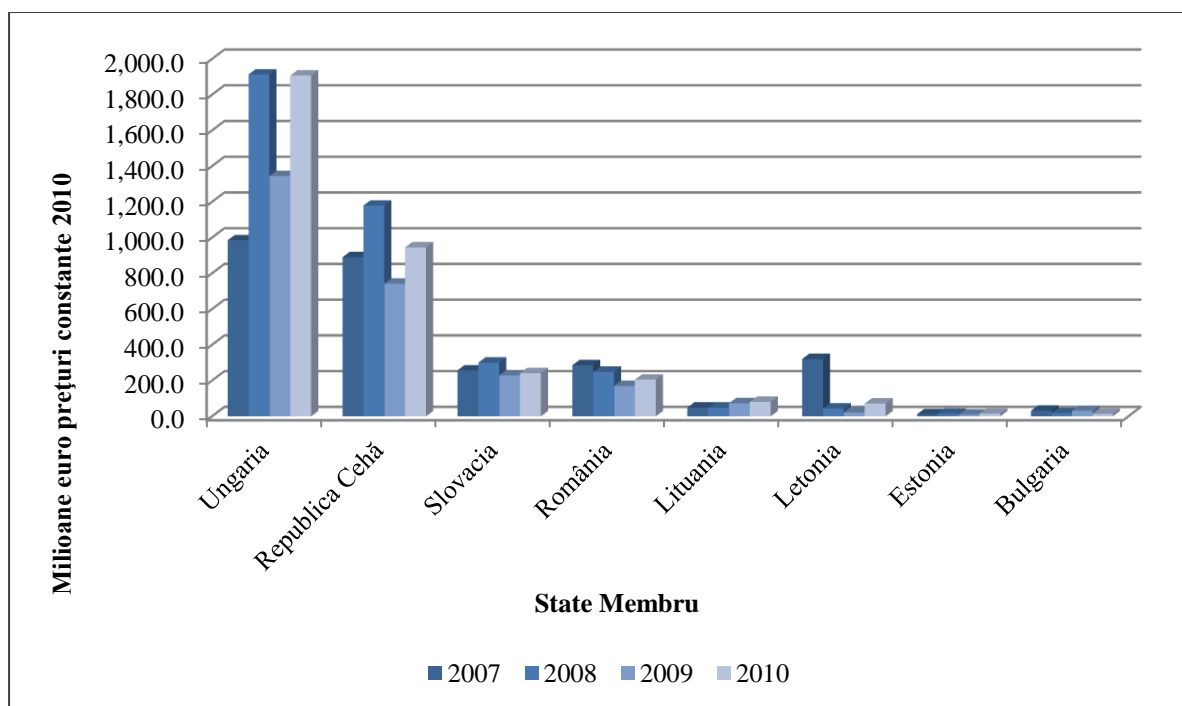
În anul 2010, în România s-au acordat ajutoare de stat în valoare de cca. 205 milioane Euro, de aproximativ 10 ori mai puțin decât media UE-27 de cca. 2.260 milioane Euro. Ajutoarele de stat acordate în acest an în România au reprezentat 0,34% din totalul ajutoarelor acordate la nivelul întregii Uniuni Europene.

Ajutoarele de stat acordate în România în perioada analizată au avut o evoluție diferită față de cea a ajutoarelor de stat acordate la nivelul Uniunii Europene. Dacă în U.E. valoarea ajutoarelor de stat a crescut de la an la an, în România aceasta a înregistrat o evoluție oscilantă, scăzând în anul 2008 și în anul 2009 și crescând în anul 2010.

Graficul 3.1. ilustrează situația ajutoarelor de stat acordate în România față de țările care au un nivel al PIB-ului real pe cap de locuitor apropiat de cel înregistrat în România.

Graficul 3.1.

Situația ajutoarelor de stat acordate în România comparativ cu unele state membre

Din Graficul 3.1. se poate observa cum în Ungaria, țară cu un nivel al PIB-ului sub România, s-au acordat aproape de 10 ori mai multe ajutoare de stat decât în România. Nivelul ajutoarelor de stat acordate în România este similar cu cel din Slovacia, atât prin prisma volumului cât și a evoluției în decursul perioadei analizate.

De asemenea, se poate observa cum Bulgaria, țară ce a aderat la Uniune odată cu România, a inițiat cele mai puține măsuri de sprijin, în anul 2010 acordându-se ajutoare de stat în valoare de doar 13,92 milioane euro (cea mai mică valoare dintre toate statele membre UE-27), aceasta fiind de aproximativ 15 ori mai mică decât în România.

Datorită diferențelor semnificative din punct de vedere economic și al mărimii care se înregistrează între țările membru, una dintre cele mai eficiente metode de a observa cât de însemnate au fost ajutoarele de stat acordate în fiecare țară în parte este aceea de a calcula ponderea acestora în PIB.

De exemplu, faptul că în Malta au fost acordate ajutoare de stat în valoare totală de 69,81 milioane de euro (de aproximativ 3 ori mai puține decât în România) trebuie coroborat cu faptul că PIB-ul Maltei este de 20 de ori mai mic decât cel al României, astfel ponderea ajutoarelor de stat în PIB acordate în Malta este de 6,5 ori mai mare decât cea din România.

O situație detaliată, pentru fiecare stat membru în parte, este prezentată în Tabelul 3.2.

Tabel 3.2.**Valoarea PIB-ului în țările membre și ponderea în PIB a ajutoarelor de stat acordate**

Nr. crt	Stat membru UE	2007		2008		2009		2010	
		PIB*	%**	PIB*	%**	PIB*	%**	PIB*	%**
1	Ungaria	103.475,2	0,95	104.274,5	1,83	97.349,9	1,38	98.445,7	1,94
2	Malta	5.926,6	2,00	6.247,5	1,69	6.040,2	1,60	6.233,3	1,12
3	Portugalia	174.812,1	1,25	174.728,2	0,91	170.461,2	0,95	172.699,4	0,90
4	Slovenia	37.284,2	0,35	38.667,0	0,46	35.546,8	0,79	35.973,8	0,89
5	Danemarca	245.006,6	0,69	242.115,4	0,72	229.502,2	0,92	234.412,4	0,83
6	Grecia	243.477,9	0,26	246.043,6	0,54	241.038,1	0,76	230.173,1	0,78
7	Suedia	348.504,9	0,84	346.375,9	0,82	327.853,6	0,82	346.667,4	0,76
8	Austria	283.595,4	0,36	289.743,3	0,59	278.588,2	0,65	284.410,2	0,72
9	Polonia	318.850,3	0,44	335.060,1	0,70	340.616,9	0,73	353.664,6	0,72
10	Republica Cehă	144.335,9	0,62	147.879,1	0,80	141.769,2	0,52	145.049,4	0,65
11	Franța	1.958.670,9	0,41	1.957.686,4	0,54	1.903.519,3	0,62	1.932.801,7	0,65
12	Germania	2.506.792,2	0,56	2.531.279,2	0,57	2.412.285,2	0,61	2.498.800,0	0,59
13	Irlanda	174.443,0	0,40	168.233,9	0,49	155.437,4	0,46	153.938,6	0,56
14	Belgia	351.507,9	0,32	355.196,0	0,35	345.390,3	0,48	352.941,0	0,52
15	Cipru	16.883,6	0,40	17.568,2	0,45	17.275,1	0,38	17.465,1	0,51
-	Medie UE 27		0,41		0,46		0,50		0,50
16	Finlanda	188.629,2	0,34	190.492,3	0,42	174.871,2	0,47	180.295,0	0,43
17	Spania	1.095.806,1	0,37	1.105.012,8	0,42	1.063.980,7	0,45	1.062.591,0	0,41
18	Letonia	22.960,9	1,40	21.980,5	0,20	18.038,0	0,12	17.970,7	0,40
19	Slovacia	70.477,6	0,36	69.035,5	0,44	63.355,2	0,36	65.905,5	0,37
20	Olanda	593.838,1	0,24	605.022,7	0,25	581.371,1	0,31	591.477,0	0,32
21	Lituania	30.838,8	0,16	31.738,4	0,15	27.050,6	0,27	27.410,2	0,29
22	Marea Britanie	1.760.129,4	0,21	1.758.087,7	0,20	1.673.042,6	0,24	1.696.583,3	0,24
23	Italia	1.633.794,1	0,26	1.612.263,9	0,29	1.528.138,2	0,30	1.548.816,2	0,21
24	Luxemburg	41.104,4	0,12	41.700,7	0,14	40.168,9	0,25	41.597,2	0,18
25	România	123.804,0	0,23	132.892,7	0,19	123.474,5	0,14	121.941,2	0,17
26	Estonia	17.203,3	0,07	16.329,4	0,09	14.061,3	0,07	14.500,9	0,10
27	Bulgaria	35.842,2	0,09	38.055,8	0,04	35.975,5	0,08	36.033,5	0,04

* milioane euro

** ponderea ajutoarelor de stat în PIB

În comparație cu celelalte state membre ale Uniunii Europene, ponderea ajutoarelor de stat acordate în România este una relativ redusă, doar Bulgaria și Estonia având o pondere mai mică decât aceasta. Astfel, dacă ne raportăm la media UE-27 a ponderii ajutoarelor de stat în PIB de 0,50% atât în anul 2009 cât și în anul 2010, în România, ajutoarele de stat au reprezentat doar 0,17% din PIB-ul anului 2010, respectiv 0,14% din PIB-ul anului 2009.

Ponderea cea mai însemnată a ajutoarelor de stat în PIB s-a înregistrat în Ungaria. În această țară, ajutorul de stat a reprezentat aproape 2% din PIB-ul anului 2010, în urcare față de anul 2009 când ponderea ajutoarelor de stat a fost de 1,38%. Exceptând Ungaria, doar

Malta a depășit pragul de 1% al ajutoarelor de stat în PIB, pondere fiind de 1,12% în anul 2010 și 1,60% în anul 2009.

În ceea ce privește structura pe obiective a ajutoarelor de stat acordate în statele membre ale Uniunii Europene în anul 2010, aceasta este prezentată în Tabelul 3.3.

Tabel 3.3.

Structura pe obiective a ajutoarelor de stat acordate în statele membre în anul 2010

- în procente -

COD STAT MEMBRU U.E.	TOTAL PONDERE AJUTOARE ORIZONTALE	MEDIU	AJUTOR REGIONAL	CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE	IMM-URI	FORMARE PROFESIONALĂ	CREAREA DE LOCURI DE MUNCĂ	ALTE OBIECTIVE ORIZONTALE	TOTAL PONDERE AJUTOARE SECTORIALE	CĂRBUNE	SERVICII FINANCIARE	INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE	ALTE OBIECTIVE SECTORIALE	SERVICII	TOTAL AJUTOR DE STAT** (MILIOANE EURO)
UE-27*	85,02	23,69	24,33	17,30	4,21	1,27	4,56	9,66	14,98	4,71	2,23	5,09	2,29	0,67	61.038
BE	100,00	23,98	6,56	43,21	11,93	2,33	6,92	5,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.834
BG	100,00	7,38	41,26	15,94	4,48	6,14	24,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14
CZ	80,79	4,54	44,74	26,66	2,64	1,36	0,11	0,75	19,21	0,00	8,04	0,00	11,16	0,00	946
DK	97,02	14,55	0,00	10,82	0,04	0,39	66,70	4,52	2,98	0,00	0,00	0,00	0,00	2,98	1.951
DE	87,94	37,66	24,75	19,12	1,93	0,63	0,05	3,81	12,06	11,96	0,00	0,09	0,00	0,00	14.695
EE	100,00	38,58	14,85	4,00	6,96	0,00	0,54	35,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14
IE	89,85	8,36	33,32	27,35	3,61	4,44	1,71	11,05	10,15	0,00	0,00	6,12	0,00	4,03	867
EL	99,47	0,00	89,18	0,07	9,51	0,00	0,00	0,70	0,53	0,00	0,00	0,28	0,00	0,25	1.800
ES	77,39	17,27	24,94	26,08	3,01	1,52	1,07	3,52	22,61	18,86	0,00	2,92	0,00	0,83	4.329
FR	78,99	3,64	34,19	14,30	5,26	0,63	0,10	20,87	21,01	0,00	0,00	20,17	0,01	0,83	12.594
IT	96,15	7,12	33,40	16,54	18,32	6,39	6,37	8,01	3,85	0,00	0,00	1,21	0,00	2,65	3.328
CY	95,66	0,05	9,37	2,02	5,40	12,09	0,15	66,57	4,34	0,00	0,00	0,00	0,02	4,32	89
LV	99,98	77,71	12,60	5,99	0,74	0,00	1,31	1,64	0,02	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	72
LT	100,00	1,73	67,42	13,72	7,95	0,01	8,68	0,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	81
LU	100,00	16,78	2,31	51,30	13,88	0,00	0,00	15,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75
HU	54,05	0,70	25,72	5,21	0,50	0,27	9,32	12,33	45,95	1,52	0,00	10,38	34,06	0,00	1.907
MT	25,18	0,00	21,77	0,29	0,17	0,09	0,00	2,86	74,82	0,00	0,00	70,92	0,00	3,90	70
NL	99,69	55,07	0,59	36,77	2,64	0,04	0,00	4,58	0,31	0,00	0,31	0,00	0,00	0,00	1.911
AT	99,35	49,41	6,42	25,08	4,31	1,48	0,00	12,66	0,65	0,00	0,00	0,55	0,00	0,09	2.057
PL	76,11	11,37	28,89	2,76	0,18	2,11	28,32	2,47	23,89	7,62	0,00	2,16	12,84	1,27	2.545
PT	16,64	0,00	7,37	3,21	1,15	0,01	4,46	0,44	83,36	0,00	82,71	0,65	0,00	0,00	1.547
RO	71,15	0,00	52,34	15,50	1,80	0,00	0,00	1,50	28,85	28,85	0,00	0,00	0,00	0,00	206
SI	95,51	29,34	26,16	30,41	0,26	0,19	5,44	3,71	4,49	3,65	0,00	0,83	0,00	0,00	319
SK	98,00	36,19	46,74	7,49	0,34	7,20	0,00	0,03	2,00	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	241
FI	99,91	40,24	5,54	30,37	3,92	3,41	5,66	10,77	0,09	0,00	0,00	0,03	0,00	0,06	774
SE	98,18	86,31	3,29	3,79	0,05	0,18	0,06	4,50	1,82	0,00	0,00	0,00	1,82	0,00	2.644
UK	92,62	34,41	6,45	19,38	5,03	1,74	0,42	25,19	7,38	0,00	0,00	0,04	6,41	0,94	4.132

* UE-27 – structura la nivelul întregii Uniuni

** Ajutorul de stat național exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG, ajutoarele de minimis și cele acordate în baza cadrului temporar de criză)

Diferența între structura prezentată în Tabelul 3.3. și prezentarea ajutoarelor de stat pe obiective din cadrul Capitolului 2 este aceea că în cadrul obiectivelor orizontale sunt prinse și obiectivele regionale, așa fiind ele structurate în cadrul Scoreboard-ului Comisiei Europene.

În cazul României, obiectivele orizontale reprezintă 71,15% din totalul ajutoarelor de stat acordate în anul 2010, iar cele sectoriale reprezintă diferența de 28,85%. În cadrul obiectivelor orizontale, ponderea cea mai mare o dețin ajutoarele regionale - 52,34% - ajutoare care după cum se poate observa, reprezintă mai mult decât jumătate din totalul ajutoarelor de stat acordate în România.

Ajutoarele de stat pentru obiective sectoriale au fost acordate în totalitate industriei cărbunelui, singurul beneficiar fiind Compania Națională a Huilei Petroșani.

Raportându-ne la mediile de la nivelul Uniunii Europene, putem observa faptul că România înregistrează o pondere sub media U.E. în cazul ajutoarelor de stat acordate pentru obiective orizontale (71,15% în România față de 85,02% în U.E.) și implicit o pondere mai mare decât media U.E. în cazul ajutoarelor sectoriale (28,85% în România față de 14,98% în U.E.).

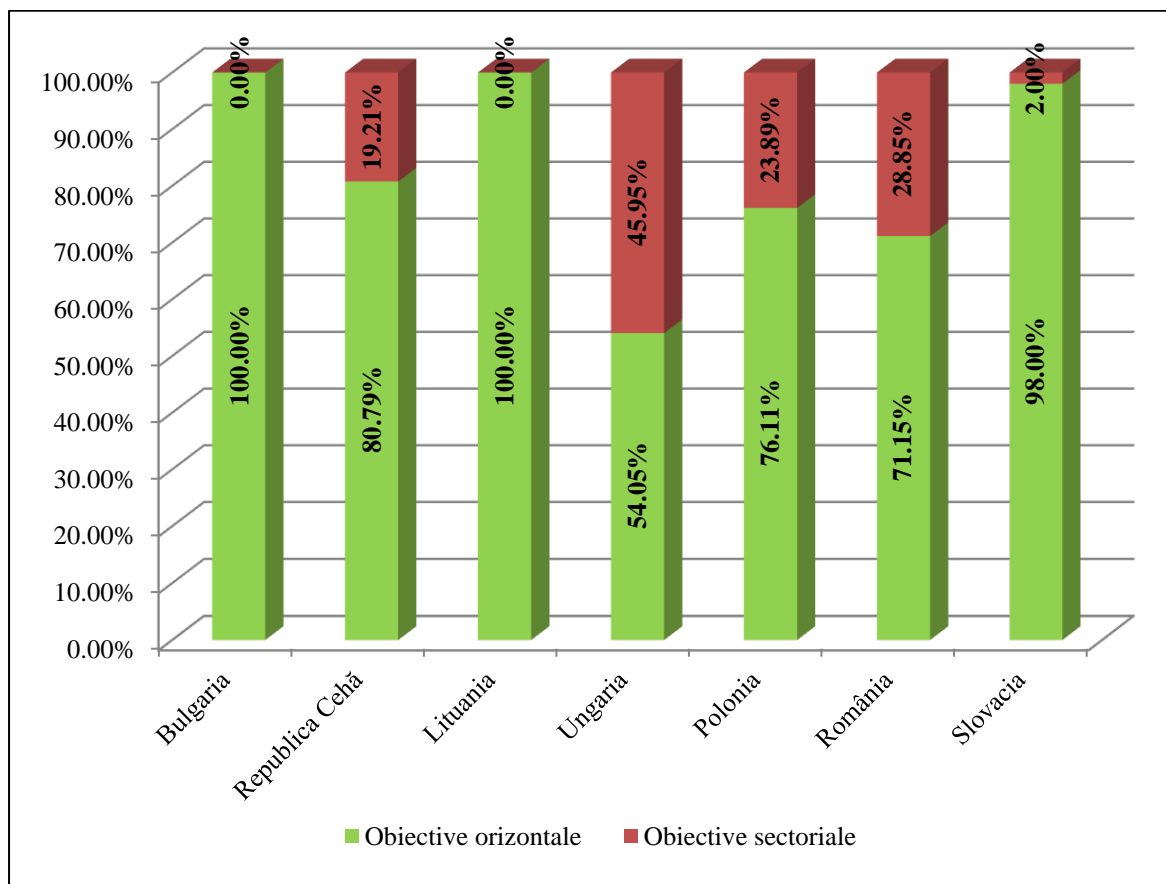
Comparativ cu celelalte state membre, România are una dintre cele mai reduse ponderi ale ajutoarelor de stat acordate pentru obiective orizontale, doar Portugalia (16,64%), Malta (25,18) și Ungaria (54,05%) având o pondere sub cea a României.

Din punct de vedere al ajutoarelor regionale, ponderea acestora în totalul ajutoarelor de stat acordate în România de 52,34% este mai mult decât dublă față de media U.E. de 24,33% și una dintre cele mai mari din toate țările (doar Lituania - 67,42% - și Irlanda - 89,18% - au o pondere mai ridicată decât cea a României).

În Graficul 3.2. este prezentată o imagine a structurii ajutoarelor de stat pe obiective în România și în câteva state membre ale Uniunii Europene.

Graficul 3.2.

Structura ajutoarelor de stat pe obiective, în anul 2010, în România și unele state membre ale Uniunii Europene

Din Graficul 3.2. se poate observa faptul că atât în Bulgaria cât și în Lituania, ajutoarele de stat acordate pentru obiective orizontale reprezintă 100% din totalul ajutoarelor de stat acordate în aceste țări, un lucru pozitiv din punctul de vedere al Comisiei Europene, având în vedere recomandările acesteia de a diminua pe cât posibil ajutoarele de stat cu caracter sectorial în favoarea celor cu caracter orizontal.

3.3. CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE

În calitate sa de cel mai nou membru al Uniunii Europene, România a avut cel mai mult de muncit pentru a se alinia la cerințele impuse de U.E. Una dintre recomandările acesteia este de a micșora pe cât posibil ajutoarele de stat acordate pentru obiectivele sectoriale, considerate dăunătoare mediului concurențial comunitar. În schimb, ajutoarele de stat agreeate de Comisie, sunt cele orizontale, și în mod deosebit cele acordate pentru mediu, cercetare, dezvoltare și inovare și pentru pregătire profesională și ocuparea forței de muncă.

În România, ajutoarele de stat acordate pentru obiective sectoriale reprezintă 28,85% din totalul ajutoarelor de stat, situându-se pe locul 4 în cadrul statelor membre, în timp ce ponderea adunată a ajutoarelor de stat agreate de Comisiei este de 15,50%.

Prin comparație, structura ajutoarelor de stat din România este un pic asemănătoare cu cea din Franța, unde ajutoarele de stat acordate pentru obiective sectoriale reprezintă 21,01% din totalul ajutoarelor de stat, iar cele orizontale reprezintă 18,66% din totalul ajutoarelor acordate.

Așadar, din punct de vedere al obiectivelor avute în vedere în momentul acordării, ajutoarele de stat acordate în România nu au o structură ideală, însă același lucru se poate spune și despre Franța de exemplu, stat fondator al Uniunii Europene.

Totuși, drumul lung pe care a pornit România în momentul aderării la Uniunea Europeană este încă la început, iar direcția este una bună. Ajutoarele de stat acordate pentru obiective sectoriale sunt în scădere, acest lucru datorându-se și încetării programelor de salvare-restructurare în anul 2010.

CAPITOLUL 4

AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL ACORDAT PENTRU PRINCIPALELE RAMURI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE

4.1. AJUTORUL DE STAT ACORDAT INDUSTRIEI ÎN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2008 - 2010

4.1.1. Ajutorul de stat acordat agenților economici ce își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare

În perioada analizată, ponderea ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare în total ajutor de stat național a înregistrat o tendință de creștere (Tabel 4.1.1.), respectiv de la 16,53% în anul 2007 la 30,75% în anul 2010. Acest lucru s-a datorat în special, promovării de către furnizorii de ajutor de stat a unui număr important de scheme de ajutor de stat acordate pentru dezvoltarea regională, în care un număr mare de beneficiari își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare.

Cele mai importante ajutoare de stat regionale acordate pentru industria prelucrătoare au fost raportate de către Ministerul Finanțelor Publice, Administrația Fondului pentru Mediu și Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, iar dintre cei mai importanți beneficiari (din punct de vedere al cuantumului ajutorului de stat primit) enumerăm S.C. Ford România S.A., S.C. Automobile Dacia S.A., S.C. Renault Mecanique Roumanie S.R.L., S.C. Pirelli Tyres Romania S.R.L. etc.

Ponderea înregistrată în perioada 2007 - 2009, de aproximativ 16% în total ajutor de stat național, este normală în contextul declanșării la sfârșitul anului 2008 a crizei economice mondiale, an în care foarte multe firme, ce își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare, au fost nevoite să-și reducă activitatea sau chiar să-și oprească producția.

Creșterea este importantă și din prisma faptului că în cadrul obiectivelor sectoriale, unde de regulă ajutoarele sunt acordate pentru industria prelucrătoare (ex: ajutoarele de stat acordate pentru siderurgie, ajutoare acordate pentru șantierele navale, pentru producția de autoturisme sau pentru producția de fire și fibre sintetice, sectoare sensibile concurențial), nu s-au mai acordat ajutoare de stat după anul 2007, anul aderării României la Uniunea Europeană.

Principalii indicatori care ne pot furniza o imagine de ansamblu asupra evoluției ajutorului de stat și a caracteristicii acestuia, acordat industriei prelucrătoare în perioada 2008 - 2010 sunt prezentați în Tabelul 4.1.

Tabel 4.1.

Volumul ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare în perioada 2008-2010

	2007	2008	2009	2010
Total ajutor de stat pentru industria prelucrătoare				
Mii lei prețuri curente	140.600,33	161.703,83	125.505,02	269.549,92
Mii euro prețuri curente	42.129,96	43.909,04	29.619,10	64.027,63
Mii lei prețuri constante 2007	140.600,33	140.246,17	104.500,43	214.780,81
Dinamica ajutorului de stat acordat industriei prelucrătoare (%)	100,00	99,75	74,32	152,76
Cuantumul anual al ajutorului de stat pe salariat din industria prelucrătoare (lei prețuri constante 2007/salariat)	101,82	104,52	93,45	214,95
Ponderea ajutorului de stat pentru industria prelucrătoare:				
Ponderea ajutorului de stat pentru industria prelucrătoare în ajutorul de stat național (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutorul de minimis) (%)	16,53	16,60	16,83	30,75
Ponderea ajutorului de stat pentru industria prelucrătoare în Produsul Intern Brut (%)	0,03	0,03	0,03	0,05

Dacă facem o analiză a ajutoarelor de stat acordate pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare, din punct de vedere al dinamicii ajutoarelor de stat pentru perioada analizată exprimate în prețuri constante 2007, observăm că acestea cresc considerabil în anul 2010, ajutoarele de stat acordate pentru industria prelucrătoare fiind cu 52,76% mai mari decât în anul de bază.

Este important faptul că această creștere a ajutoarelor de stat acordate pentru industria prelucrătoare s-a realizat și în condițiile în care ajutoarele acordate firmelor având ca obiectiv principal **salvarea și/sau restructurarea firmelor aflate în dificultate** nu s-au mai acordat în anul 2010; în anul 2007 aceste ajutoare de stat aveau o valoare de 101,05 mil. lei, iar în anul 2008 - 54,80 mil. lei.

Față de ajutoarele de stat acordate pentru **protecția mediului înconjurător care au scăzut**, de la o pondere de 13,51% în anul 2007 la zero în anul 2010, un fapt pozitiv a fost acela că au crescut ajutoarele de stat acordate pentru **dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii**, ajungând la o valoare de 19,15 mil. lei în anul 2010, față de 0,09 mil. lei cât înregistrau în anul 2007.

În privința ajutoarelor de stat acordate pentru obiective regionale, acestea au crescut foarte mult la nivelul firmelor care își desfășoară activitatea în domeniul industriei prelucrătoare, de la **45,79 mil. lei în anul 2007** la **250,34 mil. lei în anul 2010**.

Analiza ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare în funcție de obiectivul principal

Principalele obiective pentru care s-au acordat ajutoare de stat în industria prelucrătoare sunt:

- **ajutoare de stat acordate pentru obiective orizontale;**
- **ajutoare de stat acordate pentru obiective regionale.**

În funcție de obiectivul principal al ajutoarelor de stat acordate pentru industria prelucrătoare în perioada 2008 - 2010, valorile care reflectă nivelul, structura și evoluția acestora în intervalul analizat sunt prezentate în Tabelul 4.2.

Tabel 4.2.

Ajutoarele de stat acordate industriei prelucrătoare pe obiective principale în perioada 2008 - 2010.

	2007	2008	2009	2010
Total ajutor de stat acordat industriei prelucrătoare				
Mii lei prețuri curente	140.600,33	161.703,83	125.505,02	269.549,92
Mii euro prețuri curente	42.129,96	43.909,04	29.619,10	64.027,63
Mii lei prețuri constante 2007	140.600,33	140.246,17	104.500,43	214.780,81
din care pentru:				
➤ Obiective orizontale				
Mii lei prețuri curente	94.801,89	37.500,02	12.143,86	19.156,49
Mii Euro prețuri curente	28.406,76	10.182,75	2.865,94	4.550,34
Mii lei prețuri constante 2007	94.801,89	32.523,87	10.111,46	15.264,14
Pondere în ajutorul pentru industria prelucrătoare - (%)	67,43	23,19	9,68	7,11
➤ Obiective regionale				
Mii lei prețuri curente	45.798,44	124.203,81	113.361,16	250.393,43
Mii Euro prețuri curente	13.723,20	33.726,29	26.753,16	59.477,29
Mii lei prețuri constante 2007	45.798,44	107.722,30	94.388,98	199.516,68
Pondere în ajutorul pentru industria prelucrătoare - (%)	32,57	76,81	90,32	92,89

Analizând datele, se constată că, dacă în anul 2007 ajutorul de stat acordat în România pentru industria prelucrătoare a fost alocat, în special, pentru susținerea unor **obiective orizontale (67,43%)**, în perioada 2009 - 2010 ajutoarele de stat pentru **obiective regionale** au avut cea mai mare pondere, respectiv 90,32% în anul 2009 și 92,89% în anul 2010.

În cadrul **obiectivelor orizontale**, în anul 2010 ajutoare de stat acordate în industria prelucrătoare au fost identificate numai pentru întreprinderilor mici și mijlocii, fiind acordate de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru susținerea IMM-urilor din sectorul rural.

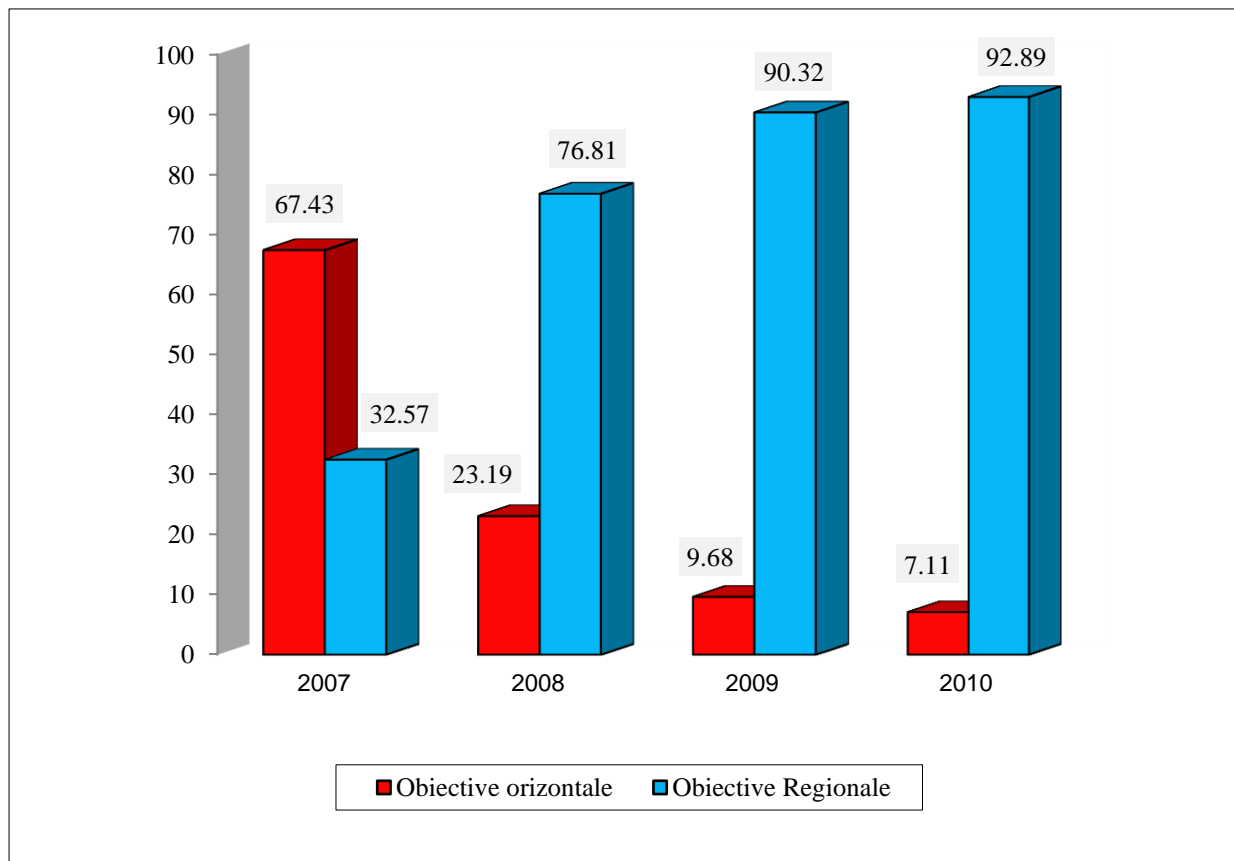
Totodată, în perioada 2007 - 2010, ajutorul de stat acordat în industria prelucrătoare pentru **dezvoltare regională** crește foarte mult, de la o pondere de 32,57% în anul 2007 la o pondere de 92,89% în anul 2010.

Creșterea a fost susținută de ajutoarele de stat acordate de către Ministerul Finanțelor Publice pentru dezvoltare regională, prin schema de ajutor de stat prevăzută de *H.G. nr. 1680/2008 pentru asigurarea dezvoltării economice durabile*, și schema de ajutor de stat care are ca bază legală de acordare *H.G. nr. 1165/2007*, ajutoare acordate pentru stimularea creșterii economice prin sprijinirea realizării de investiții.

Prin Graficul 4.1. ne putem forma o imagine clară asupra variațiilor celor două mari grupe ale obiectivelor generale pentru care s-au acordat ajutoare de stat în perioada 2008-2010, cât și structura ajutoarelor de stat destinate industriei prelucrătoare în funcție de fiecare grupă participantă.

Graficul 4.1.

Ajutorul de stat pentru industria prelucrătoare. Nivel și structură în funcție de obiectivul principal avut în vedere de către furnizorii de ajutor de stat în momentul acordării acestora, în perioada 2008 - 2010.

Acest tablou ne arată tendința generală, observată și în cadrul Uniunii Europene, de a direcționa ajutoarele de stat preponderent către obiectivele regionale, pentru reducerea disparităților dintre regiunile Uniunii prin sprijinirea și încurajarea dezvoltării de noi afaceri, mai ales în zonele defavorizate ale acesteia.

4.1.2. Ajutorul de stat acordat agenților economici ce își desfășoară activitatea în cadrul industriei extractive

Odată cu aderarea țării noastre la Uniunea Europeană, Comisia Europeană a recomandat accelerarea privatizării și restructurării acestei ramuri a industriei naționale, precum și elaborarea unei strategii coerente care să asigure atât dezvoltarea acestui sector și garantarea siguranței aprovizionării cu energie, cât și un nivel ridicat al protecției mediului.

Industria extractivă deține un rol important în economia României, asigurând materiile prime pentru multe sectoare industriale majore, precum construcțiile, metalurgia, petrochimia, sectorul energetic etc.

În acest context, ajutoarele de stat acordate industriei extractive din România, în perioada 2008 - 2010, au continuat să dețină o pondere semnificativă (în medie peste 47,5% pentru perioada analizată) în total ajutor de stat național¹⁵.

Ajutoarele de stat pentru industria extractivă se regăsesc atât în categoria ajutoarelor acordate pentru obiective orizontale (protecția mediului - cheltuieli pentru ecologizări ca urmare a închiderii unor mine și cariere, salvare-restructurare), precum și în cadrul obiectivelor sectoriale (producția de cărbune - huilă, alte obiective sectoriale).

Ajutoarele de stat acordate în România, în perioada 2008 - 2010, pentru industria extractivă, sunt prezentate în Tabelul 4.3.

Tabel 4.3.

Volumul ajutoarelor de stat acordate industriei extractive*, în perioada 2008-2010

	U.M.	2007	2008	2009	2010
TOTAL ajutor de stat pentru industria extractivă (prețuri curente)	Mii lei*	499.950,09	487.152,93	394.532,21	249.784,00
	Mii euro**	149.806,76	132.281,46	93.109,34	59.332,53
TOTAL ajutor de stat pentru industria extractivă (prețuri constante la nivelul anului 2007)	Mii lei***	499.950,09	422.509,05	328.503,09	199.031,08
Dinamica (pentru valorile exprimate în prețuri constante la nivelul anului 2007)	%	100	84,51	65,71	47,11
Ponderea ajutorului de stat pentru industria extractivă în total ajutor de stat național*	%	58,78	50,02	52,90	28,50

* exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi, SIEG, ajutoare de minimis și ajutoare de stat acordate în baza Cadrului Temporar;

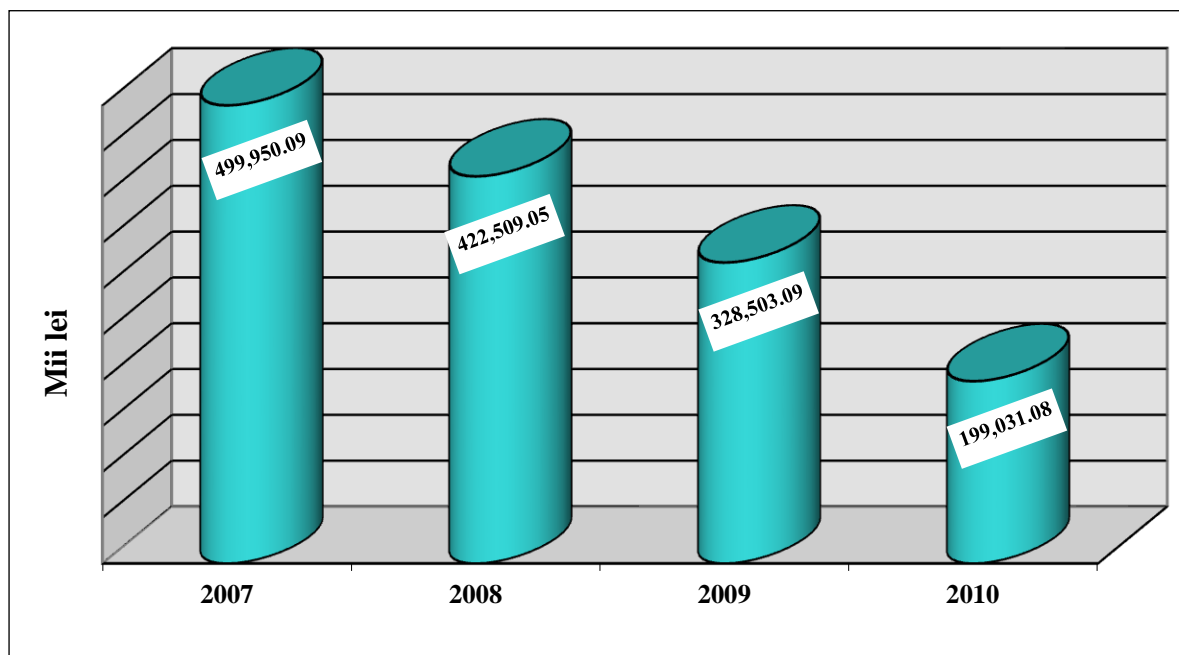
** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa INSSE
(lei/euro anul 2007 = 3,3373; 2008 = 3,6827; 2009 = 4,2373; 2010 = 4,2099);

*** s-a utilizat deflatorul PIB pentru transformarea în prețuri constante 2006, sursa INSSE
(deflator PIB anul 2007= 100%; 2008 = 115,3%; 2009 = 120,1%; 2010= 125,5%).

¹⁵ fără agricultură, pescuit, transport, SIEG, ajutoare de minimis și ajutoare de stat acordate în baza Cadrului Temporar

Graficul 4.2.

**Evoluția, în perioada 2008-2010, a ajutorului de stat pentru industria extractivă
(mii lei - exprimat în prețuri constante la nivelul anului 2007)**

În perioada 2007 - 2010, ajutorul de stat acordat în cadrul industriei extractive (exprimat în prețuri constante 2007) a avut o evoluție descrescătoare, cu o pondere de 28,50% în total ajutor de stat național în 2010, față de anul 2007 când înregistrau 58,78%,

În prețuri constante 2007, se observă și mai bine panta descendentă a acestor ajutoare de stat, de la o valoare de 499,9 mil. lei în anul 2007, la 199,03 mil. lei în anul 2010.

Situația ajutorului de stat, calculat pe salariat din industria extractivă, este prezentată în Tabelul 4.4. și în Graficul 4.3.

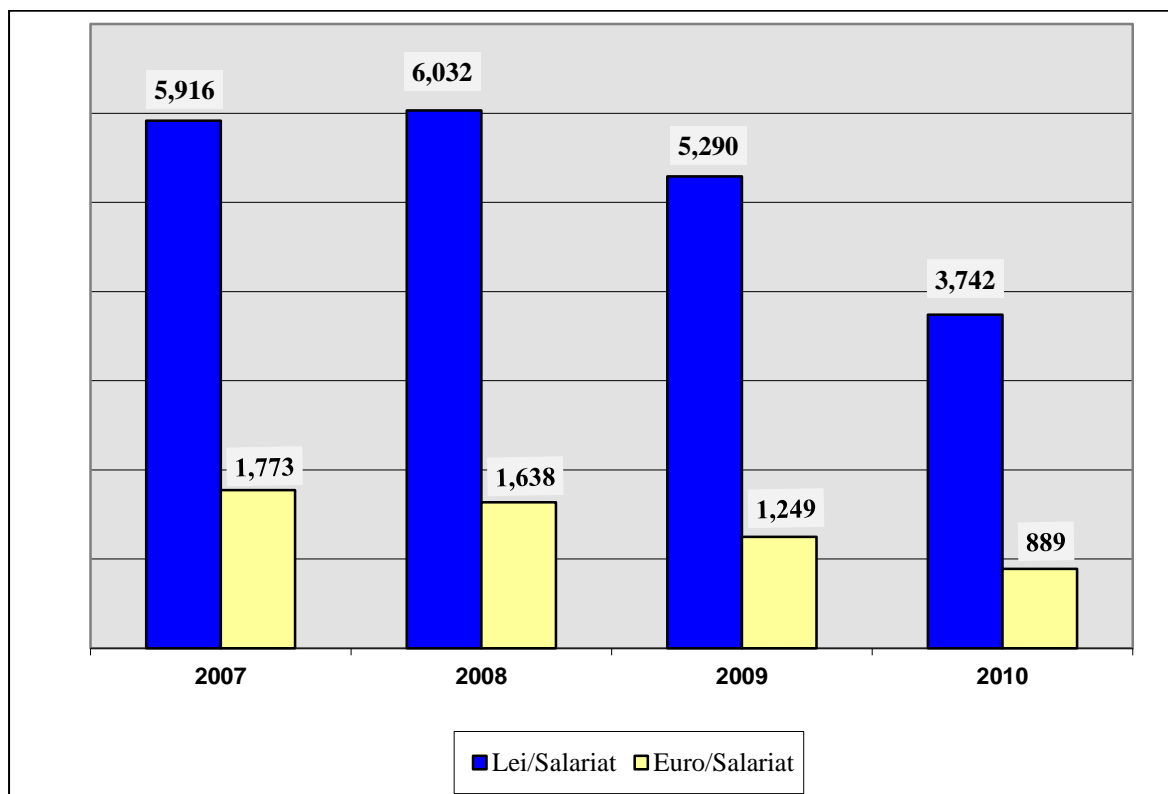
Tabel 4.4.

Evoluția ajutorului de stat calculat pe salariat din industria extractivă, în perioada 2008 - 2010

	U.M.	2007	2008	2009	2010
Total ajutor de stat pentru industria extractivă	Mii lei	499.950,09	487.152,93	394.532,21	249.784,00
	Mii euro	149.806,76	132.281,46	93.109,34	59.332,53
Număr mediu de salariați din industria extractivă	salariați	84.508	80.762	74.577	66.750
Cuantum anual al ajutorului de stat per salariat din industria extractivă	lei/salariat	5.916,01	6.031,96	5.290,27	3.742,08
	euro/salariat	1.772,69	1.637,92	1.248,50	888,88

Graficul 4.3.

Evoluția ajutorului de stat calculat pe salariat din industria extractivă, în perioada 2008 - 2010

În perioada 2008 - 2010, cuantumul ajutorului de stat acordat în cadrul industriei extractive pe salariat, exprimat atât în lei cât și în euro, a înregistrat o evoluție descrescătoare, de la 5.916 lei/salariat în anul 2007, la 3.742 lei/salariat în anul 2010.

Gruparea ajutoarelor de stat din industria extractivă, în funcție de obiectivul principal avut în vedere la alocare, în perioada 2008 - 2010, este prezentată în Tabelul 4.5.

Tabel 4.5.**Ajutorul de stat acordat industriei extractive pe obiective principale, în perioada 2008-2010**

	UM	2007	2008	2009	2010
AJUTOR DE STAT ACORDAT INDUSTRIEI EXTRACTIVE					
TOTAL ajutor de stat pentru industria extractivă (prețuri curente)	Mii lei	499.950,09	487.152,93	394.532,21	249.784,00
	Mii euro	149.806,76	132.281,46	93.109,34	59.332,53
TOTAL ajutor de stat pentru industria extractivă (prețuri constante 2007)	Mii lei	499.950,09	422.509,05	328.503,05	199.031,08
OBIECTIVE ORIZONTALE					
TOTAL ajutor de stat acordat industriei extractive pentru obiective orizontale (prețuri curente)	Mii lei	40.871,77	64.506,03	30.144,70	0,00
	Mii euro	12.246,96	17.515,96	7.114,13	0,00
TOTAL ajutor de stat acordat industriei extractive pentru obiective orizontale (prețuri constante 2007)	Mii lei	40.871,77	55.946,25	25.099,67	0,00
Pondere în ajutorul de stat acordat industriei extractive	%	8,18	13,24	7,64	0,00
OBIECTIVE SECTORIALE					
TOTAL ajutor de stat acordat industriei extractive pentru obiective sectoriale (prețuri curente)	Mii lei	459.078,32	422.646,90	364.387,51	249.784,00
	Mii euro	137.559,80	114.765,50	85.995,21	59.332,53
TOTAL ajutor de stat acordat industriei extractive pentru obiective sectoriale (prețuri constante 2007)	Mii lei	459.078,32	366.562,79	303.403,42	199.031,08
Pondere în ajutorul de stat acordat industriei extractive	%	91,82	86,76	92,36	100,00

Din datele prezentate mai sus rezultă că ajutoarele de stat din industria extractivă au fost acordate pentru **obiective sectoriale**, în anul 2010 acordându-se numai ajutoare de stat pentru producția de cărbune (hulă).

În ceea ce privește ajutorul de stat acordat pentru **obiective orizontale** în cadrul industriei extractive, menționăm faptul că cea mai mare pondere este deținută de ajutoarele de stat acordate pentru **protecția mediului**, acordate în cea mai mare parte pentru **Societatea Comercială de Conservare și Închidere a Minelor Conversmin S.A. București**. Această societate de stat a fost înființată cu scopul realizării lucrărilor de închidere și conservare a

minelor, precum și a celor de refacere a mediului (ecologizare). Facilitățile au fost acordate sub forma unor subvenții și transferuri prin legile bugetului de stat pentru anii 2007, 2008 și 2009.

4.1.2.1. Ajutoarele de stat acordate pentru industria cărbunelui

Contextul general al activităților din acest sector economic a fost stabilit prin *Strategia industriei miniere pentru perioada 2004 - 2010* aprobată prin *H.G. nr. 615/2004*¹⁶, menționând următoarele principii:

- valorificarea produselor miniere în condițiile pieței libere, la concurență cu orice alți furnizori interni sau externi;
- reconsiderarea perimetrelor de exploatare în vederea concentrării extracției pe zonele cele mai productive;
- realizarea producției miniere la costuri competitive;
- optimizarea numărului de personal și a salarizării acestuia, astfel încât exploatarea să funcționeze eficient;
- modernizarea, reabilitarea și retehnologizarea minelor viabile și cu condiții de viabilizare, astfel încât să faciliteze transferul licențelor de exploatare către operatorii privați;
- restructurarea capacităților de producție și îmbunătățirea performanțelor tehnologice, oprirea activității și închiderea minelor neviabile;
- diminuarea treptată a subvențiilor până la eliminarea acestora în anul 2007, în sectorul minereuri și lignit;
- eliminarea subvențiilor pentru protecția socială a personalului angajat în industria minieră până în anul 2007;
- promovarea unui management orientat către piață și eficiență economică;
- desfășurarea activităților miniere în condiții de protecție a mediului.

Ajutoarele de stat acordate industriei cărbunelui sunt prezentate în Tabelul 4.6. și în Graficul 4.4.

¹⁶ Hotărârea nr. 615 din 21 aprilie 2004 pentru aprobarea Strategiei industriei miniere pentru perioada 2004-2010;

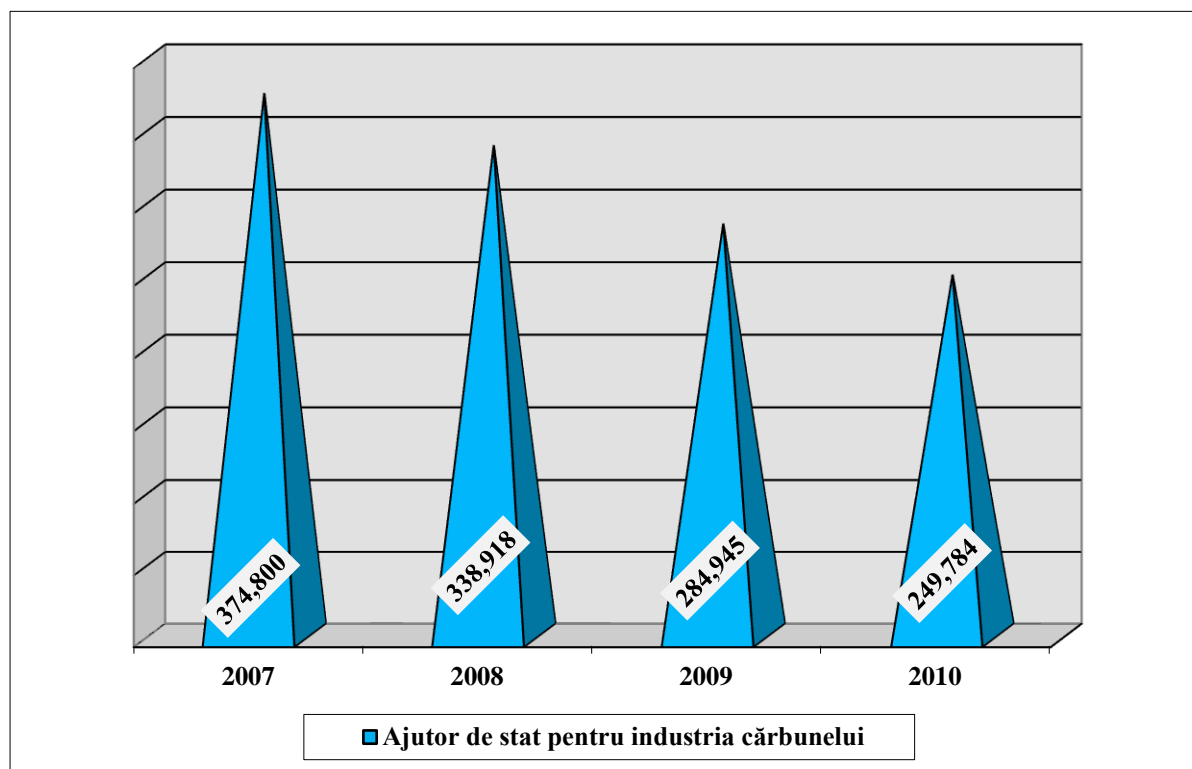
Tabel 4.6.

Volumul ajutoarelor de stat acordate pentru industria cărbunelui, în perioada 2008 - 2010

	U.M.	2007	2008	2009	2010
TOTAL ajutor de stat pentru industria cărbunelui (prețuri curente)	Mii lei	374.800,00	338.917,90	284.944,50	249.784,00
	Mii euro	112.306,36	92.029,73	67.246,71	59.332,53
TOTAL ajutor de stat pentru industria cărbunelui (prețuri constante 2007)	Mii lei	374.800,00	293.944,41	237.256,04	199.031,08

Graficul 4.4.

Evoluția ajutorului de stat acordat industriei cărbunelui, în perioada 2008 - 2010 (mii lei, prețuri curente)

În perioada 2008 - 2010, volumul **ajutoarelor de stat acordate pentru industria cărbunelui** s-a redus, ajutoarele acordate acestui sector în anul 2010 (în prețuri constante 2007) reprezentând aproximativ 53,1% din ajutoarele de care a beneficiat această industrie în anul 2007.

Singurul beneficiar de ajutor de stat având obiectiv sectorial a fost **Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani**. Ajutorul de stat s-a concretizat prin subvențiile acordate

de către Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri și a fost autorizat prin **Decizia Comisiei Europene nr. N 239/2007.**

Evoluția ponderii ajutorului de stat acordat industriei cărbunelui în ajutorul de stat național este prezentată în Tabelul 4.7.

Tabel 4.7.

Ponderea ajutorului de stat acordat industriei cărbunelui în ajutorul de stat național, în perioada 2008 - 2010

	U.M.	2007	2008	2009	2010
Ajutorul de stat pentru industria cărbunelui	Mii lei	374.800,00	338.917,90	284.944,50	249.784,00
Ajutorul de stat național*	Mii lei	850.509,15	973.890,96	745.877,88	876.527,69
Ponderea ajutorului de stat pentru industria cărbunelui în ajutorul național	%	44,07	34,80	38,20	28,50

* exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi, SIEG, ajutoare de minimis și ajutoare de stat acordate în baza Cadrului Temporar

Una dintre condițiile prevăzute în decizia Comisiei Europene era ca ajutorul de stat acordat pentru Compania Națională a Huilei Petroșani, să scadă de la an la an în perioada 2007 - 2010; drept urmare, ajutorul de stat a scăzut de la 374, 8 mil. lei în anul 2007 și o pondere de 44,07% în total ajutor de stat, la 249,8 mil. lei în anul 2010 și o pondere de 28,5% în total ajutor de stat.

Situația ajutorului de stat calculat pe salariat din industria cărbunelui este prezentată în Tabelul 4.8. și în Graficul 4.5.

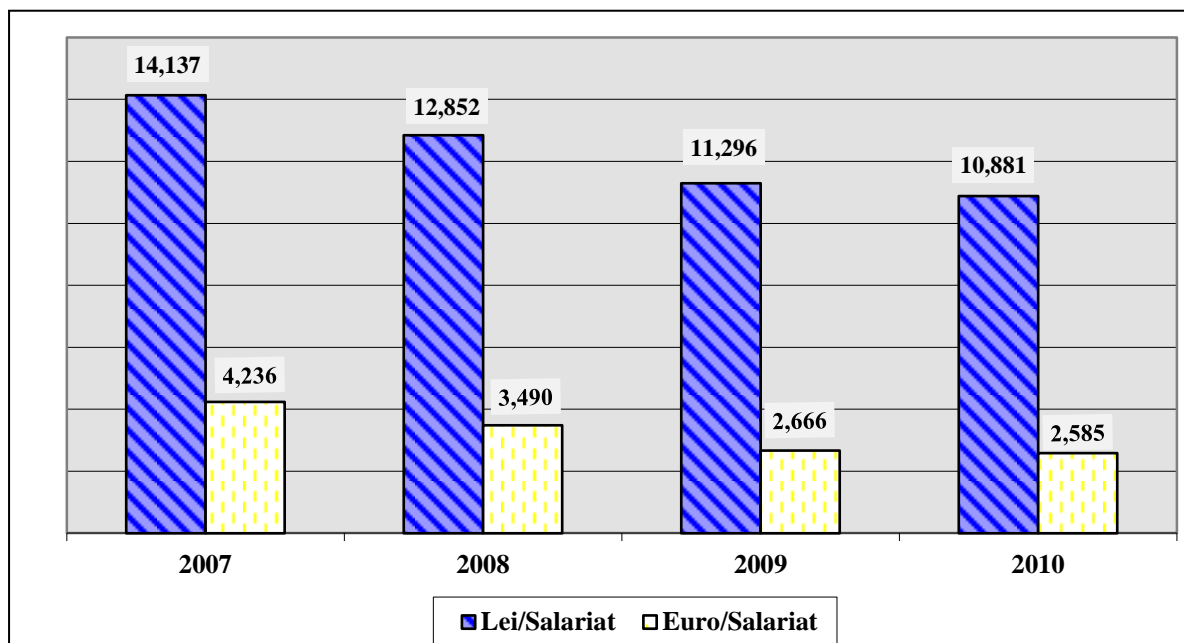
Tabel 4.8.

Evoluția ajutorului de stat calculat pe salariat din industria cărbunelui, în perioada 2008 - 2010

	U.M.	2007	2008	2009	2010
Ajutor de stat pentru industria cărbunelui	mii lei	374.800,00	338.917,90	284.944,50	294.784,00
	mii euro	112.306,36	92.029,73	67.246,71	59.332,53
Număr mediu de salariați din industria cărbunelui	salariați	26.512	26.371	25.225	22.957
Cuantum anual al ajutorului de stat per salariat din industria cărbunelui	lei/salariat	14.136,99	12.851,92	11.296,11	10.880,52
	euro/salariat	4.236,06	3.489,81	2.665,88	2.584,51

Graficul 4.5.

Evoluția ajutorului de stat calculat pe salariat din industria cărbunelui, în perioada 2008 - 2010

Cuantumul anual al **ajutorului de stat pe salariat din industria cărbunelui**, exprimat atât în mii lei cât și în mii euro, a înregistrat un trend descendent. Astfel:

- anul 2007 a fost anul de vârf al perioadei analizate, în care ajutorul pe salariat din industria cărbunelui a ajuns la 14.137 lei/salariat, respectiv 4.236 euro/salariat, pe fondul creșterii ajutorului pentru acest sector și al reducerii numărului de salariați față de perioada anterioară;
- în anul 2010, ajutorul de stat acordat industriei cărbunelui s-a diminuat mai mult și pe fondul scăderii accentuate a numărului de salariați, înregistrând valori de 10.881 lei/salariat, respectiv 2.585 euro per/salariat).

Ajutoarele de stat acordate în industria extractivă au fost de natura subvențiilor pe produse, subvențiilor privind protecția socială pentru unele activități miniere, precum și subvențiilor pentru acțiuni de ecologizare, atât pentru obiective orizontale (minereuri neferoase, rare și nemetalifere) cât și pentru obiective sectoriale (industria cărbunelui).

4.1.3. Concluzii și perspective

- ajutoarele de stat acordate pentru **industria prelucrătoare** au crescut considerabil în anul 2010, pe fondul promovării schemelor de ajutor de stat având ca obiectiv dezvoltarea regională și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii;
- furnizorii de ajutor de stat trebuie să promoveze pe viitor, în cadrul industriei prelucrătoare și alte ajutoare de stat dintre care amintim **ajutoare de stat pentru protecția mediului, ajutoare de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, crearea de locuri de muncă și ajutoare pentru formarea angajaților din cadrul industriei prelucrătoare, ajutoare cu pondere foarte mică în prezent;**
- în ceea ce privește ajutoarele de stat acordate pentru **industria extractivă**, se remarcă tendința descrescătoare a acestor ajutoare de stat, însă furnizorii de ajutor de stat trebuie să inițieze noi scheme de ajutor de stat în **sprijinul salariaților disponibilizați din acest sector, având ca obiectiv reconversia profesională a foștilor mineri, crearea de noi locuri de muncă;**
- **ajutoarele de stat pentru închiderea minelor** ineficiente din punct de vedere economic este o soluție pe care Comisia Europeană o sprijină și o promovează la nivel comunitar.

4.2. AJUTORUL DE STAT ACORDAT AGRICULTURII

4.2.1. Volum și tendințe

Urmare a Documentului de Poziție al României, Capitolul 7 – AGRICULTURA, România a acceptat acquis-ul comunitar privind ajutorul de stat pentru agricultură, conform art. 87 - 89 din Tratatul UE, precum și „Liniile directoare comunitare pentru ajutorul de stat din sectorul agricol”.

În acest context, după aderarea la Uniunea Europeană în România reglementările și problematica specifică privind ajutoarele de stat sunt gestionate de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Ca excepție, în atribuțiile stabilite de legislația în vigoare, Consiliul Concurenței asigură elaborarea anuală a inventarului național privind ajutoarele de stat acordate în România - inclusiv cele din agricultură.

Conform ultimului recensământ agricol realizat în România în anul 2010, din suprafața totală a țării, de 23,8 milioane hectare, 13,3 milioane hectare sunt ocupate de

exploatații agricole, din care 8,3 milioane hectare reprezintă teren arabil. Raportat la situația globală a Uniunii Europene, România deține numai 8% la totalul suprafețelor de teren ocupate de exploatațiile agricole.

Ocupând un loc din ce în ce mai important la nivelul economiei naționale, agricultura României și-a adus un aport consistent la PIB, chiar din primul an al aderării României la Uniunea Europeană, aspect ce poate fi urmărit în tabelul următor (Tabelul 4.9.):

Tabel 4.9.

Contribuția agriculturii la volumul Produsului Intern Brut din România în perioada 2008 - 2010.

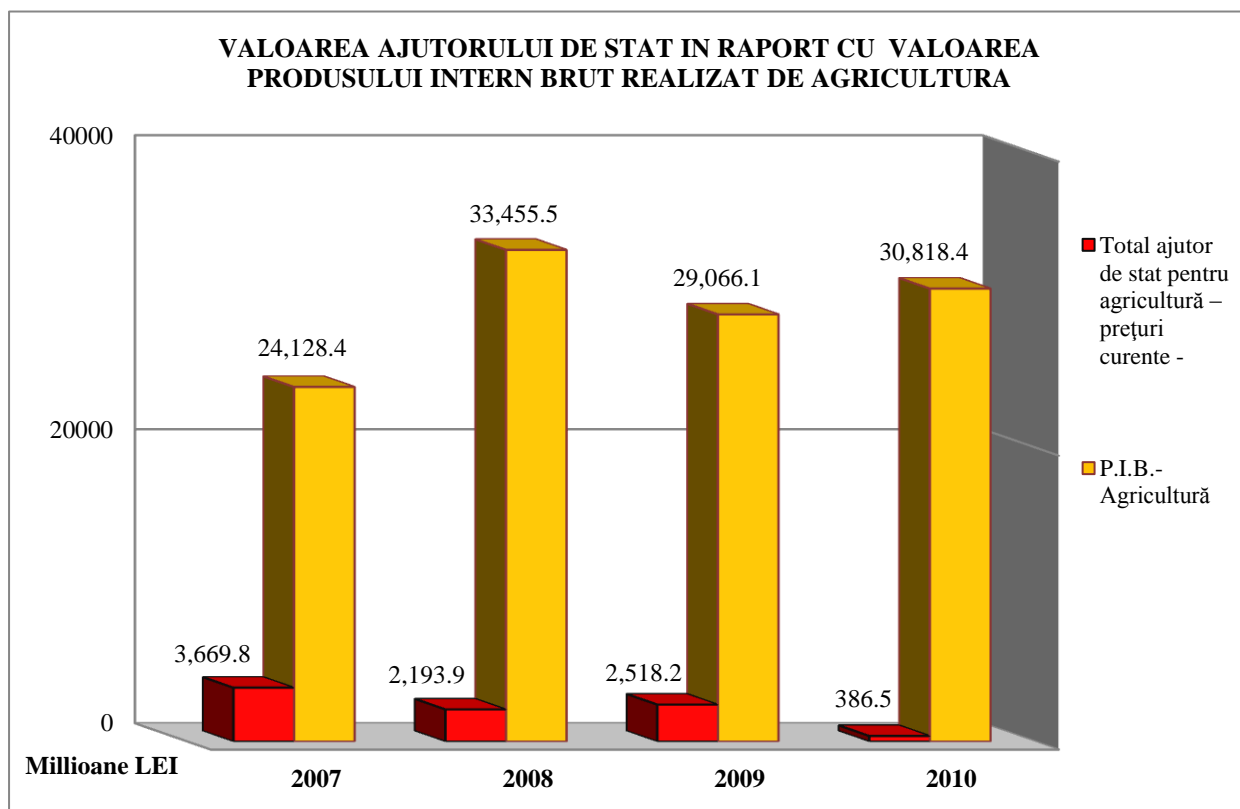
AGRICULTURA	UM	2007	2008	2009	2010
Valoarea Produsului Intern Brut în România - prețuri curente -	milioane lei	416.006,8	514.700,0	501.139,4	513.640,8
Valoarea Agriculturii în Produsul Intern Brut din Romania - prețuri curente -	milioane lei	24.128,4	33.455,5	29.066,1	30.818,5
Ponderea Agriculturii în Produsul Intern Brut	%	5,8	6,5	5,8	6,0

Un aspect foarte important care trebuie avut în vedere la elaborarea politicilor guvernamentale privind agricultura este specificul moștenit care vizează atât numărul persoanelor ocupate în agricultură cât și dimensiunea medie a unei exploatații. În comparație cu Europa de Vest, unde, în Franța populația implicată în agricultură este de 3,4%, în Germania este de 2,2% și în Marea Britanie este de doar 1,4%, în România populația implicată în agricultură este de circa 24% în timp ce dimensiunea medie a unei exploatații este de numai 3,45 hectare față de 52,6 hectare în Franța, 55,8 hectare în Germania, 9,6 hectare în Polonia sau 8 hectare în Ungaria.

Urmărind graficul de mai jos putem concluziona că evoluția ajutorului de stat acordat pentru agricultură în perioada 2007 - 2010 nu are o influență previzibilă/directă față de produsul intern brut realizat de agricultură.

Graficul 4.6.

Produsul Intern Brut în raport cu ajutorul de stat în perioada 2008 - 2010

Datorită specificului, o corelație directă între cei doi indicatori nu poate fi stabilită ca fiind determinantă întrucât în „ecuație” intră mai ales condițiile climatice cât și fermierii români care au avut mari dificultăți în accesarea creditelor.

Băncile din România evită să împrumute bani agricultorilor, deoarece riscul asociat producției agricole este mai ridicat, iar rata de profit în general mai mică decât în alte domenii de activitate, valoarea scăzută de credite individuale, cifra de afaceri modestă a exploatațiilor agricole, și altele. Această constrângere a procesului de creditare în paralel cu deschiderea pieței îngreunează dezvoltarea fermierilor români prinși descoperiți în fața concurenței acerbe din partea celor din Uniunea Europeană, cei din urmă beneficiind de un nivel de creditare care în Franța este de 40 de ori mai mare, în Germania este de 32 de ori mai mare și de 24 de ori mai mare în Spania.

Urmărind tabelul următor (Tabelul 4.10.), observăm evoluția principalilor indicatori care caracterizează evoluția volumului ajutorului de stat acordat pentru agricultură în perioada 2008 - 2010 și, de asemenea, putem desprinde o imagine de ansamblu asupra tendințelor și a caracteristicii acestuia.

Tabel 4.10.**Ajutorul de stat acordat agriculturii în perioada 2008 - 2010.**

AGRICULTURA	UM	2007	2008	2009	2010
Total ajutor de stat pentru agricultură - prețuri curente -	mii lei	3.669.780,30	2.193.895,00	2.518.246,23	386.473,00
	mii euro	1.099.625,5	595.730,04	594.304,45	91.800,99
Dinamica ajutorului de stat acordat pentru agricultură - prețuri 2007 -	mii lei prețuri 2007	3.669.780,30	1.902.771,00	2.096.791,2	307.946,6
	%	100,00	51,85	57,14	8,39
Cuantumul anual al ajutorului de stat pe salariat din agricultură	lei/salariat	29.763,02	20.930,32	22.876,72	4.060,23
	euro/salariat	8.918,29	5.683,42	5.398,89	964,45
Cuantumul anual al ajutorului de stat pe persoană ocupată în agricultură	lei/persoană ocupată	1.490,33	921,80	1.049,27	172,12
	euro/persoană ocupată	446,57	250,31	247,63	40,89
Ponderea ajutorului de stat pentru agricultură în ajutorul de stat național (exclusiv ajutorul pentru SIEG-uri și minimis)	%	56,56	41,76	49,22	11,99

În prețuri curente, se remarcă la nivelul anului 2010 o scădere abruptă a valorii ajutorului de stat acordat pentru agricultură, până la 386,4 milioane lei de la 2.193,8 milioane lei cât se înregistra în anul 2008. Adâncirea crizei economice, înăsprirea condițiilor de acordare, monitorizarea eficientă și tendința guvernelor europene de a distorsiona libera concurență prin intervenții sub forma ajutoarelor de stat au contribuit din plin la situația reflectată de datele din tabelul de mai sus.

În acest context observăm că în prețuri constante 2007, dinamica intervalului (2008 - 2010) supus analizei, subliniază o evoluție puternic descendentă a ajutorului de stat acordat agriculturii atingând numai 8,39% în anul 2010 față de nivelul anului 2007 când România a aderat la Uniunea Europeană. Totuși o particularitate, necesar a fi menționată este faptul că anul agricol 2006 - 2007 a fost unul dintre cei mai grei pentru agricultorii români, deoarece seceta prelungită a calamitat numeroase culturi.

Astfel, România a solicitat Uniunii Europene un ajutor masiv și în baza *Deciziei Consiliului Uniunii Europene nr. 722/2007*, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, din cei peste un miliard de euro total ajutor de stat acordat în anul 2007, cea mai mare parte a alocat-o pentru măsurile de sprijin promovate în scopul atenuării efectelor secetei.

Ponderea ajutorului de stat acordat agriculturii în ajutorul de stat național (inclusiv agricultura, pescuitul și transporturile) a scăzut până la 11,99% în anul 2010, față de anul 2009 când reprezenta jumătate (49,22%) din acesta.

De asemenea, la nivelul anului 2010, valori drastic mai mici se înregistrează și în dreptul celorlalti indicatori din tabel. Față de anul anterior (2009), când România încă se afla sub incidența unei perioade tranzitorii ce a încetat la 31 decembrie 2009, obținerea de ajutoare de stat de natură fiscală avea o permisivitate crescută. În acest context scăderea ajutorului de stat pentru un salariat a atins valori mai mici în anul 2010 față de anul 2009 cu până la 82,3%.

În euro, moneda unică europeană, ajutorul de stat aferent aceluiași indicator, marchează o scădere abruptă de la 5,68 mii euro/salariat în anul 2008 până la 0,96 mii euro/salariat în anul 2010. La această scădere deosebită a contribuit și paritatea monedei naționale, care s-a depreciat față de euro de la 3,68 lei pentru 1 euro în anul 2008 până la 4,21 lei pentru 1 euro în anul 2010.

Conform informațiilor statistice, furnizate de recensământul general agricol în anul 2010 suprafața agricolă utilizată pe total țară a ajuns la 13.298 hectare, astfel că ajutorul de stat acordat în anul 2010 pe unitatea de suprafață utilizată atinge numai 29 lei.

Așadar, judecând prin prisma indicatorului arătat mai sus, putem remarca faptul că agricultura românească se află mai ales în așteptarea derulării proiectelor, subvențiilor și plăților directe cu finanțare de la Uniunea Europeană (unde media subvențiilor este de 270-300 euro la hectar).

Într-un context global, ajutorul de stat pe persoană ocupată în agricultură înregistrează valori ce nu pot determina o comparație foarte elocventă vis a vis de o serie de state concurente membre ale Uniunii Europene, deoarece în România peste 2.100 mii persoane sunt ocupate în agricultură față de numai 924 mii persoane în Italia, 880 mii persoane în Franța sau 926 mii persoane în Spania.

Paradoxal, deși România beneficiază de o rețea hidrografică și un potențial piscicol important, în perioada analizată nu au fost raportate ajutoare de stat pentru piscicultură, deși consumul anual de pește se bazează mai ales pe importuri care se cifrează la circa 50.000 de tone de pește.

În acest sector producția internă reușește să furnizeze în jur de 20.000 de tone de pește recoltat de la peste 84.500 hectare de crescătorii piscicole, mai mult de 15.500 ha pepiniere piscicole, 300 de ferme piscicole și 60 de păstrăvării, cu o suprafață de 44 ha.

4.2.2. Furnizorii de ajutor de stat

Începând cu anul 2007, marea majoritate a furnizorilor de ajutor de stat pentru domeniul agriculturii și-au redus constant participarea, ajungându-se ca în anul 2010 să nu mai discutăm de o diversitate de organisme, autorități publice centrale sau locale, ci numai despre un singur minister.

Deoarece această structură gestionează un volum mare de fonduri – naționale și comunitare, și realizează un impact socio-economic major și datorită ponderii populației ocupate în sectorul agricol sau conex, activitatea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale a fost considerată, atât în mediul politic cât și în cel academic, ca fiind una de importanță strategică pentru România.

În tabelul următor se observă că Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale deține cea mai mare pondere a ajutorului de stat acordat pentru agricultură în intervalul anilor 2007-2009, pentru ca în anul de raportare 2010 acesta să rămână singura organizație care a acordat ajutoare de stat agriculturii.

Tabel 4.11.

Principalii furnizori de ajutor de stat pentru agricultură

FURNIZORUL	2007		2008		2009		2010	
	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
MADR	3.654.941,177	99,60	2.186.813,00	99,68	2.493.812,00	99,03	386.473,00	100,00
MFP	3.840,00	0,10	106,00	0,00	7.892,95	0,31	0,00	0,00
ANOFM	531,00	0,01	0,00	0,00	720,80	0,03	0,00	0,00
AFM	3.689,14	0,10	620,00	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00
CNPAS	4.148,00	0,11	6,00	0,00	12.033,30	0,48	0,00	0,00
CNAS	51,00	0,00	0,00	0,00	117,19	0,00	0,00	0,00
AVAS	2.580,00	0,07	6.350,00	0,29	3.670,00	0,15	0,00	0,00
TOTAL	3.669.780,31	100,00	2.193.895,00	100,00	2.518.246,23	100,00	386.473,00	100,00

În anul 2010, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a furnizat cea mai consistentă parte a ajutoarelor de stat, în valoare de 185,8 milioane lei, în baza unei scheme notificată la Comisia Europeană și pusă în aplicare *prin Hotărârea Guvernului nr. 408 din 28 aprilie 2010 privind aprobarea acordării unui ajutor de stat pentru motorina utilizată în agricultură*.

Schema în cauză deține o pondere de 48,1% în totalul ajutorului de stat acordat în anul 2010 și prevede reducerea accizelor la motorina utilizată în agricultură, prin stabilirea nivelului accizelor la echivalentul în lei a 21 euro/1000 litri față de rata cuprinsă între 293,215 euro/1000 litri în 2010 și 309 euro/1000 litri în 2012, prevăzută la articolul 8 din Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității.

De asemenea, o pondere covârșitoare a deținut în anul 2009 *Ordonanța de Urgență nr. 123 din 21 decembrie 2006 pentru aprobarea acordării sprijinului financiar producătorilor agricoli din sectorul vegetal, zootehnic, al îmbunătățirilor funciare și al organizării și sistematizării teritoriului* (susținerea îmbunătățirii calității produselor de origine animală - îmbunătățirea calității și a parametrilor de producție în creșterea efectivelor de porci și păsări prin susținerea producției de carne de porc și pasăre - pui „broiler” și a producției de ouă de consum).

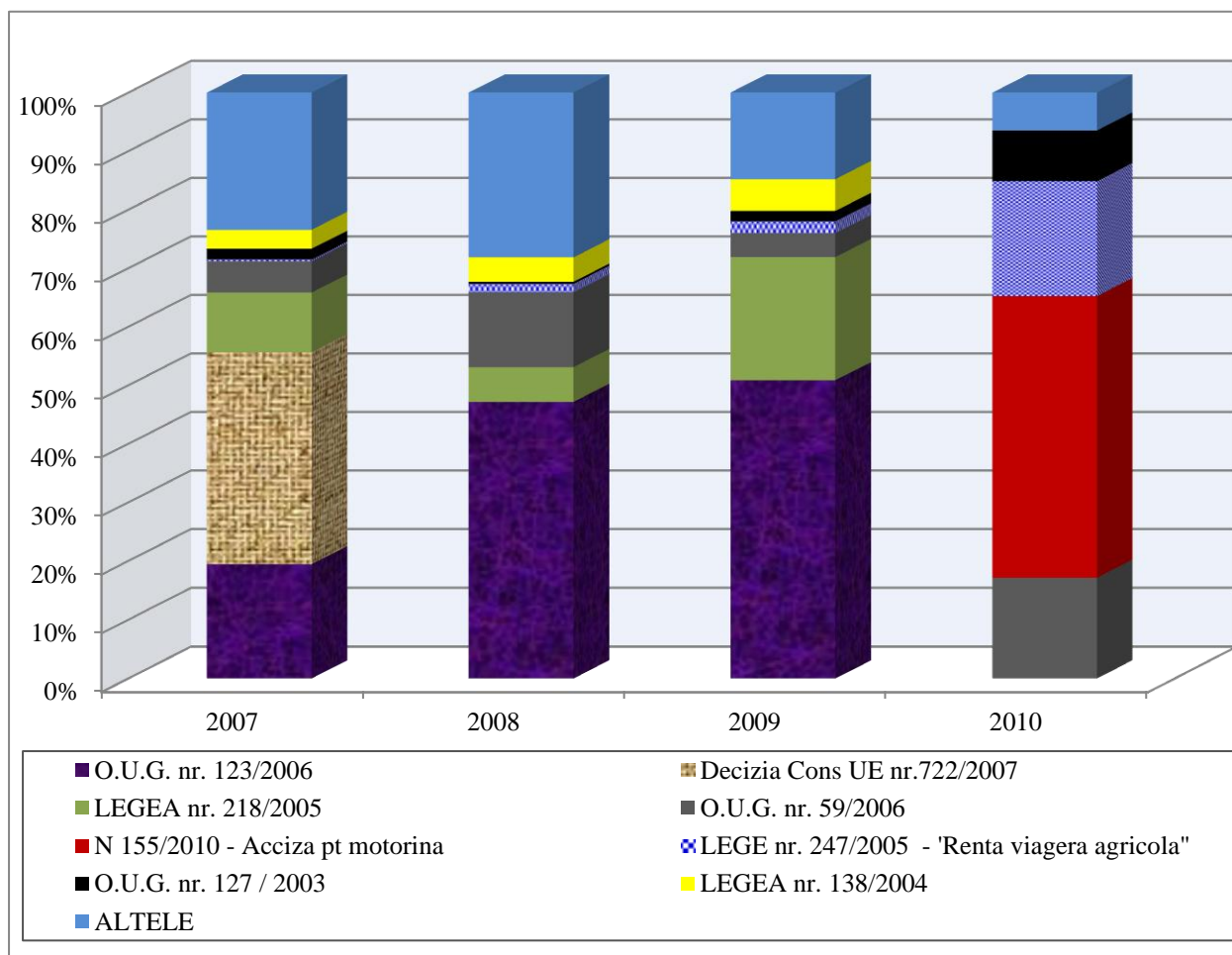
Valoarea ajutorului de stat acordat în baza acestui act normativ a depășit suma de 1.280,4 milioane lei, echivalentul a peste 50,8% din totalul ajutorului acordat în anul 2009.

Legea nr. 247 din 19 iulie 2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, prin Norme metodologice de aplicare a prevederilor titlului XI “Renta viageră agricolă”, aprobate prin Ordin comun MAPDR și MFP nr. 1272/26503/2005 a deținut poziția a doua ca și pondere în ajutorul de stat acordat în anul 2010 cu peste 75,8 milioane lei, reprezentând 19,6%.

Pentru a contura o imagine globală asupra actelor normative prin care au fost acordate majoritatea ajutoarelor de stat, în graficul următor se observă ponderea nivelului ajutorului de stat acordat prin actele normative inițiate de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale defalcată pentru fiecare dintre anii de raportare cuprinși în cadrul intervalului analizat.

Graficul 4.7.

Ponderea ajutorului de stat instituit prin diverse acte normative în totalul ajutorului de stat acordat în perioada 2008 - 2010

4.2.3. Domenii beneficiare

Volumul și ponderea ajutorului de stat acordat principalelor domenii de activitate din agricultură precum și quantumul acestuia alocat în perioada analizată, sunt prezentate în Tabelul 4.12.:

Tabel 4.12.**Ajutorul de stat acordat în agricultură pe domenii de activitate**

DOMENIU	2007		2008		2009		2010	
	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Sectorul vegetal	274.080,0	7,47	402.061,0	18,33	465.834,2	18,50	75.880,0	19,63
Zootehnie	701.265,1	19,11	934.000,0	42,57	1.067.912,0	42,41	49.740,0	12,87
Dezvoltare Rurală	571.610,0	15,58	411.250,0	18,75	635.430,0	25,23	66.240,0	17,14
Îmbunătățiri funciare	155.570,0	4,24	155.480,0	7,09	226.430,0	8,99	0,0	0,00
Cercetare	37.710,0	1,03	43.491,0	1,98	7.920,0	0,32	8.710,0	2,25
Silvicultură	19.052,0	0,52	39.349,0	1,79	21.780,0	0,86	0	0,00
Calamități/Seceta	1.328.735,0	36,21	13.290,0	0,61	16.300,0	0,65	99,0	0,03
Alte domenii	581.758,2	15,84	194.974,0	8,88	76.640,0	3,04	185.804	48,08
TOTAL	3.669.780,3	100,0	2.193.895,0	100,0	2.518.246,2	100,0	386.473,0	100,0

În anul 2010, volumul ajutoarelor de stat acordate pentru „Alte domenii”, ocupă primul loc în ierarhia ajutorului de stat pentru agricultură, cu peste 185 milioane lei, stabilind astfel o tendință de creștere față de anul 2009, când s-a situat puțin peste 76 milioane lei.

În acest caz, majoritatea ajutorului de stat, a fost alocat în baza *Hotărârii Guvernului nr. 408 din 28 aprilie 2010 privind aprobarea acordării unui ajutor de stat pentru motorina utilizată în agricultură*

Ajutoarele pentru Sectorul Vegetal și Dezvoltare Rurală, dețin o pondere echilibrată în anul 2010, dar sectorul Zootehniei este perdantul anului, mai ales dacă îl comparăm cu anul 2009 când ajutorul de stat reprezenta 42,41% din totalul ajutorului de stat acordat agriculturii.

O cauză majoră a acestei scăderi este faptul că principalul act normativ (*Ordonanța de Urgență nr. 123 din 21 decembrie 2006 pentru aprobarea acordării sprijinului financiar producătorilor agricoli din sectorul vegetal, zootehnic, al îmbunătățirilor funciare și al organizării și sistematizării teritoriului*) (susținerea îmbunătățirii calității produselor de origine animală - îmbunătățirea calității și a parametrilor de producție în creșterea efectivelor de porci și păsări prin susținerea producției de carne de porc și pasăre - pui „broiler” și a producției de ouă de consum) care institua măsuri de ajutor de stat și-a încetat aplicabilitatea, reducând astfel ajutoarele pentru zootehnie.

Ajutoarele pentru calamități și înlăturarea efectelor acestora au o valoare redusă pe tot intervalul supus analizei față de anul 2007, când din cauza unui an agricol foarte greu,

fermierii au fost sprijiniți masiv și ponderea ajutorului deținea 36,21% - un sprijin financiar în valoare de peste 1.320.000 mii lei.

Pentru anul 2010, urmare a cererilor depuse, au fost acordate ajutoare de stat sub formă de sprijin financiar pentru pierderile cauzate de înghețul târziu de primăvară în pomicultură - art. 11 din Regulamentul 1857/2006 (schema de ajutor de stat XA 27/2009), ajutoare ce au totalizat numai 99 mii lei.

Această reducere poate fi interpretată pozitiv, din perspectiva absenței unor calamități naturale care să necesite intervenții guvernamentale sporite, bugetul astfel degrevat putând fi direcționat spre alte măsuri de dezvoltare a sectorului agricol.

4.2.4. Instrumente financiare utilizate

În perioada 2008 - 2010, cele mai utilizate instrumente financiare prin care s-au acordat ajutoare de stat pentru agricultură au rămas, în continuare, subvențiile și granturile nerambursabile.

Evoluția structurii ajutorului de stat acordat agriculturii, în perioada 2008 - 2010, în funcție de instrumentele financiare utilizate, este prezentată în Tabelul 4.13.

Utilizarea unor instrumente financiare adecvate pentru sprijinul agriculturii, care să crească atractivitatea culturilor cu o valoare economică sporită pot contribui cu succes la dezvoltarea fermelor integrate și la creșterea gradului de valorificare a producțiilor brute.

Tabel 4.13.

Structura ajutorului de stat acordat în agricultură în funcție de natura ajutorului

	%			
Natura ajutorului (tipuri de instrumente)	2007	2008	2009	2010
A1 - subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	99,14	99,55	98,96	100,0
A2 - scutiri/reduceri de la plata obligațiilor fiscale	0,69	0,45	0,27	0,00
B1 - participarea cu capital a statului	0,00	0,00	0,00	0,00
C1 - scutiri de dobândă la creditele bugetare	0,00	0,00	0,00	0,00
C2 - scutiri/reduceri de la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente	0,17	0,00	0,76	0,00
D1 - acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00

Datele din Tabelul 4.13. relevă faptul că ajutoarele de stat pentru agricultură au fost acordate în proporție de peste 98% în perioada anilor 2007 - 2009 sub formă de plăți directe,

plăți compensatorii, subvenții, alocații, prime și alte sume nerambursabile.

Plățile directe sunt formate din ajutoare mai ales pentru producția curentă, iar subvențiile se aplică mai ales pentru producția de produse al căror consum ar fi descurajat în situația unui preț prea mare, obținut spre exemplu prin impunerea unui nivel ridicat al protecției vamale. Ele se calculează și se acordă fie pe unitatea de produs, fie la suprafață, sau pe cap de animal furajat.

Subvențiile în agricultură putem supune că sunt singurul “rău necesar” întrucât, pe de o parte, prețul pentru consumatori este menținut la un nivel rezonabil și cererea de produse este relativ constantă, ceea ce se traduce printr-o predictibilitate asupra veniturilor statului, iar pe de altă parte, veniturile producătorilor rămân ridicate și aceștia pot fi încurajați să mențină sau să dezvolte unele categorii de produse.

Grupa instrumentelor financiare de tip **A1** a dominat cu o pondere de 100% anul 2010 și a înregistrat o variație nesemnificativă în intervalul supus analizei, datorită specificului tipologiei de ajutoare de stat ce pot fi acordate prin intermediul acesteia.

Grupa instrumentelor financiare de tip **A2** în care se regăsesc facilități precum scutiri sau reduceri la plata obligațiilor fiscale, descrie o pantă descrescătoare care pornește de la 0,69% în anul 2007 și scade apoi până la 0,27% în anul 2009.

Aceste ajutoare de stat sunt acordate din ce în ce mai puțin atât în România cât mai ales în Uniunea Europeană și urmează un trend descrescător și în celelalte sectoare economice.

Ponderea grupei instrumentelor financiare de tip **C2** constând în ajutoare de stat sub formă de scutiri sau reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente, marchează o creștere în anul 2009 la 0,76 procente față de 0,17 în anul 2007.

Ajutoarele pentru această grupă au fost acordate preponderent de către Ministerul Finanțelor Publice și Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale, în baza *Legii nr. 190/2004 privind stimularea privatizării și dezvoltării societăților comerciale din domeniul agriculturii* și în concordanță cu contractele de privatizare a unor întreprinderi, cum este cazul SC Ostrovit SA care a primit în anul 2009 un ajutor de 8,7 milioane lei din totalul de 19,23 milioane furnizat de Ministerul Finanțelor Publice și 8,3 milioane lei din partea Casei Naționale de Pensii și Asigurări Sociale.

Așadar, concluzionând, datele din tabelul de mai sus pun în evidență faptul că

ajutoarele de stat acordate pentru agricultură, sunt **cheltuielile bugetare** (A1+B1) de forma subvențiilor, alocațiilor, primelor, granturilor etc.

Se mai poate remarca faptul că anul 2007 este liderul perioadei analizate cu cele 2.341 milioane lei din totalul de 3.669 milioane lei deoarece o multitudine de acte normative și-au produs efectele în strânsă legătură cu producția scăzută înregistrată în anul agricol 2006-2007.

Renunțările la venituri (A2+C1+C2+D1) viitoare certe/posibile, sub formă de scutiri sau reduceri de la plata obligațiilor fiscale, scutiri de dobândă la creditele bugetare, scutiri sau reduceri de la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente și acordarea de garanții de stat, sunt a doua grupă importantă de instrumente financiare prin care au fost acordate ajutoare de stat în agricultură.

În această categorie, ajutorul acordat pentru agricultură a variat cu mai puțin de 0,35 puncte procentuale în jurul unei valori medii de 0,78% din totalul ajutorului acordat în anii 2007 - 2009 și a înregistrat 0% în anul 2010, cu mențiunea că principalele acte normative care facilitau obținerea de ajutoare de stat de natură fiscală s-au aflat sub incidența unei perioade tranzitorii ce a încetat la 31 decembrie 2009.

4.2.5. Concluzii și perspective

Sub influența crizei financiare mondiale, tot mai multe state europene fac presiuni pentru luarea de măsuri care vor “re-poziționa” politicile agricole la nivelul Uniunii Europene; o politică în această direcție este propunerea de a avea o mai mare co-finanțare a plăților directe din partea statelor membre și un buget UE pentru agricultură drastic redus.

Viziunea lor este că în termen de zece până la cincisprezece ani agricultura europeană nu va mai fi considerată un sector special al economiei, demn de subvenții, ci va fi la fel ca orice altă parte a economiei UE. Acest context reprezintă un pericol major pentru România din prisma stadiului de dezvoltare actual al exploatațiilor, exploatații care prin marimea, forța financiară și dotarea cu mijloace de producție le vor face victime sigure în piața unică europeană.

Deși România susține poziția Franței, care spune că bugetul pentru agricultură nu ar trebui redus și că aceasta reprezintă un sector al economiei care nu poate fi durabil și nu poate asigura necesarul de consum al UE fără sprijinul direct al acesteia, nu trebuie să se aștepte ca Uniunea Europeană să rezolve problemele interne, România trebuie să dezvolte o viziune

proprie și să găsească modalități de utilizare a fondurilor Uniunii Europene pentru a-și completa viziunea asupra securității alimentare.

În aceste condiții desprindem concluzia că ajutoarele de stat pentru agricultură trebuie să devină ușor accesibile mai ales microfermelor pentru ca acestea să se poată dezvolta într-un orizont de timp cât mai scurt, să susțină activitățile de procesare și în general conceptul de sistem de producție integrat.

Totodată se impune elaborarea unor scheme de ajutor de stat care să motiveze deținătorii de terenuri agricole să le introducă în circuitul productiv, deoarece conform informațiilor deținute de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, în România în perioada 2008 - 2010 au fost lucrate (terenul cultivat, pajiștile și terenul menținut în bune condiții agricole și de mediu) puțin peste 9,6 milioane hectare dintr-un potențial de peste 14,7 milioane hectare.

De asemenea, datorită potențialului de creștere a cererii de plante tehnice și medicinale, constituirea unui mecanism de sprijin și a unui fond special pentru susținerea și promovarea pe piețele externe a acestor produse se impune ca urgență strategică pe fondul recunoașterii în piață a faptului că România se poate adapta rapid la culturi semiecologice sau chiar ecologice.

4.3. AJUTOARE DE STAT ACORDATE ÎN SECTORUL TRANSPORTURI, ÎN PERIOADA 2008 - 2010

4.3.1. Volum și tendințe înregistrate

Transportul reprezintă un domeniu vital al activității social-economice. Competitivitatea unei economii depinde nu numai de calitatea tehnică sau de productivitate, ci și de calitatea transporturilor.

În România se urmărește în continuare o îmbunătățire a infrastructurii în conformitate cu standardele europene, modernizarea sectorului transporturi fiind necesară în vederea dezvoltării economice și interoperabilității europene.

Uniunea Europeană recomandă statelor membre să modernizeze infrastructura feroviară prin alocarea de fonduri publice sprijinind financiar trecerea traficului de mărfuri de la transportul rutier la transportul feroviar.

Volumul ajutoarelor de stat acordate în România în sectorul transporturi, în perioada 2008-2010 și principalii indicatori care reflectă evoluția înregistrată de aceste ajutoare, sunt prezentați în Tabelul 4.14.

Tabel 4.14.

Volumul ajutoarelor de stat acordate în transporturi în perioada 2008 – 2010

	UM	2007	2008	2009	2010
Total ajutor de stat pentru transporturi	Mii lei	1.968.317,13	2.085.832,95	1.852.504,49	1.959.130,13
	Mii euro	589.793,28	566.386,88	437.189,84	465.362,63
	Mii lei prețuri 2007	1.968.317,13	1.809.048,53	1.542.468,35	1.561.059,86
Dinamica (an 2007 = 100)	(%)	100,00	91,91	78,36	79,31
Cuantumul anual al ajutorului de stat pe salariat din transporturi	lei / salariat	7.748,67	7.327,35	6.565,98	7.602,19
	euro/ salariat	2.321,84	1.989,67	1.549,57	1.805,79
Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi în:					
Ajutorul de stat național (exclusiv ajutoarele de stat acordate SIEG-rilor și a ajutoarelor de minimis)	(%)	30,33	39,70	36,21	60,80

În ultimii ani, ajutorul de stat alocat sectorului transporturi a înregistrat o descreștere, acest fapt observându-se cel mai bine la o analiză în prețuri constante. În valoare absolută, aceste alocații s-au menținut însă cam la aceleași valori, fluctuațiile fiind mici între anii 2008-2010. Astfel, de la 2.085.832,95 mii lei în 2008, scade în 2009 la 1.852.504,49 mii lei, urmată de o ușoară creștere în 2010, la 1.959.130,13 mii lei.

La o analiză în dinamică se observă tendința de scădere accentuată a ajutoarelor de stat acordate în perioada analizată. Dacă în anul 2008 se înregistra o scădere de peste 8 puncte procentuale față de anul 2007, și în anul următor se constată același trend descendent, valorile ajutorului de stat scăzând în 2009 la 78,36% față de valorile din anul de referință 2007, iar în anul 2010 creșterea este de doar un procent față de anul 2009.

Ca pondere însă, se observă o creștere importantă în totalul ajutorului de stat național în anul 2010 la 60,80%, față de 39,70% în anul 2008, acest fapt datorându-se în special modernizării accentuate ce are loc în acest domeniu.

4.3.2. Subdomeniile beneficiare de ajutor de stat în sectorul transporturi

Ponderea ajutoarelor de stat acordate pe subdomenii în sectorul transporturi are o evoluție diferită, însă transporturile feroviare dețin locul principal, în cadrul acestei ierarhii, și se prezintă astfel (Tabelul 4.15):

Tabel 4.15.

Nivelul ajutoarelor de stat acordate pe subdomenii ale transporturilor în perioada 2008 – 2010

- Mii lei prețuri curente -				
	2007	2008	2009	2010
Total transporturi, din care:	1.968.317,13	2.085.832,95	1.852.504,49	1.959.130,13
Transport feroviar	1.043.049,69	1.217.485,00	1.230.770,00	1.344.420,00
Transport aerian	288.191,50	117.383,65	63.964,29	18.752,00
Transport auto combinat	103.727,50	120.353,00	122.994,00	119.984,00
Alte subdomenii ale transporturilor	533.348,40	630.611,30	434.776,20	475.974,13

În perioada analizată, în sectorul transporturi, distribuția pe subramuri a ajutoarelor de stat acordate, exprimate în prețuri curente, se menține relativ constantă. Astfel după cum se poate observa în Tabelul 4.15., ajutorul de stat acordat ”transportului feroviar” beneficiază de o alocare anuală suplimentară în perioada analizată. Subsectorul „transporturi aeriene” a înregistrat o descreștere importantă, iar „transportul auto combinat” un trend relativ constant.

Structura ajutorului de stat acordat sectorului transporturi pe subdomenii beneficiare este prezentată în Tabelul 4.16.

Tabel 4.16.

Structura ajutorului de stat pentru transporturi pe subdomenii beneficiare

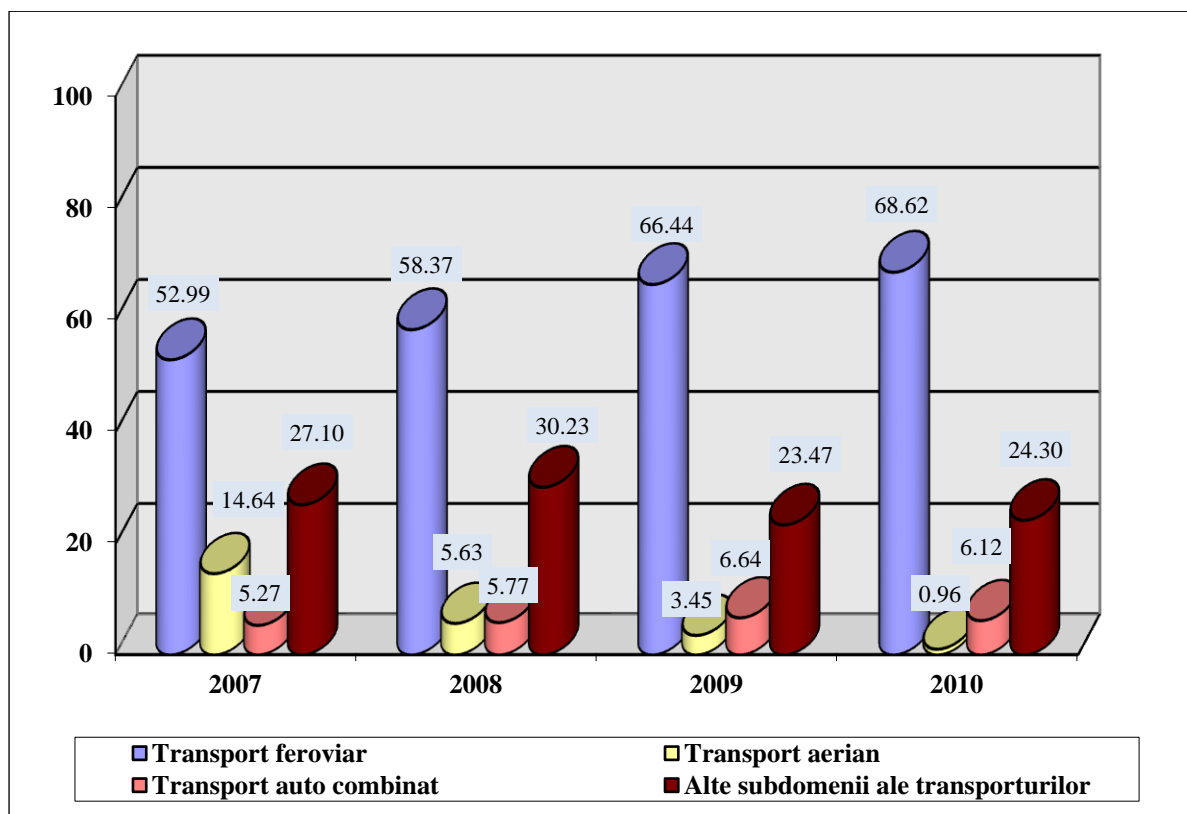
- în procente -				
	2007	2008	2009	2010
Total ajutor de stat acordat pentru transporturi, din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00
➤ transport feroviar	52,99	58,37	66,44	68,62
➤ transport aerian	14,64	5,63	3,45	0,96
➤ transport auto combinat	5,27	5,77	6,64	6,12
➤ alte subdomenii ale transporturilor	27,10	30,23	23,47	24,30

Analizând evoluția structurii ajutoarelor de stat acordate pe subdomenii ale transporturilor în principal, se desprind următoarele:

- în întreaga perioadă studiată, ponderea principală în sectorul transporturi, a fost deținută de ajutoarele de stat acordate în transportul feroviar, ponderea acestora oscilând între 68,62% în 2010 și 58,37% în anul 2008;
- de asemenea, se remarcă o scădere pronunțată a ajutoarelor de stat acordate transportului aerian, de la 14,64% în 2007 la o diminuare importantă de 9 procente în 2008, ajungând astfel la numai 5,63%, și continuând trendul în 2009, cu 3,45%, pentru ca în 2010 să mai înregistreze doar o pondere de sub 1% în total ajutoarelor de stat acordate sectorului transporturi;
- categoria alte subdomenii ale transporturilor analizează ajutoarele de stat acordate pentru susținerea și reabilitarea metroului din municipiul București, ponderea acestor ajutoare având o evoluție ușor descrescătoare în perioada 2008-2010. Astfel, în anul 2008 ponderea lor a fost de circa 30,23%, iar în anul 2009 de 23,47% în total ajutor de stat acordat în transporturi. În 2010 au avut o evoluție ușor crescătoare, înregistrând o pondere de 24,3%.

Graficul 4.8.

Structura ajutoarelor de stat acordate transporturilor, în perioada 2008 - 2010

4.3.1.1. Ajutorul de stat acordat transporturilor feroviare

În perioada analizată, beneficiar al ajutorului de stat pentru transporturi feroviare a fost Societatea Națională de Transport Feroviar de Calatori (CFR Călători S.A.). În conformitate cu Strategia Națională de Dezvoltare a Transporturilor Feroviare, CFR Calatori S.A. a fost supusă unui proces complex de restructurare și modernizare, desfășurat în perioada 2001-2010. În cadrul acestui proces complex, a avut de realizat o serie de măsuri menite să asigure îndeplinirea obiectivului de creștere a competitivității transportului feroviar de călători din România. Pentru asigurarea resurselor financiare necesare, subsectorul analizat a fost sprijinit de către stat, printr-o finanțare suplimentară sub formă de compensări destinate acoperirii costurilor legate de realizarea unui serviciu de interes economic general (SIEG).

Caracterizarea generală a măsurilor de ajutor acordate transportului feroviar, respectiv volumul, dinamica, precum și ponderea în total ajutor de stat pentru transporturi sunt prezentate în Tabelul 4.17.:

Tabel 4.17.

Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate transporturilor feroviare în perioada 2008 - 2010

	UM	2007	2008	2009	2010
Total ajutor de stat pentru transporturi feroviare	Mii lei	1.043.049,69	1.217.485,00	1.230.770,00	1.344.420,00
	Mii euro	312.542,98	330.595,76	290.460,91	319.347,25
	Mii lei prețuri constante 2007	1.043.049,69	1.055.928,01	1.024.787,68	1.071.251,00
Dinamica (2007 = 100)	(%)	100,00	101,23	98,25	102,70
Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi feroviare în:					
Ajutorul de stat național	(%)	16,07	23,17	24,05	41,72
Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	52,99	58,37	66,44	68,62

Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi feroviare de călători în ajutorul de stat național, a înregistrat o evoluție ascendentă. Astfel, dacă în 2007 ponderea acestuia a fost de 16,07%, în 2008 se constată o creștere la 23,17%, pentru ca în anul 2010 să înregistreze o nouă creștere importantă la 41,72%.

Instrumentele financiare utilizate de furnizorii de ajutor de stat pentru transportul feroviar sunt:

- subvenții directe pentru transportul de călători pe calea ferată;
- cheltuielile de capital pentru modernizarea și revitalizarea activităților din transportul feroviar.

4.3.1.2. Ajutorul de stat acordat transporturilor aeriene

Ajutoarele de stat acordate transportului aerian au fost necesare pentru realizarea de investiții de către S.C. Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM S.A., precum și în vederea modernizării aeroporturilor din România, însă în ultimii ani acestea s-au diminuat considerabil, fapt ce este evidențiat în Tabelul 4.18.:

Tabel 4.18.

Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate transporturilor aeriene, în perioada 2008 - 2010

	UM	2007	2008	2009	2010
Total ajutor de stat pentru transporturi aeriene	Mii lei	288.191,50	117.383,65	63.964,29	18.752,00
	Mii euro	86.354,69	31.874,34	15.095,53	4.454,26
	Mii lei prețuri constante 2007	288.191,50	101.807,16	53.259,19	14.941,83
Dinamica (an 2007=100)	(%)	100,00	35,33	18,48	5,18
Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi aeriene în:					
Ajutorul de stat național	(%)	4,44	2,23	1,25	0,58
Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	14,64	5,63	3,45	0,96

Din datele prezentate rezultă că ponderea ajutoarelor de stat acordate transportului aerian în totalul ajutorului de stat acordat sectorului de transporturi a avut o evoluție descendentă în perioada analizată, astfel în anul 2008 reprezenta 5,63%, față de 14,64% în anul 2007, iar o scădere puternică înregistrându-se în anul 2010, la 0,96%. Analizând în dinamică, se poate observa mai bine puternica scădere din anul 2010, când s-a înregistrat cu 30 procente mai puțin față de anul 2007.

4.3.1.3. Ajutorul de stat pentru transportul auto combinat

În acest subdomeniu al sectorului transporturi sunt cuprinse ajutoare de stat, acordate pentru:

- transportul auto de pasageri, urban și interurban;
- transportul auto de marfă.

Transportul auto de călători efectuat în zonele urbane, este o activitate îndeplinește caracteristicile unui serviciu de interes public și presupune alocarea unor fonduri necesare desfășurării în condiții optime a acestuia.

Volumul, dinamica și ponderea acestor ajutoare în total ajutor de stat sunt redată în Tabelul 4.19.

Tabel 4.19.

Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate transportului auto combinat, în perioada 2008 - 2010

	UM	2007	2008	2009	2010
Total ajutor de stat pentru transportul auto combinat	Mii lei	103.727,50	120.353,00	122.994,00	119.984,00
	Mii euro	31.081,28	32.680,64	29.026,50	28.500,44
	Mii lei prețuri constante 2007	103.727,50	104.382,48	102.409,66	95.604,78
Dinamica (an 2007=100)	(%)	100,00	100,63	98,73	92,17
Ponderea ajutorului de stat pentru transportul auto combinat în:					
Ajutorul de stat național	(%)	1,60	2,29	2,40	3,72
Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	5,27	5,77	6,64	6,12

Ponderea ajutorului de stat pentru transportul auto combinat în ajutorul de stat național a avut un trend crescător în perioada analizată. Astfel, în 2008 acesta a fost de 2,29%, în 2009 s-a înregistrat o ușoară creștere, până la 2,40%, urmată de o creștere nouă în 2010, la 3,72%.

În dinamică însă, ajutoarele acordate subsectorului „auto combinat” au scăzut, de la 100,63% în 2008, la 98,73% în 2009 și la 92,17% în 2010.

Instrumentul financiar folosit în principal, a fost cel de natura compensărilor pentru realizarea unui serviciu public de interes economic general (în special pentru transportul urban de călători).

4.3.1.4. Ajutorul de stat pentru alte subdomenii ale transporturilor - S.C. Metrorex S.A.

În această grupă vom analiza ajutoarele de stat acordate Societății Comerciale de Transport cu Metroul București “Metrorex” S.A., societate ce desfășoară un serviciu public de transport în comun de călători, activitate aflată în coordonarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii.

Evoluția acestor ajutoare de stat este prezentată în Tabelul 4.20.

Tabel 4.20.

Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate pentru alte subdomenii ale transporturilor, în perioada 2008 - 2010

	UM	2007	2008	2009	2010
Total ajutor de stat pentru alte subdomenii ale transporturilor	Mii lei	533.348,40	630.611,30	434.776,20	475.974,13
	Mii euro	159.814,35	171.236,13	102.606,90	113.060,67
	Mii lei prețuri constante 2007	533.348,40	546.930,88	362.011,82	379.262,25
Dinamica (an 2007 = 100)	(%)	100,00	102,55	67,88	71,11
Ponderea ajutorului de stat pentru alte subdomenii ale transporturilor în:					
Ajutorul de stat național	(%)	8,22	12,00	8,50	14,77
Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	27,10	30,23	23,47	24,30

În perioada analizată, urmărind în dinamică aceste ajutoare de stat, se constată o scădere de circa 29 procente în anul 2010, față de anul de bază 2007.

Acest subsector beneficiază de ajutoare de stat pentru susținerea activității de transport în comun cu metroul, acestea fiind în special sub formă de subvenții și de garanții la împrumuturi pentru investiții, de care beneficiază S.C. „Metrorex” S.A.

CAPITOLUL 5

ALTE AJUTOARE DE STAT ACORDATE ÎN ROMÂNIA

5.1. AJUTOARELE DE MINIMIS ACORDATE ÎN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2008 - 2010

Măsurile de ajutor a căror valoare se situează sub pragul de minimis prevăzut de legislația europeană în vigoare, sunt tratate distinct în cadrul prezentului raport întrucât, așa cum consideră și Comisia Europeană¹⁷ aceste ajutoare nu afectează comerțul dintre statele membre și/sau nu denaturează sau amenință să denatureze concurența și prin urmare nu intră sub incidența prevederilor art.107 alin.(1) din Tratatul de Funcționare al Uniunii Europene.

Tocmai de aceea, s-a stabilit că valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate unei întreprinderi nu trebuie să depășească pragul de 200.000 Euro pe durata a trei exerciții financiare, iar valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate unei întreprinderi care își desfășoară activitatea în sectorul transportului rutier nu trebuie să depășească pragul de 100.000 Euro pe durata a trei exerciții financiare.

Aceste plafoane se aplică indiferent de forma ajutorului de minimis sau de obiectivul urmărit la acordarea ajutorului și indiferent dacă ajutorul acordat de statul membru este finanțat în totalitate sau parțial din resurse de origine comunitară.

În baza Regulamentului Comisiei Europene se pot acorda ajutoare de minimis, cu excepția:

- ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectoarele pescuitului și acvaculturii, reglementate prin Regulamentul (CE) nr. 104/2000 al Consiliului¹⁸;
- ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția primară de produse agricole, astfel cum sunt enumerate în anexa I la Tratatul UE;
- ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în transformarea și comercializarea produselor agricole, astfel cum sunt enumerate în anexa I la Tratatul UE, în următoarele cazuri:

¹⁷ Regulamentul Comisiei nr.1998/2006 din 15 decembrie 2006, privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul ajutoarelor de minimis (în prezent articolele 107 și 108 din TFUE)

¹⁸ Regulamentul Consiliului (CE) nr. 104/2000 din 17 decembrie 1999 privind organizarea comună a piețelor produselor piscicole și de acvacultură

- atunci când valoarea ajutorului este stabilită pe baza prețului sau a cantității produselor în cauză, achiziționate de la producătorii primari sau introduse pe piață de întreprinderile în cauză;
- atunci când ajutorul este condiționat de transferarea lui parțială sau integrală către producătorii primari;
- ajutoarelor destinate activităților legate de export către țări terțe sau către state membre, respectiv ajutoarelor legate direct de cantitățile exportate, ajutoarelor destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;
- ajutoarelor subordonate folosirii mărfurilor naționale în locul celor exportate;
- ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul cărbunelui, în sensul Regulamentului (CE) nr. 1407/2002¹⁹;
- ajutoarelor pentru achiziția de vehicule de transport rutier de mărfuri, acordate întreprinderilor care efectuează transport rutier de mărfuri în numele terților;
- ajutoarelor acordate întreprinderilor aflate în dificultate.

Evoluția nivelului și a dinamicii ajutorului de minimis în România, în perioada 2008-2010, este redată în Tabelul 5.1.

Tabel 5.1.

Ajutorul de minimis acordat în România, în perioada 2008 - 2010

	2007	2008	2009	2010
Ajutorul de minimis exprimat în:				
• Mii lei prețuri curente	127.558,38	149.888,20	115.576,49	318.244,39
• Mii euro prețuri curente*	38.222,03	40.700,63	27.275,98	75.594,29
• Mii lei prețuri constante 2007**	127.558,38	129.998,44	96.233,55	253.581,19
Dinamica %	100,00	101,91	75,44	198,80

* calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa INSSE;

** s-a utilizat deflatorul PIB pentru transformarea în prețuri constante 2007, sursa INSSE
(deflator PIB anul 2007=100%; 2008=115,3%; 2009=120,1%; 2010=125,5%);

Din datele prezentate mai sus, rezultă că în perioada analizată, valoarea ajutoarelor de minimis a fost oscilantă, față de anul 2007, cu un minim înregistrat în anul 2009, respectiv 27,3 mil. Euro și un maxim înregistrat în anul 2010, respectiv 75,59 mil. Euro.

¹⁹ Regulamentul Consiliului nr. 1407/2002 din 23 iulie 2002 privind ajutorul de stat pentru industria cărbunelui

Creșterea ajutoarelor de minimis înregistrată în anul 2010 se explică prin numărul ridicat al schemelor de minimis promovate de furnizorii de la nivel central și local, față de perioada 2007 - 2009. Autoritățile publice au înțeles importanța acestui tip de ajutor și au realizat impactul major pe care îl au aceste ajutoare asupra întreprinderilor mici și mijlocii.

Dintre cele mai importante scheme de minimis amintim schemele promovate de către Ministerul Finanțelor Publice prin ***H.G. nr. 1164/2007 privind acordarea de ajutoare de minimis pentru dezvoltarea sau modernizarea întreprinderilor***, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri prin implementarea de programe având ca obiectiv creșterea competitivității produselor industriale și pentru sprijinirea exportului prin participarea la târguri și expoziții internaționale.

Schemele de ajutor de minimis au mai fost implementate pentru:

- a. **crearea și dezvoltarea IMM-urilor** de către Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii;
- b. **protejarea mediului înconjurător** de către Administrația Fondului pentru Mediu (dintre care amintim *„Proiectul privind gestionarea deșeurilor lemnoase și a rumegușului provenite de la exploatarea forestiere, pomicole și din industria de prelucrare a lemnului”*, *„Proiectul privind epurarea apelor uzate orășenești”*);
- c. **producția de film** de către Centrul Național al Cinematografiei;
- d. **ocuparea forței de muncă și formare profesională** de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă prin două scheme de minimis privind **"Ocuparea temporară a forței de muncă din rândul șomerilor pentru dezvoltarea comunităților locale"** și **"Acordarea de credite cu dobândă avantajoasă din bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru IMM-uri, unităților cooperatiste, asociațiilor familiale și persoanelor fizice autorizate să desfășoare în mod independent activități economice"**;
- e. **dezvoltare rurală** de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru sprijinirea activităților economice în vederea diversificării economiei rurale și a creșterii calității vieții în spațiul rural;

Ajutoarele de minimis acordate în perioada 2008 - 2010 au îmbrăcat diverse forme dintre care amintim ajutoare de minimis sub forma unor granturi, sume nerambursabile, credite cu dobândă subvenționată, scutiri de taxe și impozite locale etc.

În anul 2010, se constată că cele mai mari valori le înregistrează ajutoarele acordate sub forma granturilor, instrumente agreeate și de Comisia Europeană.

Ajutorul de minimis nu se cumulează cu ajutorul de stat acordat în legătură cu aceleași costuri eligibile în cazul în care o astfel de măsură ar avea drept rezultat o intensitate a ajutorului care depășește intensitatea ajutorului stabilită, în fiecare caz, de un regulament de scutire pe categorii sau de o decizie adoptată de Comisia Europeană.

Prin intermediul acestor categorii de ajutoare, Comisia Europeană permite statelor membre să economisească timp și resurse, în sensul că schemele de ajutor de minimis pot fi implementate fără a fi necesară notificarea/informarea lor către Comisie, evitând birocrăția și prevenindu-se totodată, distorsionarea concurenței.

5.2. AJUTOARELE DE STAT ACORDATE ÎN BAZA CADRULUI TEMPORAR

Încă din anul 2007 economia mondială a început să se confrunte cu una dintre cele mai aspre crize economico-financiare de la al doilea război mondial înapoi. Această criză economico-financiară s-a propagat cu maximă rapiditate pe plan mondial, economiile tuturor statelor întâmpinând serioase dificultăți atât în cadrul sistemului bancar, cât și în economia reală.

Impactul global al crizei asupra economiei s-a resimțit puternic, economia în ansamblu fiind afectată de o încetinire a dezvoltării în ceea ce privesc întreprinderile și locurile de muncă.

Nici Uniunea Europeană nu a scăpat de acest fenomen, criza financiară mondială lovind puternic și sectorul bancar din Uniune. Acest sector s-a confruntat cu o erodare generală a încrederii. Lipsa generală de siguranță cu privire la riscul de credit al diferitelor instituții financiare a secătuit piața împrumuturilor interbancare și a făcut ca accesul la lichidități al instituțiilor financiare să devină tot mai dificil.

În noiembrie 2008 Comisia Europeană a adoptat comunicarea „Un plan european de redresare economică” cu scopul ieșirii Europei din criză. „Toate statele membre vor fi nevoite să acționeze pentru a face față crizei” se menționează în acest plan.

Planul de redresare cuprinde o serie de inițiative de aplicare a normelor privind ajutoarele de stat astfel încât să existe o flexibilitate maximă în soluționarea crizei, menținându-se în același timp condiții de egalitate pe piață.

În acest context, ca răspuns la criza financiară din ce în ce mai acută cu care începea să se confrunte Uniunea Europeană, Comisia Europeană propune un pachet de măsuri pe termen limitat pentru a veni în sprijinul sectoarelor/activităților vulnerabile, având ca bază legală articolul 107 (3) litera b) din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene care permite acordarea de ajutor de stat în scopul remedierii unei perturbări grave în economia statelor membre. Această prevedere din Tratat se aplică atâta vreme cât situația de criză o justifică.

Ca urmare, așa cum se menționează și în una din comunicările Comisiei²⁰, în conformitate cu principiile generale care stau la baza normelor privind ajutorul de stat, care stabilesc ca ajutoarele acordate să nu depășească ceea ce este strict necesar pentru atingerea scopului lor legitim și ca denaturările concurenței să fie evitate sau reduse pe cât posibil, și ținând seama în mod adecvat de situația existentă, toate măsurile de sprijin ce vor fi inițiate trebuie:

- să stabilească cu grijă beneficiarii, pentru a putea realiza în mod eficient obiectivul de remediere a unei perturbări grave a economiei;
- să fie proporționale cu dificultatea cu care se confruntă, neadoptând alte măsuri decât cele necesare pentru atingerea obiectivului, și
- să fie concepute în așa fel încât să reducă la minimum efectele colaterale negative asupra concurențelor, asupra altor sectoare sau altor state membre.

Pachetul de măsuri adoptat de Comisia Europeană a fost inițiat pentru a ajuta statele membre să ia măsuri concrete în vederea restaurării încrederii în piețele financiare precum și măsuri care se adresează stării de dificultate deosebită în care se află companiile în această perioadă pentru a obține finanțare.

Practic, Comisia a oferit inițial o comunicare referitoare la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate pentru instituțiile financiare²¹. Ulterior, Comisia

²⁰ Comunicarea Comisiei-Aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate în legătură cu instituțiile financiare în contextul actualei crize financiare mondiale, publicată în Official Journal C 270/25.10.2008

²¹ Comunicarea Comisiei – Aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate în legătură cu instituțiile financiare în contextul actualei crize financiare mondiale, publicată în Official Journal C 270/25.10.2008

și-a completat și îmbunătățit reglementările prin publicarea unei noi comunicări privind modul în care statele membre pot recapitaliza băncile în condițiile actualei crize financiare²², în scopul asigurării unui nivel adecvat al creditării către restul economiei și stabilizării piețelor financiare. În plus, Comisia a adoptat un cadru temporar²³ care oferă statelor membre posibilități suplimentare de contracarare a efectelor limitării creditelor asupra economiei reale.

Inițial, toate măsurile au avut ca termen limită sfârșitul anului 2010, dar Comisia a evaluat pe baza rapoartelor statelor membre, oportunitatea menținerii acestora și după această dată în funcție de evoluția crizei.

Măsurile temporare prevăzute în cadrul comunitar de sprijinire a accesului la finanțare urmăresc două obiective. În primul rând deblocarea activității de creditare bancară către societăți și prin aceasta, garantarea continuității accesului acestora la finanțare. Al doilea obiectiv este încurajarea societăților să continue să investească în viitor, într-o economie cu o creștere durabilă.

Această comunicare a Comisiei reamintește, în primul rând, posibilitățile multiple de sprijin public care sunt deja la dispoziția statelor membre în cadrul normelor existente privind ajutoarele de stat, înainte de a stabili măsuri suplimentare de ajutor de stat pe care statele membre le pot acorda temporar pentru a remedia dificultățile cu care se confruntă în prezent anumite societăți în ceea ce privește accesul la finanțare.

Până în prezent, România a beneficiat de autorizarea din partea Comisiei Europene a 4 scheme de ajutor de stat, inițiate în baza cadrului comunitar temporar, din care una este pentru sectorul agricol. Sectorul bancar din România nu a beneficiat de ajutoare de stat.

După numărul dat de Comisia Europeană, ajutoarele autorizate sunt:

- N 286/2009, modificată prin N 173/2010, prelungită prin S.A. 32551, schemă de ajutor de stat destinată facilitării accesului la finanțare în actuala perioadă de criză economică și financiară, constând în garanții de stat acordate IMM-urilor și întreprinderilor mari;

²² Comunicare a Comisiei – Recapitalizarea instituțiilor financiare în contextul actualei crize financiare: limitarea ajutorului la minimul necesar și garanții împotriva denaturărilor nejustificate ale concurenței, publicată în Official Journal C 10/15.01.2009

²³ Comunicare a Comisiei – Cadru comunitar temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice, publicată în Official Journal C 83/7.04.2009

- N 478/2009, modificată prin N 680/2009, constând în garanție de stat pentru împrumutul acordat în favoarea Ford România de Banca Europeană de Investiții;
- N 547/2009, schemă de ajutor de stat în baza cadrului temporar pentru sprijinirea societăților afectate de actuala criză economică și financiară (ajutor de până la 500.000 Euro);
- N 372/2010, schemă de ajutor de stat temporar destinat să asigure accesul la finanțare în agricultură.

Pentru anul 2010, s-au acordat ajutoare de stat în baza schemei N 286/2009, sub formă de garanții la credite pentru investiții de către EximBank S.A., a căror valoare a fost de **104,40 mii lei** (de acest ajutor de stat beneficiază operatorii economici care nu se aflau în dificultate la data de 1 iulie 2008, dar care au început să se confrunte cu greutăți ulterior, aflându-se în dificultate în momentul solicitării ajutorului, urmare crizei economico-financiare), precum și ajutorul de stat individual acordat pentru **S.C. Ford România S.A.** în baza N 478/2009 modificat prin N 680/2009, constând într-o garanție de stat în valoare de **134,8 mil. lei**.

5.3. CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE:

- ajutoarele de minimis au crescut foarte mult în anul 2010, furnizorii au înțeles importanța acestor ajutoare asupra agenților economici și asupra mediului economic în ansamblul;
- pe viitor, autoritățile publice locale trebuie să se implice mai mult în acordarea acestor ajutoare, să găsească resursele și să înștiințeze agenții economici de la nivel local de existența acestor ajutoare;
- în ceea ce privește ajutoarele de stat acordate în baza Cadrului Temporar, în perioada analizată furnizorii de ajutor de stat nu au acordat ajutoare pe toate schemele autorizate și acest lucru va influența negativ activitatea tuturor întreprinderilor afectate de actuala criză economică;

ANEXA TEHNICĂ

Anexa tehnică oferă informații cu caracter general privind sfera de cuprindere a Raportului, modul de încadrare a ajutoarelor de stat pe obiective, categorii și forme, metodele de evaluare a ajutoarelor de stat, precum și sursele de obținere a datelor care au fost utilizate.

Informațiile menționate mai sus au fost grupate pe următoarele capitole:

- I. Sfera ajutoarelor de stat analizate în Raport;
- II. Categorii și obiective ale ajutorului de stat;
- III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor.

I. Sfera ajutoarelor de stat analizate în Raport

Raportul ajutoarelor de stat a fost elaborat pe baza „Inventarului ajutoarelor de stat” întocmit conform raportărilor transmise de furnizorii de ajutor de stat, potrivit *Regulamentului Consiliului Concurenței privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat*²⁴, pus în aplicare prin *Ordin al Președintelui Consiliului Concurenței nr. 175/28.06.2007*, în vigoare la data raportării.

Totodată, în vederea realizării compatibilității informațiilor, s-a ținut seama de Scoreboard-urile ulterioare ale ajutoarelor de stat date publicității de Comisia Europeană.

Ajutoarele de stat acordate în România în perioada 2008-2010 care fac obiectul prezentului Raport, intră sub incidența:

- Tratatului de funcționare a Uniunii Europene;
- Tratatului de aderare a României și Bulgariei la Uniunea Europeană;
- *Ordonanței de Urgență nr. 117 din 21 decembrie 2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat*, aprobată prin *Legea nr. 137 din 17 mai 2007*²⁵.

De asemenea, în Raport sunt cuprinse date privind ajutoarele de stat acordate pentru sectoarele agricultură și piscicultură, în conformitate cu dispozițiile art. 32 din Tratatul de instituire a Comunității Europene.

²⁴ Publicat în Monitorul Oficial nr. 436 din 28.06.2007

²⁵ Publicată în Monitorul Oficial nr. 354 din 27 mai 2007.

II. Categori și obiective ale ajutorului de stat

Categori ale ajutorului de stat

Acordarea de ajutoare de stat reprezintă pentru bugetul public, un cost sau o renunțare la venituri, iar pentru beneficiar, un avantaj. Totuși, „elementul de ajutor”, respectiv avantajul financiar final asigurat de suma nominală transferată, precum și eficiența și impactul concurențial al acordării acestuia depind într-o mare măsură de natura ajutorului acordat.

Conform metodologiei comunitare de elaborare a Raportului privind ajutoarele de stat acordate în Uniunea Europeană, s-au identificat patru categorii de ajutor (grupe).

Fiecare grupă este reprezentată printr-o literă (A, B, C sau D), urmată de cifra 1, în cazul ajutorului de natura cheltuielilor bugetare sau a veniturilor bugetare la care statul renunță, altele decât cele de natură fiscală, sau de cifra 2, în cazul ajutoarelor de natura renunțării la venituri bugetare acordate prin intermediul sistemului fiscal sau a sistemului asigurărilor sociale.

În grupa A ($A1 + A2$) este inclus ajutorul care este transferat în întregime la beneficiar. În acest caz, elementul de ajutor este egal cu valoarea nominală a ajutorului.

În categoria A1 - acordarea cu titlu gratuit a unor sume - sunt cuprinse:

- subvenții, alocații, prime (inclusiv prime pentru export) precum și orice alte sume nerambursabile;
- vânzări sub prețul pieței de terenuri, clădiri și alte active, aparținând domeniului privat al statului;
- reduceri de preț la bunurile furnizate și la serviciile prestate de către autoritățile publice sau alte organisme care administrează resurse ale statului;
- subvenționarea dobânzii în situația în care subvenția este primită direct de către beneficiar.

În categoria A2 - anularea și reducerea de datorii fiscale – sunt cuprinse:

- exceptări, reduceri și/sau scutiri la plata taxelor vamale;
- reduceri și/sau scutiri la plata impozitelor, taxelor și a altor obligații bugetare, inclusiv ale contribuțiilor la asigurările sociale.

În grupa B (B1) sunt incluse participările cu capital ale statului sau ale altor organisme care administrează fonduri în numele statului atunci când statul nu se comportă ca un investitor privat prudent.

Pentru includerea în categoria B1 este necesar să se determine dacă transferul financiar realizat de către o autoritate publică sub forma participării la capital reprezintă un ajutor pentru beneficiar sau acțiunea respectivă reprezintă o angajare a sectorului public într-o activitate comercială, operând asemeni unui investitor privat în condiții normale de piață. În consecință, deși participările cu capital ale statului sau ale altor organisme care administrează fonduri în numele statului, sub diverse forme, ar putea fi incluse în grupa A, ele au fost grupate într-o categorie separată (B1).

În categoria B1 se regăsesc și ajutoarele de natura conversiei datoriilor agenților economici către stat, prin transformarea acestor datorii în acțiuni la valoarea nominală, de regulă sensibil mai mare decât valoarea de piață a acestor acțiuni.

Grupa C (C1 + C2) include transferurile în care elementul de ajutor este reprezentat de dobânda economisită de către beneficiar de-a lungul perioadei pentru care capitalul transferat, respectiv sumele datorate statului și devenite scadente (creditul bugetar) sunt la dispoziția sa. De regulă, elementul de ajutor inclus în această categorie este mult mai mic decât valoarea capitalului transferat.

În categoria C1 transferul financiar ia forma creditului bugetar, iar ajutorul de stat constă în profitul obținut de beneficiar în timpul perioadei în care capitalul transferat este la dispoziția sa.

În categoria C2 sunt incluse scutirile, reducerile, reeșalonările la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente, atât ca urmare a amânărilor și/sau reeșalonărilor la plată a obligațiilor fiscale, cât și a majorărilor de întârziere propriu-zise acumulate de agentul economic și datorate autorității publice.

În grupa D sunt incluse garanțiile acordate de către stat, ajutorul de stat fiind evaluat în perioada 2007-2010 în conformitate cu Comunicarea Comisiei Europene privind aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul C.E. ajutorului de stat sub forma de garanții²⁶.

²⁶ Publicat în Jurnalul Oficial nr.C71/2000

Obiectivele ajutorului de stat

Încadrarea pe obiective a ajutoarelor de stat (atât a alocărilor specifice în cadrul schemelor de ajutor, cât și a ajutoarelor individuale acordate în afara unei scheme) s-a făcut ținând seama de obiectivul principal al acordării acestora, în conformitate cu modalitățile de clasificare și grupare comunitare, astfel:

Codul obiectivului	Clasificarea obiectivelor
1.1.	• Agricultura
1.2.	• Pescuit
2.	• Obiective orizontale
2.1.	○ Cercetare-dezvoltare
2.2.	○ Inovare
2.3.	○ Mediul înconjurător
2.4.	○ Întreprinderi mici și mijlocii
2.5.	○ Comerț, export
2.6.	○ Economisirea energiei
2.7.	○ Salvarea firmelor aflate în dificultate
2.8.	○ Restructurarea firmelor aflate în dificultate
2.9.	○ Închidere
2.10.	○ Ocuparea forței de muncă
2.11.	○ Formare profesională
2.12.	○ Capital de risc
2.13.	○ Alte obiective
3.	• Obiective sectoriale (sectoare sensibile)
3.1.	○ Oțel
3.2.	○ Construcții navale
3.3.	○ Fire și fibre sintetice
3.4.	○ Autovehicule
3.5.	○ Alte sectoare din industria prelucrătoare
3.6.	○ Cărbune: ajutoare pt. producția curentă
3.7.	○ Cărbune: alte ajutoare
3.8.	○ Transporturi, din care:
3.8.1.	- Transport feroviar
3.8.2.	- Transport aerian
3.9.	○ Turism
3.10.	○ Servicii financiare
3.11.	○ Alte obiective

4.	<ul style="list-style-type: none"> • Obiective regionale
4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Zone pentru care au fost elaborate programe naționale de dezvoltare regională, altele decât zonele defavorizate
4.2.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Zone defavorizate
5.	<ul style="list-style-type: none"> • Cultura și conservarea patrimoniului
6.	<ul style="list-style-type: none"> • Ajutoare de stat cu caracter social
7.	<ul style="list-style-type: none"> • Ajutoare de stat pentru înlăturarea efectelor cauzate de dezastre naturale
8.	<ul style="list-style-type: none"> • Ajutoare de minimis
9.	<ul style="list-style-type: none"> • Ajutoare de stat acordate pentru servicii de interes economic general
10.	<ul style="list-style-type: none"> • Ajutoare de stat acordate în baza Cadrului Temporar

Menționăm faptul că în clasificările comunitare, ajutorul regional este grupat astfel:

➤ **codul 4.1.**

Ajutorul pentru proiecte de dezvoltare a anumitor activități sau a anumitor zone economice, cu condiția să nu fie afectate în mod nefavorabil condițiile de comerț, contrar interesului comunitar, respectiv ajutoare de stat care se încadrează în prevederile articolului 87 (3) (c) din Tratatul comunitar;

➤ **codul 4.2.**

Ajutorul pentru zonele prevăzute la art. 87 (3) (a), respectiv acele zone ale Uniunii Europene în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau șomajul este mare.

Ajutorul de stat acordat pentru dezvoltare regională în România poate fi încadrat în totalitate ca *ajutor acordat în regiuni care se încadrează în prevederile art. 87 (3) (a)*, dar pentru o analiză mai detaliată a acestuia au fost reflectate distinct zonele defavorizate.

III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor

Sursele obținerii datelor

Cifrele din Raport sunt exprimate în termenii cheltuielilor efective sau ale veniturilor efective la care statul renunță.

Cifrele sunt exprimate în prețuri curente și prețuri constante 2007 pentru moneda națională și în prețuri curente pentru euro.

Evaluarea în mii lei, prețuri constante 2007, s-a realizat pe baza deflatorului P.I.B. (medie anuală față de media anului precedent) comunicat de Institutul Național de Statistică.

Cursului mediu anual de schimb leu/euro utilizat a fost publicat în cadrul Raportului anual al Băncii Naționale a României.

Datele efectiv utilizate pentru prelucrarea informațiilor privind ajutorul de stat sunt următoarele:

	UM	2007	2008	2009	2010
Deflator PIB* anul 2007 = 100	%	100,00	115,3	120,1	125,5
Curs de schimb - valoare medie anuală* -	leu/euro	3,3373	3,6827	4,2373	4,2099

* Surse: Site-ul Băncii Naționale a României, comunicarea Institutului Național de Statistică

Astfel, pentru determinarea ajutorului de stat în euro - prețuri curente, s-a raportat ajutorul de stat în lei prețuri curente la cursul de schimb mediu anual al leului în raport cu euro.

Pentru realizarea „Inventarului ajutoarelor de stat” acordate în perioada analizată au fost utilizate actele normative care conțin scheme de ajutor de stat și/sau ajutoare individuale, raportate de furnizorii de ajutor de stat.

Raportările au fost solicitate în configurație standard, conform reglementărilor în vigoare la data redactării raportului²⁷, respectiv prin completarea Anexelor la regulament (Anexa nr. 1 – Fișă generală pentru ajutoarele de stat acordate, Anexa nr. 2 – Fișă privind ajutoarele de stat din categoriile exceptate de la obligația notificării, Anexa nr. 3 – Fișă privind ajutoarele de minimis, Anexa nr. 4 - Fișă privind ajutoarele de stat acordate pentru sectorul agricultură și Anexa nr. 5 – Fișă privind ajutoarele de stat acordate pentru piscicultură) și au cuprins următoarele elemente:

- titlul schemei;
- baza legală;
- numărul ajutorului;
- categoria ajutorului;
- data la care a încetat acordarea ajutorului;

²⁷ respectiv ale *Regulamentului Consiliului Concurenței privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat*, publicat în Monitorul Oficial nr. 436 din 28.06.2007

- cofinanțare;
- obiectivele acordării ajutorului de stat;
- regiunea;
- originea ajutorului de stat;
- modalitatea de acordare a ajutorului de stat;
- descrierea instrumentelor de acordare a ajutorului de stat;
- tipul ajutorului de stat;
- condițiile de acordare a ajutorului;
- beneficiarii ajutorului de stat;
- sectorul de activitate în care operează beneficiarii de ajutor de stat;
- quantumul sumelor acordate ca ajutor anual, în perioada analizată, pe beneficiar, precum și cumulativ pe ultimii trei ani;
- date privind modul de determinare a ajutorului de stat;
- observații.

Informațiile statistice primite de la Institutul Național de Statistică și Studii Economice conțin:

- produsul intern brut;
- deflatorul PIB, având ca an de bază anul 2007;
- populație, din care salariați – total și pe ramuri ale economiei naționale;
- cursul mediu anual de schimb leu/euro.

Totodată, s-a urmărit actualizarea informațiilor din Raportul 2007-2009 cu noile informații din prezentul Raport.

Metode de evaluare a elementului de ajutor de stat

Cuantumul ajutorului de stat a fost determinat conform prevederilor din actele normative prin care s-a instituit o schemă de ajutor de stat sau s-a acordat un ajutor individual, precum și ținându-se cont de legislația secundară, respectiv Regulamentele comunitare specifice fiecărui tip de ajutor de stat.

LISTA ACTELOR NORMATIVE
care conțin scheme de ajutor de stat sau ajutoare individuale
care au generat efecte în perioada 2008-2010

1. **LEGEA nr. 84 din 21 iulie 1992** privind regimul zonelor libere, modificată prin Legea nr. 244 din 9 iunie 2004, dispozițiile referitoare la impozitul pe profit prevăzute la art. 14 au fost abrogate prin Legea nr. 414 din 26 iunie 2002;
2. **HOTĂRÂREA nr. 510 din 5 august 1994** pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 191/1992 privind aprobarea condițiilor de realizare și finanțare a obiectivului de investiții „Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București - Otopeni”;
3. **ORDONANȚA nr. 37/1997** pentru ratificarea Acordului de împrumut - Programul de dezvoltare a utilităților municipale, etapa a II-a, dintre România și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la București la 4 august 1997;
4. **HOTĂRÂREA nr. 398 din 4 august 1997** privind trecerea unor regii autonome aeroportuare de sub autoritatea Ministerului Transporturilor sub autoritatea consiliilor județene, modificată prin Hotărârea nr. 594 din 27 iulie 1999 privind salarizarea personalului din regiile autonome aeroportuare cu specific deosebit care își desfășoară activitatea sub autoritatea consiliilor județene, în conformitate cu prevederile Hotărârii nr. 398/1997 și prin Hotărârea nr.1004 din 26 octombrie 2000;
5. **HOTĂRÂREA nr. 668 din 24 octombrie 1997** privind acordarea garanției statului în favoarea Societății Comerciale „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM” - S.A.;
6. **LEGEA nr. 163 din 30 iulie 1998** pentru ratificarea Memorandumului de înțelegere - Program de cooperare economică dintre Guvernul României și Guvernul Olandei, semnat la Haga la 5 martie 1998;

7. **HOTĂRÂREA nr. 557 din 3 septembrie 1998** privind acordarea garanției statului pentru creditele externe contractate de Societatea Comercială „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM” - S.A.;
8. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 24 din 30 septembrie 1998** privind regimul zonelor defavorizate, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20 din 15 ianuarie 1999 (actualizată până la data de 11 iunie 2004), modificată de Ordonanța nr. 94 din 26 august 2004, republicată;
9. **HOTĂRÂREA nr. 445 din 3 iunie 1999** privind acordarea de facilități și condițiile de realizare a investiției la Societatea Comercială „Automobile Dacia” - S.A cu modificările ulterioare în temeiul prevederilor art. 3 și 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 67/1999 privind unele măsuri pentru dezvoltarea activității economice, modificată de art. 161 din Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;
10. **ORDONANȚA nr. 60 din 24 august 1999** pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România, Banca Europeană de Investiții și Societatea Comercială de Transport cu Metroul București „Metrorex” - S.A. (fosta Regie Autonomă de Exploatare a Metroului București - Metrorex) privind finanțarea Proiectului de modernizare a metroului din București, semnat la Luxembourg și București la 8 și respectiv 9 iunie 1999, aprobată prin Legea nr. 15 din 6 martie 2000;
11. **ORDONANȚA nr. 97 din 30 august 1999** privind garantarea furnizării de servicii publice în transporturile rutiere și pe căile navigabile interioare, republicată în anul 2002;
12. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 73 din 24 mai 1999** pentru aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului de investiții „Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București - Otopeni” și pentru aprobarea garantării unui credit în favoarea Companiei Naționale „Aeroportul Internațional București - Otopeni” - S.A. aprobată prin Legea nr. 21 din 27 martie 2000, abrogată de art. 298, pct. 31 din Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;
13. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 173 din 5 noiembrie 1999** privind suportarea de la bugetul de stat a cheltuielilor de ecologizare a procesului de reciclare a deșeurilor și subproduselor plumboase, rezultate din obținerea plumbului decuprat, aprobată prin Legea nr. 99 din 26 martie 2001;

14. **LEGEA nr. 96 din 2 iunie 2000** privind organizarea și funcționarea Băncii de Export - Import a României EXIMBANK - S.A. și instrumentele specifice de susținere a comerțului exterior, republicată în anul 2005;
15. **HOTĂRÂREA nr. 205 din 23 martie 2000** privind garantarea de către Ministerul Finanțelor a unui credit extern pentru Societatea Comercială de Transport cu Metroul București „Metrorex” - S.A.;
16. **ORDONANȚA nr. 7 din 21 ianuarie 2000** privind ratificarea Contractului de finanțare dintre România și Banca Europeană de Investiții și Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM - S.A. pentru finanțarea Proiectului de reînnoire a flotei TAROM, semnat la București la 24 decembrie 1999 și la Luxemburg la 27 decembrie 1999, aprobată prin Legea nr. 140 din 24 iulie 2000;
17. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 189 din 9 noiembrie 2000** privind stingerea unor obligații bugetare, aprobată de Legea nr. 499 din 4 octombrie 2001, abrogată parțial de art. VIII din Ordonanța nr. 29 din 29 ianuarie 2004;
18. **LEGEA nr. 215 din 23 aprilie 2001** a administrației publice locale - republicată;
19. **LEGEA nr. 332 din 29 iunie 2001** privind promovarea investițiilor directe cu impact semnificativ în economie, modificată și abrogată parțial de Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;
20. **ORDONANȚA nr. 65 din 30 august 2001** privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale, aprobată de Legea nr. 490 din 11 iulie 2002, literele b) și c) ale articolului 7 abrogate de Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;
21. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 126 din 11 octombrie 2001** privind stingerea obligațiilor bugetare ale agenților economici din sectorul producției de apărare, din patrimoniul cărora se constituie parcuri industriale, aprobată prin Legea nr. 50 din 16 ianuarie 2002;
22. **LEGEA nr. 76 din 16 ianuarie 2002** privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, modificată prin Legea nr. 107 din 7 aprilie 2004, Legea nr. 580 din 14 decembrie 2004 și Ordonanța de urgență nr. 144 din 18 octombrie 2005, modificată și de Ordonanța de Urgență nr. 91 din 26 septembrie 2007;

23. **LEGEA nr. 137 din 28 martie 2002** privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării cu modificările și completările ulterioare, art. 18 și 18¹ din lege și art. II din Legea nr. 191/2004 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 36/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 137/2002 sunt abrogate de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;
24. **LEGEA nr. 290 din 15 mai 2002** privind organizarea și funcționarea unităților de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii, industriei alimentare și a Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”, cu modificările și completările ulterioare, art. 16 abrogat de Legea nr. 241 din 12 iulie 2007;
25. **LEGEA nr. 630 din 2002** privind cinematografia și **LEGEA nr. 577 din 14 decembrie 2004** pentru modificarea și completarea Legii cinematografiei nr. 630/2002
26. **HOTĂRÂREA nr. 607 din 13 iunie 2002** privind acordarea garanției statului pentru creditele contractate de Societatea Comercială „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM” - S.A.;
27. **HOTĂRÂREA nr. 1527 din 18 decembrie 2002** privind aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2003 pentru companiile, societățile naționale și societățile comerciale aflate sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Industriei și Resurselor, precum și a transferurilor pentru societățile comerciale, modificată prin Hotărârile nr. 213, 397, 569, 657, 691, 875, 918, 1053, 1067, 1350, 1475/2003 și Hotărârea nr. 416/2004;
28. **ORDONANȚA nr. 25 din 30 ianuarie 2002** privind unele măsuri de urmărire a executării obligațiilor asumate prin contractele de privatizare a societăților comerciale, modificată prin Legea nr. 340 din 29 noiembrie 2005;
29. **ORDONANȚA nr. 72 din 29 august 2002** privind unele măsuri pentru finalizarea procesului de privatizare a Societății Comerciale „Șantierul Naval” - S.A. Constanța, aprobată prin Legea nr. 33 din 13 ianuarie 2003, completată de art. 52 din Ordonanța de urgență nr. 26 din 29 aprilie 2004;
30. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 40 din 28 martie 2002** pentru recuperarea arieratelor bugetare, abrogată de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;

31. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 120 din 25 septembrie 2002** privind aprobarea Sistemului de susținere și promovare a exportului cu finanțare de la bugetul de stat - republicată;
32. **LEGEA nr. 318 din 8 iulie 2003** a energiei electrice, abrogată de Legea nr. 13 din 9 ianuarie 2007;
33. **LEGEA nr. 324 din 8 iulie 2003** pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, modificată prin Ordonanța de Urgență nr. 88 din 20 noiembrie 2006;
34. **LEGEA nr. 371 din 19 septembrie 2003** pentru ratificarea Memorandumului de finanțare dintre Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura „Îmbunătățirea sistemelor de alimentare cu apă potabilă, colectare a apelor uzate și a stației de epurare în municipiul Satu Mare, Regiunea de Nord-Vest, România”, semnat la Bruxelles la 13 decembrie 2002 și la București la 31 martie 2003;
35. **LEGEA nr. 434 din 27 octombrie 2003** privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 50/2003 pentru ratificarea Memorandumului de finanțare dintre Guvernul României și Comisia Europeană referitor la Programul național PHARE 2002 (2002/000-586.01-2002/000-586.06), semnat la București la 11 decembrie 2002;
36. **LEGEA nr. 571 din 22 decembrie 2003** privind codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, modificată prin Legea nr. 343 din 17 iulie 2006;
37. **HOTĂRÂREA nr. 1305 din 13 noiembrie 2003** privind contractarea de către Societatea Comercială „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM” - S.A. a unor credite externe, garantate de către Ministerul Finanțelor Publice, necesare pentru achiziționarea a patru aeronave tip Airbus A 318, modificată și completată de Hotărârea nr. 599 din 21 aprilie 2004 și de Hotărârea nr. 1331 din 31 octombrie 2007;
38. **ORDONANȚA nr. 45 din 10 iulie 2003** pentru ratificarea Addendumului dintre Guvernul României și Comisia Europeană, semnat la București la 20 martie 2003, la Memorandumul de finanțare dintre Guvernul României și Comisia Europeană referitor la

Programul RO 9904 pentru restructurarea întreprinderilor și reconversie profesională (RICOP), aprobată de Legea nr. 437 din 27 octombrie 2003;

39. **ORDONANȚA nr. 92 din 24 decembrie 2003** privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

40. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 8 din 27 februarie 2003** privind stimularea procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale, companii naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 569 din 22 decembrie 2003, art. 13 și 14 sunt abrogate de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;

41. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 114 din 24 octombrie 2003** privind privatizarea Societății Comerciale „ARO” - S.A. Câmpulung Muscel, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 517 din 23 noiembrie 2004;

42. **LEGEA nr. 190 din 24 mai 2004** privind stimularea privatizării și dezvoltării societăților comerciale din domeniul agriculturii, modificată și completată de Ordonanța nr. 94 din 26 august 2004, art. 1, 2, art. 4 - 10 și art. 12 – 14 sunt abrogate de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;

43. **LEGEA nr. 230 din 1 iunie 2004** privind aprobarea Ordonanței nr. 38/2004 pentru modificarea Ordonanței nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, completată și modificată de Ordonanța nr. 94 din 26 august 2004, art. II abrogat de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;

44. **HOTĂRÂREA nr. 128 din 5 februarie 2004** pentru aprobarea Programului național "Dezvoltarea infrastructurii de inovare și transfer tehnologic - INFRATECH";

45. **HOTĂRÂREA nr. 307 din 4 martie 2004** privind acordarea județului Prahova a unui împrumut din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului, pentru finalizarea lucrărilor de infrastructură prevăzute în etapa I de pe platforma Societății Comerciale „Ploiești Industrial Parc” - S.A.;

46. **HOTĂRÂREA nr. 1232 din 5 august 2004** pentru aprobarea Protocolului dintre Agenția Națională pentru întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație din România și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, semnat la București la 23 aprilie 2004, pentru

modificarea Memorandumului de înțelegere dintre Agenția Națională pentru întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie din România și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare privind Programul național multianual pe perioada 2002-2005 de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri și a Acordului de cofinanțare dintre Agenția Națională pentru întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie din România și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, semnate la București la 14 octombrie 2003;

47. **HOTĂRÂREA nr. 1307 din 19 august 2004** privind aprobarea structurii, indicatorilor și fondurilor aferente subprogramului „Investiții în turism”, care se finanțează de la bugetul de stat prin bugetele Ministerului Integrării Europene pe anii 2004 și 2005 în cadrul programelor regionale specifice, modificată prin Hotărârea nr.1652 din 7 octombrie 2004;

48. **HOTĂRÂREA nr. 1461 din 9 septembrie 2004** privind aprobarea Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit;

49. **HOTĂRÂREA nr. 1469 din 9 septembrie 2004** privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții cuprins în programul ISPA "Reabilitarea stației de epurare, a rețelei de canalizare și a sistemului de alimentare cu apă din municipiul Pitești și zonele arundate", județul Argeș;

50. **HOTĂRÂREA nr. 1900 din 4 noiembrie 2004** privind compatibilizarea ajutoarelor de stat existente, acordate în temeiul Legii nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere;

51. **HOTĂRÂREA nr. 2089 din 24 noiembrie 2004** privind aprobarea Listei unităților de cercetare-dezvoltare care beneficiază de înlesnirile la plata obligațiilor fiscale restante prevăzute de art. II din Legea nr. 230/2004 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 38/2004 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, precum și a plafoanelor până la care se acordă scutiri la plată;

52. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 26 din 29 aprilie 2004** privind unele măsuri pentru finalizarea privatizării societăților comerciale aflate în portofoliul Autorității pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului și consolidarea unor privatizări, cu modificările și completările ulterioare, aprobată de Legea nr. 442 din 28 octombrie 2004;

53. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 37 din 19 mai 2004** privind măsuri de diminuare a arieratelor din economie, aprobată de Legea nr. 358 din 8 septembrie 2004, modificată și completată de Ordonanța nr. 94 din 26 august 2004 și Legea nr. 507 din 17 noiembrie 2004;
54. **LEGEA nr. 56 din 17 martie 2005** privind aprobarea Contractului de finanțare dintre România și Banca Europeană de Investiții pentru Proiectul privind infrastructura municipală în domeniul alimentării cu apă, etapa a II-a, semnat la București la 15 martie 2004 și la Luxemburg la 19 martie 2004 - Republicare*)
55. **LEGEA nr. 379 din 15 decembrie 2005** a bugetului de stat pe anul 2006, cu modificările și completările ulterioare;
56. **HOTĂRÂREA nr. 368 din 28 aprilie 2005** privind aprobarea Programului Cercetare de Excelență - CEEX, modificată prin Hotărârea nr. 1077 din 15 septembrie 2005;
57. **HOTĂRÂREA nr. 1320 din 27 octombrie 2005** pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 763/2005 privind aprobarea Programului de iarnă în domeniul energetic pentru perioada octombrie 2005 - martie 2006
58. **HOTĂRÂREA nr. 1410 din 17 noiembrie 2005** privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2005, pentru județul Hunedoara;
59. **HOTĂRÂREA nr. 1862 din 22 decembrie 2005** pentru aprobarea proiectului „Incinerarea deșeurilor periculoase și sterilizarea deșeurilor provenite din activități medicale”;
60. **ORDONANȚA nr. 39 din 14 iulie 2005** privind cinematografia, aprobată prin Legea nr. 328 din 14 iulie 2006, modificată și completată de Ordonanța de Urgență nr. 97 din 6 decembrie 2006, aprobată de Legea nr. 145 din 21 mai 2007;
61. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 26 din 31 martie 2005** privind abrogarea dispozițiilor legale referitoare la acordarea înlesnirilor la plata obligațiilor bugetare restante, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 244 din 15 iulie 2005;

62. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 48 din 15 iunie 2004** pentru adoptarea unor măsuri privind furnizarea energiei termice populației, pentru încălzirea locuinței și prepararea apei calde de consum, prin sisteme publice centralizate de alimentare cu energie termică;
63. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 92 din 14 iulie 2005** pentru modificarea art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2003 privind privatizarea Societății Comerciale „Siderurgica” - S.A. Hunedoara aprobată cu modificări prin Legea nr. 259 din 28 septembrie 2005;
64. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 198 din 22 decembrie 2005** privind constituirea, alimentarea și utilizarea Fondului de întreținere, înlocuire și dezvoltare pentru proiectele de dezvoltare a infrastructurii serviciilor publice care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene;
65. **LEGEA nr. 241 din 22 iunie 2006** pentru realizarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare;
66. **LEGEA nr. 266 din 29 iunie 2006** pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 28/2006 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale;
67. **LEGEA nr. 486 din 27 decembrie 2006** a bugetului de stat pe anul 2007, modificată parțial prin Legea nr. 249 din 31 octombrie 2008;
68. **HOTĂRÂREA nr. 49 din 12 ianuarie 2006** pentru aprobarea, pentru anul 2006, a Listei operatorilor economici aflați sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Economiei și Comerțului, care beneficiază de prevederile art. 10 alin. (7) din Legea bugetului de stat pe anul 2006 nr. 379/2005, a subvențiilor pe produse și a subvențiilor privind protecția socială acordate companiilor, societăților naționale și societăților comerciale din sectorul minier, a subvențiilor pentru acțiuni de ecologizare pentru Societatea Comercială „Romplumb” - S.A. Baia Mare, precum și a cheltuielilor de procesare pentru obținerea a 1 kg de octoxid de uraniu prin reprocesarea concentratelor tehnice neconforme, cu modificările și completările ulterioare;
69. **ORDONANȚA nr. 36 din 2 august 2006** privind instituirea prețurilor locale de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate;

70. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 8 din 16 februarie 2006** privind aprobarea unor măsuri financiare pentru operatorii economici de sub autoritatea Ministerului Economiei și Comerțului pe anul 2005, aprobată prin Legea nr. 504 din 28 decembrie 2006;

71. **ORDINUL nr. 52 din 14 februarie 2006** al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2006-2009 de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii în dezvoltarea exportului;

72. **ORDINUL nr. 53 din 14 februarie 2006** al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2006-2009 pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului, modificat de Ordinul nr. 169 din 15 mai 2006;

73. **ORDINUL nr. 64 din 22 februarie 2006** al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru profitul brut reinvestit modificat prin Ordinul nr. 101 și 172 din 17 mai 2006;

74. **ORDINUL nr. 85 din 6 martie 2006** al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2002-2006 de susținere a investițiilor realizate de către întreprinderi nou-înființate și microîntreprinderi, precum și a investițiilor de modernizare/retehnologizare a întreprinderilor mici și mijlocii;

75. **ORDINUL nr. 101 din 22 martie 2006** al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind modificarea Procedurii de implementare a Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru profitul brut reinvestit, aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie nr. 64/2006, modificat de Ordinul nr. 172 din 17 mai 2006;

76. **ORDINUL nr. 173 din 17 mai 2006** al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind modificarea Procedurii de implementare a Programului pentru informarea și educarea comercianților, aprobată prin Ordinul

președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie nr. 56/2006;

77. **ORDINUL nr. 2335 din 14 august 2006** pentru aprobarea Regulamentului privind concursul de selecție a proiectelor cinematografice în vederea acordării de credite financiare directe pentru dezvoltare de proiecte, producție și distribuire de filme;

78. **HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al Agenției Fondului pentru Mediu nr. 4.2 din 9 iunie 2006** privind aprobarea „Proiectului privind procesarea deșeurilor de sticlă în vederea reciclării”;

79. **DECIZIA Consiliului Uniunii Europene nr. 722/2007** privind acordarea unui ajutor de stat de urgență de către autoritățile din România pentru atenuarea efectelor secetei din 2006/2007 în sectorul agricol;

80. **LEGEA nr. 388 din 31 decembrie 2007** - legea bugetului de stat pe anul 2008;

81. **HOTARAREA colegiului director al AVAS nr. 39 din 29 august 2007** privind schema de ajutor de minimis acordat agenților economici din portofoliul AVAS în vederea maximizării recuperării creanțelor preluate de AVAS;

82. **HOTĂRÂREA nr. 112 din 7 februarie 2007** pentru aprobarea subvențiilor pe produse, a subvențiilor privind protecția socială acordate companiilor, societăților naționale și societăților comerciale din sectorul minier, precum și a cheltuielilor de procesare pentru obținerea a 1 kg de octoxid de uraniu prin reprocesarea concentratelor tehnice neconforme, modificată prin Hotărârea nr. 1203 din 4 octombrie 2007;

83. **HOTĂRÂREA nr. 296 din 21 martie 2007** privind aprobarea Mecanismelor de derulare a acțiunilor din Programul de promovare a exportului, administrat de Ministerul Economiei și Comerțului;

84. **HOTĂRÂREA nr. 339 din 11 aprilie 2007** pentru aprobarea subvenției unitare acordate pentru acțiuni de ecologizare Societății Comerciale “Romplumb” - S.A. Baia Mare;

85. **HOTĂRÂREA nr. 475 din 23 mai 2007** privind aprobarea Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare II, pentru perioada 2007-2013, modificată parțial prin Hotărârea nr. 705 din 2 iulie 2008;

86. **HOTĂRÂREA nr. 1164 din 26 septembrie 2007** privind acordarea de ajutoare de minimis pentru dezvoltarea sau modernizarea întreprinderilor;
87. **HOTĂRÂREA nr. 1165 din 26 septembrie 2007** pentru stimularea creșterii economice prin sprijinirea realizării de investiții;
88. **ORDINUL nr. 48 din 21 martie 2007** al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea procedurii de implementare a „Programului național multianual pe perioada 2006-2009 pentru susținerea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la servicii de instruire și consultanță”;
89. **ORDINUL nr. 51 din 21 martie 2007** al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie pentru aprobarea procedurii de implementare a „Programului național multianual pe perioada 2006-2009 de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii în dezvoltarea exportului”;
90. **ORDINUL nr. 52 din 21 martie 2007** al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie pentru aprobarea procedurii de implementare a „Programului de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață”;
91. **ORDINUL nr. 53 din 21 martie 2007** al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie pentru aprobarea procedurii de implementare a „Programului pentru creșterea competitivității IMM-urilor prin implementarea și certificarea sistemelor calității”;
92. **ORDINUL nr. 54 din 21 martie 2007** pentru aprobarea procedurii de implementare a „Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru profitul brut reinvestit”;
93. **ORDINUL nr. 125 din 19 ianuarie 2007** privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru compensarea pierderilor înregistrate ca urmare a prestării serviciilor de interes economic general de către societățile care produc, transportă, distribuie și furnizează energie termică, conținută de Ordonanța Guvernului nr. 36/2006 privind instituirea prețurilor locale de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate;

94. **ORDINUL nr. 296 din 18 septembrie 2007** privind aprobarea schemei de ajutor de stat regional acordat pentru investițiile realizate în parcurile industriale;
95. **ORDINUL nr. 452 bis din 28 septembrie 2007** privind acordarea de credite cu dobândă avantajoasă din bugetul asigurărilor pentru șomaj, pentru întreprinderi mici și mijlocii, unități cooperatiste, asociații familiale și persoane fizice autorizate care să desfășoare în mod independent activități economice;
96. **ORDINUL nr. 586 din 5 iulie 2007** pentru aprobarea procedurii de implementare a „Programului național multianual pe perioada 2002-2009 de susținere a investițiilor realizate de către întreprinderi nou-înființate și microîntreprinderi, precum și a investițiilor de modernizare/retehnologizare a întreprinderilor mici și mijlocii;
97. **ORDINUL nr. 1560 din 13 februarie 2007** privind aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2007 pentru companiile, societățile naționale și societățile comerciale, aflate sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Economiei și Comerțului, modificată parțial prin Ordinul nr. 2440 din 19 decembrie 2007;
98. **ORDINUL nr. 1609 din 27 martie 2007** pentru aprobarea instituirii schemelor de ajutor de minimis pentru acțiunile de promovare a exportului privind participarea la târguri și expoziții internaționale în străinătate, organizarea de misiuni economice și acțiuni de promovare a exporturilor în străinătate și realizarea de studii de piață și pe produse, inclusiv pentru obiective complexe;
99. **HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al AFM nr. 4 bis din 4 mai 2007** privind aprobarea „Proiectului pentru efectuarea investițiilor necesare realizării de instalații noi de epurare a apelor uzate urbane și industriale”;
100. **HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al AFM nr. 5 din 4 mai 2007** privind aprobarea „Proiectului privind prevenirea, reducerea și controlul integrat al poluării”;
101. **HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al AFM nr. 7 din 4 mai 2007** privind aprobarea „Proiectului privind gestionarea deșeurilor lemnoase provenite de la exploatarea forestieră și pomicole și din industria lemnului”;
102. **HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al AFM nr. 8/2007** proiect privind reciclarea deșeurilor de ambalaje din mase plastice;

103. **HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al AFM nr. 12/2007** proiect privind reducerea emisiilor în aer a dioxidului de sulf, dioxidului de azot, particulelor și pulberilor în suspensie, plumb, monoxid de carbon, benzen și COV;
104. **HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al AFM nr. 15/2007** proiect privind promovarea tehnologiilor curate și a producerii energiei din surse regenerabile de energie;
105. **DISPOZIȚIA președintelui AFM nr. 69/2007** pentru aprobare proiect privind modernizarea, re tehnologizarea și achiziționarea instalațiilor de epurare a apelor uzate și industriale;
106. **HOTĂRÂREA nr. 121 din 6 februarie 2008** pentru aprobarea subvențiilor pe produse și a subvențiilor privind protecția socială, acordate companiilor, societăților naționale și societăților comerciale din sectorul minier;
107. **ORDINUL nr. 155 din 8 februarie 2008** privind aprobarea Schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea microîntreprinderilor pentru domeniul major de intervenție "Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor" în cadrul axei prioritare "Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local" din cadrul Programului operațional regional 2007-2013;
108. **ORDINUL nr. 211 din 25 martie 2008** privind aprobarea schemelor de ajutor de stat „Stimularea IMM-urilor care procesează produse agricole în vederea obținerii unor produse alimentare, altele decât cele prevăzute în anexa 1 la Tratatul CE, precum și a celor care desfășoară activități de procesare a produselor agricole în vederea obținerii și utilizării surselor de energie regenerabilă și a biocombustibililor" și „Stimularea microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase”;
109. **ORDINUL nr. 308 din 2 iulie 2008** privind aprobarea Schemei de ajutor de minimis „Ocuparea temporară a forței de muncă din rândul șomerilor pentru dezvoltarea comunităților locale”;
110. **HOTĂRÂREA nr. 451 din 21 aprilie 2008** privind aprobarea subvenției unitare acordate pentru acțiuni de ecologizare Societății Comerciale "Romplumb" - S.A. Baia Mare;
111. **HOTĂRÂREA nr. 1431 din 12 noiembrie 2008** privind aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli rectificate pe anul 2008 ale Societății Naționale a Lignitului Oltenia -

S.A. și Companiei Naționale a Uraniului - S.A., aflate sub autoritatea Ministerului Economiei și Finanțelor;

112. **HOTĂRÂREA nr. 1680 din 10 decembrie 2008** pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind asigurarea dezvoltării economice durabile; HOTĂRÂRE nr. 776 din 8 iulie 2009 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1.680/2008 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind asigurarea dezvoltării economice durabile;

113. **ORDINUL nr. 387 din 11 februarie 2008** privind aprobarea schemei de ajutor de minimis denumite „Ajutor de minimis pentru sprijinirea START-UP-urilor și SPIN-OFF-urilor inovative”, aferentă Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice", axa prioritară 2 "Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare", domeniul major de intervenție 2.3 "Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare", operațiunea 2.3.1 "Sprijin pentru START-UP-urile și SPIN-OFF-urile inovative";

114. **ORDINUL nr. 477 din 20 februarie 2008** privind aprobarea schemei de ajutor de stat "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de întreprinderile mici și mijlocii", aferentă operațiunii a) "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile", domeniul major de intervenție 1.1 "Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM", axa prioritară 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice";

115. **ORDINUL nr. 478 din 20 februarie 2008** privind aprobarea schemei de ajutor de minimis "Sprijin pentru consultanță specifică și instruire specializată acordată întreprinderilor mici și mijlocii pentru elaborarea și implementarea proiectelor de investiții", aferentă operațiunii a) "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile", domeniul major de intervenție 1.1 "Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM", axa prioritară 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice";

116. **ORDINUL nr. 567 din 2 septembrie 2008** pentru aprobarea Schemei de ajutor de minimis "Sprijinirea activităților economice în vederea diversificării economiei rurale și a creșterii calității vieții în spațiul rural";

117. **ORDINUL nr. 632 din 4 martie 2008** privind aprobarea schemei "Ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii în vederea accesului la broadband și la serviciile conexe", aferentă operațiunii 3.1.1 "Sprijinirea accesului la broadband și la serviciile conexe", domeniul major de intervenție 3.1 "Susținerea utilizării tehnologiei informației", axa prioritară 3 "Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice";

118. **ORDINUL nr. 724 din 30 mai 2008** pentru aprobarea Procedurii de implementare a Programului de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață;

119. **ORDINUL nr. 725 din 30 mai 2008** privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru profitul brut reinvestit;

120. **ORDINUL nr. 793 din 12 iunie 2008** privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START;

121. **ORDINUL nr. 1239 din 2 octombrie 2008** pentru aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2002-2011 de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri;

122. **ORDINUL nr. 1293 din 23 aprilie 2008** pentru aprobarea schemei de ajutor de stat regional "Finanțarea proiectelor de investiții inițiale în cercetare-dezvoltare și inovare", aferentă operațiunilor 2.3.2 "Dezvoltarea infrastructurii C-D în întreprinderi și crearea de noi locuri de muncă în cercetare" și 2.3.3 "Promovarea inovării în cadrul firmelor" din cadrul domeniului major de intervenție 2.3 "Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare (CDI)", axa prioritară 2 "Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare", din Programul operațional sectorial "Creșterea competitivității economice";

123. **ORDINUL nr. 1862 din 13 iunie 2008** pentru aprobarea schemei de ajutor de minimis "Sprijin acordat IMM pentru implementarea standardelor internaționale și pentru creșterea competitivității prin accesul pe noi piețe și internaționalizare", aferentă operațiunilor b) "Sprijin pentru implementarea standardelor internaționale" și c) "Sprijin pentru accesul IMM pe noi piețe și internaționalizare", domeniului major de intervenție 1.1 "Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM", axa prioritară 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient" din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice";

124. **LEGEA nr. 18 din 26 februarie 2009** a bugetului de stat pe anul 2009;

125. **HOTĂRÂREA nr. 202 din 26 noiembrie 2009** pentru aprobarea Normei privind finanțarea cu dobândă subvenționată a operatorilor economici, în numele și în contul statului.

126. **HOTĂRÂREA nr. 622 din 20 mai 2009** pentru aprobarea subvențiilor pe produse și a subvențiilor privind protecția socială, acordate companiilor, societăților naționale și societăților comerciale din sectorul minier în anul 2009.

127. **HOTĂRÂREA nr. 722 din 17 iunie 2009** privind aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2009 pentru unii operatori economici aflați sub autoritatea Ministerului Economiei.

128. **HOTĂRÂREA nr. 718 din 2008** privind aprobarea schemei de ajutor de stat orizontal pentru dezvoltarea regională durabilă și reducerea emisiilor;

129. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 109 din 2008** privind acordarea de ajutor de stat individual având ca obiectiv dezvoltarea regional.

130. **HOTĂRÂREA nr. 1667 din 10 decembrie 2008** privind aprobarea Contractului de activitate a Companiei Naționale de Căi Ferate "C.F.R." - S.A. pentru perioada 2008-2011

131. **HOTĂRÂREA nr. 1668 din 10 decembrie 2008** privind aprobarea de servicii publice în transportul feroviar de călători pentru perioada 2008-2011.

132. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 110 din 12 octombrie 2009** privind acordarea unor ajutoare de stat operatorilor economici care prestează serviciul public de producere, transport și distribuție a energiei termice în sistem centralizat către populație.

133. **ORDINUL nr. 252 din 16 octombrie 2009** pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat acordat operatorilor economici care prestează serviciul de interes economic general de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat către populație.
134. **ORDINUL nr. 3388 din 2008** privind aprobarea schemei de ajutor de stat "Finantarea proiectelor de cercetare-dezvoltare și inovare (CDS) prin Programul operational sectorial pentru cresterea competitivitatii economice (POS-CCE)", aferenta operatiunilor 2.1.1 "Proiecte de cercetare în parteneriat între universitati/institutii de cercetare-dezvoltare și întreprinderi", 2.1.2 "Proiecte CD de înalt nivel stiintific la care vor participa specialisti din strainatate" și 2.3.3 "Promovarea inovarii în cadrul întreprinderilor".
135. **ORDINUL nr. 308 din 26 martie 2009** privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru ocuparea forței de muncă "Bani pentru completarea echipei".
136. **ORDINUL nr. 309 din 26 martie 2009** privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru formare profesională generală și specifică "Bani pentru formare profesională".
137. **LEGEA nr. 11 din 2010** privind bugetul de stat pe anul 2010.
138. **DECIZIA nr. 122 din 27.12.2010** a directorului general al Centrului National al Cinematografiei - "Norma privind instituirea unei scheme de ajutor de stat destinata sa sprijine cinematografia romaneasca".
139. **NORMA nr. 1 din 2010** privind contragarantarea garantiilor aferente finantarilor contractate de intreprinderile mici și mijlocii de la banci și institutii financiare nebancale.
140. **NORMA nr. 2 din 2010** privind contragarantarea garantiilor acordate pentru sprijinirea infiintarii și dezvoltarii de intreprinderi mici și mijlocii (start-up).
141. **LEGEA nr. 58 din 2010** pentru ratificarea Acordului de garanție dintre România și Banca Europeană de Investiții, semnat la București la 21 ianuarie 2010, privind garantarea în proporție de 80% a obligațiilor aferente Contractului de finanțare dintre Banca Europeană de Investiții și Societatea Comercială "Ford România" - S.A. în valoare de 400.000.000 euro pentru modernizarea fabricii de automobile de la Craiova.

ANEXA STATISTICĂ